דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם לשחוב

היום בדבר
- החוק נגד גזענות ורוחו — חגי אשד
- תאונות דרכים, טיפול לא־רציני — נתן רועי
- בעקבות ה"בזק" רשות דואר עצמאית — יקיר צור
- קיצבות הילדים, איפה הכסף — אהרן גבע
- בורסה וכלכלה (עמ' 4—5), עכשיו (עמ' 9)
- כל הארץ (עמ' 10) כוכבים (עמ' 12)

שיטת הבידוד התרמי של תרמוקיר.
רק להוסיף מים ולערבב!
★ בידוד תרמי הומוגני ללא גשרי קור. שיטה חסכונית.
★ 15 שנים של הצלחה, באירופה ארה"ב ויפן.
★ סוף לסדקים בקירות.
★ ישום מהיר גם במבנים קיימים.
★ גימור יפה הוא חלק מהשיטה.
★ ייעוץ והדרכה חינם באתר הבניה.
תרמוקיר
תעשיות לבניה מתקדמת, קיבוץ חורשים.
ד.נ. השרון התיכון 45865, טל. 03-936882/4/5
טלקס 33499 חק-עבוד תרמוקיר

יום חמישי, י"ג בשבט תשמ"ה, 23 בינואר 1986 ● גליון 18720 ● השנה השישים ואחת
היום 12 עמודים ● המחיר 63 אג' (כולל מע"מ)

פרס קורא לחוסיין להיפגש עמו לבדו או יחד עם מנהיגים ערביים אחרים

אם לא יעשה כן עד סוף השנה תנקוט ישראל צעדים חד־צדדיים לשיפור חיי הפלשתינאים

מאת יוסי מלמן שליח "דבר" ודלית שרון כתבת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). — ראש הממשלה שמעון פרס קרא למלך חוסיין להיוועץ עמו בפומבי או במסגרת של פגישת פיסגה עם מנהיגים ערביים נוספים ואם לא יעשה הדבר עד סוף השנה אזי, תנקוט ישראל צעדים חד־צדדיים כדי לשפר את מצבם של התושבים הפלשתינאים בשטחים.

ראש הממשלה אמר דברים אלה בנאום שנשא אתמול ב"צ'טהאם האוס", המכון המלכותי ליחסים בינלאומיים בלונדון.

בנאומו השתמש פרס במונח החדש "ביטוי עצמי" עבור הפלשתינאים. לאחר הנאום הסבירו מקורות בפמליית ראש הממשלה כי אין הכוונה להגדרה עצמית אולם המגמה היא לאפשר לתושבים הערביים לנהל את עניינם באורח עצמאי במרבית המישורים ולשר

(המשך בעמוד 2)

שמעון פרס בפגישתו עם מרגרט תאצ'ר בדאונינג סטריט 10 — צילום יעקב סער / לע"מ

ב־1992 תציין ספרד 500 שנה לגילוי אמריקה ולגירוש היהודים

מאת בני מוריס, שליח "דבר" ו"ג'רוזלם פוסט" בספרד

מאדריד (מיוחד ל"דבר") — נראה כי בשנת 1992 שנת החמש־מאות לגירוש היהודים מספרד — תנתן הגושפנקה הסופית לפיוס בין ספרד ובין העם היהודי. תהליך שראשיתו הסתמנה השבוע, עם כינון היחסים הדיפלומאטיים בין ספרד וישראל.

השר לענייני שיתוף־פעולה בין־לאומי במשרד־החוץ הספרדי לואיס יאנז־בארנואבו יצא מגדרו בראיון שנערך עימו אתמול כדי להטעים כי "הוא שמח ביותר על הצהרתו של ראש הממשלה שמעון פרס מן השבוע שעבר, עת אמר שכינון היחסים בין המדינות לא היה מאורע פתאם, כי אם סגירת הפער שנבעה בין שני העמים ב־1492".

השר יאנז־בארנואבו גילה, כי שורה של טקסים, תערוכות ואירועים שונים ייערכו בספרד בשנת 1992, לציין יום השנה החשוב הזה בהיסטוריה של ספרד — הכולל גם את תאריך גילוי אמריקה בידי כריסטופר קולומבוס.

בשלישית הרתיע הגשם ועדת השרים לענייני המורמונים

מאת יקיר צור, סופר "דבר" בירושלים

ועדת השרים לנושא המורמונים דחתה אתמול בפעם השלישית את ביקורה באתר האוניברסיטה המורמונית בהר הצופים מחשש שמא יירטבו בגשם. אולם הגשם לא ירד והשרים הפסידו את ההפגנה הסוערת שערכו במקום אנשי תנועת "עם אחד". בכניסה לאתר הבנייה נתקבצו כשלוש מאות מפגינים. אנשי מרכז וקצב חרדים, כשהם נושאים בידיהם בלונים ושלטים הקוראים לעצור את המיסיון המורמוני.

חבר הכנסת של המפד"ל דוד דנינו, שהגיע לאתר האוניברסיטה אמר בשיחה עם סופר "דבר" כי הוא אינו מאמין שניתן בשלב זה של הבנייה לעצור את הקמת האוניברסיטה. "מעשה כזה" — לדבריו "עלול לגרום לפגיעה במעמדה של ישראל בקרב אנשי סנאט רבים בארה"ב".

ועדת השרים לנושא המורמונים תשוב ותתכנס ביום א' הקרוב. הערכה היא שלדעת רבים מהשרים בוועדה לא ניתן בשלב זה להפסיק את בניית האוניברסיטה ויש למצוא את הפתרון בהגברת הפיקוח הציבורי על פעולותיה.

נבחרו 12 השירים לקדם־אירוויזיון

מאת סופרת "דבר" בירושלים

ועדת השיפוט הציבורית בראשותו של דוד אדמון, המשנה ליו"ר רשות השידור, בחרה אתמול את 12 השירים שיבוצעו בתחרות הקדם אירוויזיון שתערך בחודש מרס בתיאטרון ירושלים. השיר הזוכה ייצג את ישראל בתחרות הזמר של האירוויזיון שתערך בעיר ברגן בנורבגיה בראשית חודש מאי.

השירים הם: "קפה, או תה" מאת אבי קורן ודוני וייס בביצוע להקת איוליר בנד. "הלוואי" מאת אהוד מנור ובועז שרעבי בביצוע בועז שרעבי. "בערה" מאת זאב טנא וקובי אושרת בביצוע יהודה תמיר. "העיר הגדולה" מאת ביכל ברנד ורמי קליינשטיין בביצוע ריטה. "ג'נגי בלליקה" מאת שמרית אור ונגסי ברנס בביצוע דורון מזר. "ג'ירוזה" מאת אבי קורן ודוני וייס בביצוע שולה חן. "כמו האמונה" מאת שמואל קלוסקי ואלי סמארי בביצוע מירי אלוני. "ישי" מאת אהוד מנור ויאיר קלינגר בביצוע אורנה לב ארזים. "לחיים" מאת לאה לופנפלד ואבי טולדנו בביצוע חיים משה. "לילה לילה" מאת מירית שם־אור וצביקה פיק בביצוע צביקה פיק. "לה ולי" מאת לאה לופנפלד ושמואל צזיק לא נקבע עדיין המבצע לשיר זה. "יבוא יום" מאת מוטי גלעדי ויורם צדוק שגם לגביו לא הוחלט עדיין מי יבצעו.

התחנות הפירטיות — גם תחנות סמים

מאת יקיר צור, סופר "דבר" בירושלים

450 אלף דולר לחודש — זה הפידיון של 150 עד 200 תחנות טלויזיה פירטיות הפועלות בישראל, כשני שליש מהן באיזור הצפון. נתונים אלו נמסרו אתמול על ידי שר התקשורת אמנון רובינשטיין בפגישה שנערכה בלשכת שר התקשורת בהשתתפות היועץ המשפטי לממשלה פרופ' זמיר, מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס וראש אגף המטה במשטרת ישראל ניצב משולם עמית.

בפגישה נמסר כי ידיעות המצטברות במשטרת ישראל מצביעות על כך שאנשי העולם התחתון השתלטו על עסקי הטלוויזיות הפירטיות בישראל וחלקן משמש גם תחנות למכר סמים. מאז כניסתו של שר התקשורת אמנון רובינשטיין לתפקידו בוצעו כ־39 פשיטות על מוקדי שידור פירטיים. בתום הפגישה סוכם כי משטרת ישראל תתכנן תוכנית פעולה מקפת נגד מפעילי תחנות השידור הפירטיות.

שה"ח המצרי הודיע לפמליית פרס בלונדון

הדו"ח על ראס בורקה לישראל תוך 2—3 ימים

מאת יוסי מלמן, שליח "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). — מצרים תגיש את דו"ח החקירה המלא על הרצח בראס בורקה תוך יומיים. שלושה לישראל — כך הבטיח שר החוץ של מצרים עיסמת עבד אל־מגיד לפמליית ראש הממשלה השוהה בלונדון.

שר החוץ של מצרים העביר את ההבטחה הזאת באמצעות מיופה־הכוח המצרי בישראל מוחמד בסיוני. לאחר שפורסם אתמול בכלי התקשורת בישראל כאילו מצרים אינה מתכוונת להעביר את הדו"ח, התקשר יועצו המדיני של ראש הממשלה ד"ר נמרוד נוביק אל בסיוני ושמע ממנו הכחשה לידיעות.

בסיוני הסביר כי הדו"ח יימסר לישראל מתוך הדברים שהוגשו לבית הדין המצרי ששפט למאסר עולם את הרוצח האטר שהתאבד אחר־כך.

ששון נתבקש לבדוק

שגריר ישראל בקהיר משה ששון, התבקש אתמול על ידי מ"מ ראש־הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר לבדוק עם ממשלת מצרים את פשר דבריו של שר החוץ עיסמת עבד אל־מגיד שהצהיר כי ישראל לא תקבל את "הדו"ח המלא" של חקירת רצח שבעת הישראלים בראס בורקה. דברי מגיד סותרים הבטחות מצריות אשר הועברו לישראל בצינורות הדיפלומטיים.

שמיר הביע תקוה כי הדו"ח אכן יועבר לישראל במועד הקרוב, כפי שחזר והבטיח מיופה־הכוח המצרי מוחמד בסיוני. מקורות במשרד החוץ ציינו כי דרישת ישראל לקבל את הדו"ח בעניין ראס־בורקה הינה חלק בלתי־נפרד מהחלטת הקבינט ואם לא תיענה — לא ניתן יהיה להעביר את המחלוקת על טאבה לבוררות.

נסיון להפחית החומרה במשרד החוץ בירושלים בעשה נסיון להפחית מחומרת הדברים שנאמרו ברובם על ידי היועץ המשפטי מגיל אל עוגי למנכ"ל משרד החוץ צבי קידר. מקורות במשרד טענו, כי אל־עוגי בירך על הסעיף בעניין הבוררות; וציין כי יתר הסעיפים בהחלטה דורשים עיון ובירור אך לא דחה אותם.

בירושלים מעריכים כי מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם תמיר יצא בשבוע הבא לאירופה, שם הוא עשה בפמליית פרס, ישירות לקהיר לשם יציע מנכ"ל משרד החוץ דוד קימחי. המנכ"לים יעסקו בניסוח שטר הבוררות והסכמים נוספים, בהתאם להחלטת הקבינט.

התקציב אושר בקריאה ראשונה

קיסר וח"כים מ"השדולה החברתית" של המערך לא השתתפו בהצבעה

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בכנסת

לאחר דיון של עשר שעות במשך שלושה ימים, אישרה אתמול הכנסת ברוב קולות, בקריאה ראשונה, את חוק התקציב לשנת 1986/7. נגד אישור החוק הצביעו סיעות האופוזיציה מימין ומשמאל ואליהם הצטרף ח"כ יעקב שמאי מהמערך.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר וחלק גדול מחברי "השדולה החברתית במערך" — וביניהם אהרן נמיר, שושנה ארבלי אלמוזלינו ר' באזה ארד — לא השתתפו בהצבעה. אלה לא חסכו בביקורתם על התקציב וטענו בנאומיהם כי הוא פוגע בשכבות החברתיות החלשות.

ראשון הנואמים אתמול היה מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. בשני תחומים עיקריים — אמר קיסר — לא מילאה הממשלה ציות שתלו בה הבטחות שנתנה. ראש הממשלה ושר־האוצר אמרו שאם יסכימו העובדים להורדת רמת שכרם ורמת חייהם, תובטח התעסוקה במשק. "זו זריית חול בעיניים" קרא קיסר, והמנה אחד לאחד את המפעלים שנסגרו או תעסוקת עובדיהם אינה בטוחה: צים, מספנות ישראל, מנועי בית־שמש, סולל בונה, סולתם, פרוטרום, מרכבים, הארגז. "איך זה מתיישב עם ההבנה שהמדינה תקלוט עליה, תבטיח עבודה לחייל משוחרר ?", שאל מזכיר ההסתדרות. לדבריו גם ענף הבניה, שהיה פאר היצירה של מדינת ישראל מצוי במצוקה קשה, כך גם ענף החקלאות וענף האלקטרוניקה. "בשביל מי התכנית הכלכלית הזו ? למי היא מיועדת ?" קיסר ציטט את האימרה הערבית "כרכורי התרנגול — לפועלים, והביצים לבעלי ההון".

התחום השני שבו לא מילאה הממשלה את הבטחותיה הוא הצדק בחלוקת הנטל. "בעלי ההון הוכפל ממ.נם ריאלית, והשכירים נסוגו שש שנים אחורה — זו חלוקה צודקת של הנטל ?" שאל קיסר. "מדוע זה צודק להטיל היטלי בריאות וחינוך ? שיטילו מס על עושר".

מכתבו של צבן

סגן שר־האוצר עדי אמוראי, שהשיב בשם הממשלה קרא לכנסת ולציבור להתרכז בהצלחת התכנית. "עליכם להתגאות בממשלה על הישגיה" אמר אמוראי. לדבריו, גם אחרי ההצלחה עד כה הרי, יש לגמור את מלאכת ההבראה".

להפתעת יושב המליאה והיציעים שלף אמוראי מכתב ששלח הנואם הראשי של האופוזיציה נגד אישור התקציב יאיר צבן ממפ"ם ימים ספורים אחרי אישור התכנית הכלכלית. במכתב כלולה התפטרות על תנאי שלו מוועדת הכספים של הכנסת וממפ"ם, אם התכנית הכלכלית תצליח. אם לא תצליח התכנית — הוא תבע את התפטרות ראש הממשלה ושר האוצר. "אם ישגו קיום אלו של התכנית — אתנצל ואגיש התפטרותי" קרא אמוראי לכל צהלות האולם.

אמוראי בישר כי באפריל 1986 יעלה כוח הקניה ב־11 אחוז לעומת התקופה שלפני התכנית.

סגנית שר הבריאות ח"כ שושנה ארבלי אלמוזלינו תקפה נמרצות את הצעת התקציב ואמרה כי תעלולי ועיוותי המדיניות הכלכלית של ממשלות הליכוד — הן שהובילו את מדינת ישראל אל סף פשיטת רגל בסוף 1984, כדברי שר האוצר.

הצבעה בחירוק שיניים

יו"ר ועדת העבודה והרווחה בכנסת ח"כ אורה נמיר, אמרה כי זו ממשלה אטומה למציאות ולכן חייבת להיקרא לסדר. היא אמרה, כי כחברת קואליציה קשה לה להרים את ידה בעד התקציב, הפוגע בעיקר בגימלאים ובצעירים. היא הצביעה, אמרה, בעשית בתוך חירוק שיניים ומתוך תקוה ואמונה בהמשך המאבק, ושהניתוח אם יצליח, לא יותיר אחריו חולה מת.

ח"כ דאק אמיר עמד בדבריו על התרחבות האבטלה, במיוחד בערי הפיתוח.

ח"כ יצחק ארצי אמר כי גביית מס ההון נמוך הברזית לאחר שהי

(המשך בעמוד 2)

המשטרה תבקש היום להאריך מעצר חוה יערי עד תום ההליכים נגדה

מתכוונת להאשים אותה ברצח מלה מלבסקי ● תבקש גם הארכת מעצר "האשה באדום" ששמה יותר היום לפירסום

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

אנשי צוות החקירה המיוחד של משטרת מרחב דן יבקשו הבוקר את הארכת מעצרן של חוה יערי ו"האשה באדום", ששמה יותר לפרסום עד תום ההליכים היום.

המשטרה תבקש מן הפרקליטות בתל־אביב להגיש נגד חוה יערי כתב אישום על רצח מלה מלבסקי וזאת בהתבסס על הודאתה בעת שחזור שנערך עימה בראשית השבוע בשטח שבו נמצאה גופת התיירת.

יצויין כי העונש, הקבוע בחוק, על רצח הוא מאסר עולם. אם תורשע חוה יערי בהריגה יגזרו עליה עד 20 שנות מאסר.

חוה יערי הודתה בחקירתה כי הרגה את מלה מלבסקי. ההריגה בוצעה, לדבריה בלהט ויכוח על רקע עסקי שפרץ בינה ובין התיירת בעת נסיעה.

יערי טענה בהודאתה, התכוונה לפגוע במלה מלבסקי אך לאחר שהתחוור לה כי נפלה מן המכונית ונהרגה היא נבהלה והחליטה לפיכך לטשטש עקבות ולנסות להטעות את חוקרי הרצח. משום כך לטענתה שלחה מכתב אל המשטרה בו לא ציינה את שמה ושם פירטה כי מלה מלבסקי עלתה על מכונית בעלת לוחית זיהוי של מכונית מעוזה.

על פעולה זו תואשם חוה יערי בשיבוש הליכי חקירה.

עדיין אין אישור לידיעות לפיהן המשטרה מחפשת אדם שלישי שסייע לחוה יערי בטשטוש הראיות ובהסתרת גופתה של התיירת.

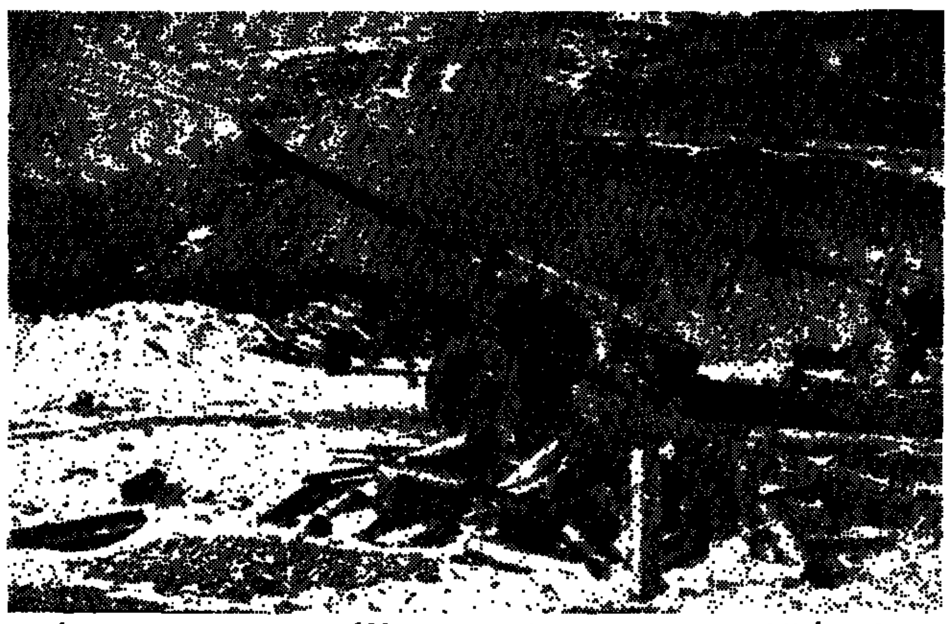
אנשי מיליציה פרו־סורית מפגיזים בתותחים 130 מ"מ את מוצבי צבא לבנון במזרח־ביירות (צילום אסושיאייטד פרס)

סוריה נערכת לפעולה ישירה להפלת ג'ומייל

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). — צבא סוריה והמליציות המשתפות פעולה עם משטר אסד נערכים לפעולה ישירה נגד אמין ג'ומאייל, כך דיווח אתמול עיתון וואשינגטון, בעוד מישל רייבן חוזר על קריאתו הקבועה להסדר בין־עדתי ולחיזוק השלטון המרכזי בביירות ועל הבעת הצער על אובדן חיים, הפעם בעקבות נפגעי מכונית התופת מול משרדי הפלאנגות.

מקור מדיני המקורב לנעשה בדמשק אמר ל"וואשינגטון פוסט", כי "השאלה עתה שוב אינה האם לקיים מגע עם אמין או לא, אלא כיצד להפילו".

נוסף לאהדת הגלויות המשמעות נגד ג'ומאייל מאז הסתייג מהסדר חובייקה־ברי־ג'ומבלאט שבחסות סוריה ומאז הכיס את אלי חובייקה, בשיתוף־פעולה עם סגנו סמיר ג'עג'ע, תוגברו כוחות הצבא והמליציות הפרו־סוריות לאורך הצירים המובילים לאזורי הנוצרים בצפון, כך דיווח "פוסט".

הרעשה סורית נוספת שוגרה ביממה האחרונה לכפר זהר שוויר, החולש על כפרו של ג'מאייל ביקפאייה. ג'ומאייל עצמו מתבצר. טנקים ו־42 מטולי־רקטות סוריים הובלו מבקעת הלבנון למתן העליון.

מטה מלחמה משותף לאירגונים הפרו־סוריים (לא כולל "אמל") הוקם לתיאום הפעולות. גייסות סוריים נשלחו מטריפולי למרחב ברון שלוחו הים, שבשליטת תומכי ג'עג'ע.

תומכי סוריה מגבים ללכי את יריבי ג'ומאייל בעדה הנוצרים, בראשות חובייקה והנשיא־לשעבר סולימאן פרנג'ייה. ייתכן שחובייקה יחזור מגלותו להנהיג את מתנגדי ג'ומאייל ויתמקם בזאחלה.

תסריט אפשרי אחר: הדחת ג'מאייל תהולהו במשטר־מעבר צבאי, בראשות מפקד צבא לבנון גנרל מישל עון. חטיבה 8 הנוצרית ברובה, לשעבר בפיקוד עון אמורה להגן על גזרת ביקפאייה, יחד עם כוח קומנדו.

השופט דחה ההכרעה בשבוע

פועלי המספנות המשיכו להתבצר בחצר המפעל

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

למעלה מחמש שעות ארך אמש הדיון בלשכתו של שופט בית המשפט המחוזי בר"ם שמואל פינקלמן בבקשת עובדי מספנות ישראל לביטול הצו המורה להם על יציאתם לחופשה ללא תשלום.

ההחלטה אשר התקבלה בלשכתו של השופט לדחות את המשך הדיון ליום רביעי הבא נתקבלה במורת רוח ע"י עובדי המספנות. ועד העובדים הודיע כי העובדים יעשו את הלילה במפעל ובשעות הבוקר יכנסו אסיפת חירום בה ישקלו את המשך צעדיהם.

בדיון עצמו אשר התנהל בנוכחות נציגי שני הצדדים ביקש בא־כוחם של העובדים לבטל את הצו המורה להם לצאת לחופשה משום שלדבריו הודעה מעין זו אמורה להמסר על פי החוק 11 יום מראש, אך ורק בהסכמת המעסיק ונציגי העובדים.

"לא נהיה אתא שניה: לא נסכים לסגירת שערי המפעל" — קריאה זו נשמעה מפיהם של מאות עובדי המספנות שהתבצרו בשטח המפעל במחאה על הכוונה להוציאם לחופשה ללא תשלום. בשעות הבוקר המוקדמות הוצבו בשערי המפעל שני מנופים אשר חסמו את הכניסה למקום.

האווירה במספנות קשה, "לא נזוז מכאן: נכריז על שביתת רעב ולא נשלים עם מדיניות של זריקת עובדים לכלבים, לאחר עשרות שנים של עבודה קשה ומסורה" — מכריזים כמה מן העובדים.

אלה תקפו בחריפות את מנהלי המפעל האחראים לדבריהם למצבן החמור של המספנות ולמשבר אליו נקלעו.

יו"ר ועד העובדים חיים מויאל קרא לפועלים להצטייד במזרנים ובאוכל ולהתבצר במפעל עד לביטול צו בית המשפט ועריכת דיון מחודש בעתיד המספנות.

כוחות משטרה גדולים ערוכים באיזור המספנות למנוע כל נסיון מצד העובדים להפרת הסדר במקום.

בכינוס סיעת המערך בכנסת הובעה מורת רוח מההחלטה לסגור את המספנות ולהוציא את העובדים במקום לחופשה ללא תשלום.

הסיעה הביעה את תמיכתה בהצעת שרי המערך לשוב ולקיים בישיבת הממשלה הקרובה דיון נוסף בעתידן של המספנות ובו יוחלט על נקיטת צעדים לשיקומן.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, תבע מן הממשלה לשנות את החלטתה בדבר העברת המספנות לפיקוחו של המפרק הרשמי. הברפלד הבהיר שההסתדרות תתייצב לימין העובדים, במאבקם.

(המשך בעמוד 2)

דרושים עוד 500 מיליון ד' להבטיח רמת בטחון טובה

מאת דויד מרשיב, סופר "דבר"

כדי לאפשר רמת בטחון טובה, דרושה, בשקלים, תוספת של 15 אחוז לתקציב הבטחון של המדינה, שהם שווי־ערך של 500 מיליון דולר בקירוב — מסרו אתמול גורמים צבאיים בכירים שניתחו את צרכי הבטחון בהשוואה לתקציב.

אותם גורמים צבאיים הסבירו כי התקציב העומד היום לרשות הבטחון אינו מספיק לקיים את רמת הבטחון הנדרשת לנוכח המצב הגיאופוליטי הקיים ונוכח התעצמות ארצות האוייב. הדוברים אמרו, כי אל מול האיומים הצפויים לישראל דרושה הוצאה בטחונית גדולה יותר.

בתקציב המוצע היום יש משום פגיעה הן בבטחון השוטף והן בבניית הכוח הצבאי לשדה הקרב העתידי. מערכות הנשק החדישים המתוחכמים יקרים מאד ומחייבים משאבים כספיים גדולים.

הקיצוצים שנעשו בצה"ל ובצבא בגלל הירידה בתקציב הבטחון הם חסרי תקדים בתחומים שונים. אחד הדברים המאפיינים את המצב שנוצר בעקבות הקיצוצים בתקציב הבטחון הוא שאין תכנון רב־שנתי המתבסס על תקציבים מוחלטים, ולכן נעשות טעויות שמקורן באילוצי תקציב.

אותם גורמים צבאיים בכירים הסבירו, כי כיום מתקיים תהליך מהיר של התחדשות ושינויים במערכות־קרב שהמצב שלהן מביא שינוי משמעותי בשדה הקרב העתידי. מערכות הנשק החדשות משנות את האיזון בין כושר התמרון והאש. מדינות ערב מקבלות מערכות נשק מתקדמות הן מארצות המערב והן מהגוש המזרחי והדבר יוצר מהפיכה בשדה הקרב. עובדה זו מחייבת את צה"ל ליותר כוח שפירושו־כוח אדם ערך לה ומערכות נשק יקרות.

בגלל תנאי שוק יש בריחת מוחות מצה"ל לשוק האזרחי והצבא עוסק בתכנית תקבולים ושכר, הקובעת סולם נפרד לאנשי צה"ל, אשר לא יהיה צמוד לשום סקטור או גורם אחר.

(ראה ידיעה במוסף הכלכלי)

בקרוב תידון מעורבות ישראל ב"יוזמת ההגנה האסטרטגית"

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). — מעורבות ישראלית ב"יוזמת ההגנה האסטרטגית" תידון בשבועות הקרובים בביקורי צוותים ישראליים כאן ואמריקאיים בארץ. בין השאר יבקר בישראל מנהל "יוזמת ההגנה" גנרל ג'יימס אברמסון.

הדיון בפרטי מיזכר־ההבנה האמריקאי־ישראלי ייערך בין צוותים ממשרדי החוץ והבטחון בשתי המדינות. סביר שבצוות האמריקאי ישתתפו נציגי האגף המדיני־צבאי בסטייט דיפרטמנט, האגף לענייני בטחון בין־לאומי בפנטגון, מינהלת "יוזמת ההגנה" והמועצה לבטחון לאומי. בצוות הישראלי ישתתפו נציגי מערכת הבטחון בארה"ב, משפטני משרד־החוץ והיחידה למחקר, פיתוח ואירגון התשתית במשרד־הבטחון.

בנוסף לביקור הגנרל (המהנדס) אברמסון, יגיע ארצה צוות של חברה המבצעת מחקר־תשתית. יתכן שבעקבות ביקור הצוות יוענקו חוזים ראשונים לחברות ישראליות.

קול הקיבוצים
הכנסת הרשימות של הקיבוצים בספר הטלפונים
חינם!
ראה מודעה בעמוד אחרון

• חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

ראש הוועדה הכלכלית אליעזר רונן (מימין) ח"כ יאיר צבן ורעיה רטיג
צילום אנדרה ברוטמן

מול האח הבוערת בדאונינג סטריט 10

מאת יוסי מלמן, שליחו המיוחד של „דבר"

לונדון (מיוחד ל„דבר"). — מתחת לספרה 10 ניצבה „גברת הברזל", שערה הבלונדיני עשוי כתמיד בקפידה. היא בירכה בחמימות את ראש הממשלה שמעון פרס. כעש צלמים הורשו להיכנס לסימטה הקטנה של דאונינג סטריט ולהנציח את המאורע. זו פגישה שלישית בין השניים אך פגישה ראשונה של ראשי שתי הממשלות מאז ביקורו של מנחם בגין בלונדון לפני שבע שנים.

לונדון היתה אפורה, מעוננת וגשומה כרגיל. פרס ותאצ'ר לחצו ידיים ואחר כך בעוד השוטר הנצחי ניצב על משמרתו ליד דלת העץ הכהה, נכנסו השניים פנימה לשיחה של שעה ו־40 דקות. זו היתה שיחה מדינית, רוב פרטיה יישארו באיפול, אבל ידוע שהתרכזה בעיקר בסיכויי המו"מ הישיר בין ישראל לירדן.

רק יועצו המדיני של ראה"מ ד"ר נמרוד נוביק ויועץ של תאצ'ר הורשו להישאר בחדר, אל מול האח הבוערת ולרשום תעתיק של השיחה, שהוגדרה „טובה, רצינית וידידותית" והיא הופסקה רק בכמה מילות נימוס.

פרס הגיש לתאצ'ר מתרות עתיקה מעוצבת מאבני זכוכית. ראש הממשלה הסביר: „רציתי לבחור מתנה שתתאים לך, גברתי, הן כאשה והן כראש ממשלה".

בסיומה מיהרו שומרי הראש להאיץ בראש הממשלה ובעוזריו אל שיירת המכוניות שהמתינה ולנסוע ברחובות שנסגרו לתנועה על ידי שוטרים רכובים על אופנועים שניצבו בכל צומת. חזרה למלונם, לפגישה על ארוחת צהריים עם תעשיינים ואנשי כלכלה בראשות לורד זיו אוף ברימפטון, מהמשפחה המייסדת של מרקס אנד ספנסר.

שמעון פרס עם שר־החוץ הבריטי סר ג'פרי האו במלון קלרידג'ס בלונדון נפגש ראש־הממשלה
צילום א. פ.

שמעון פרס פתח אתמול את יומו בקלרידג'ס בשיחה על ארוחת בוקר אנגלית עם שר החוץ סר ג'פרי האו. השיחה במשך שעה אחת עסקה, כצפוי, בעיקר בענייני המזרח התיכון אך נידונו בה גם עניינים נוספים הנוגעים רק לשתי המדינות.

פרס הפתיע את סר ג'פרי כאשר הצלה לפתע נושא שהלה לא היה „מודע לו בכלל — גם אם נחשבת בבריטניה „למעצמת הכדורגל" אין ראשי השלטון שלה נוהגים להתערב בדברים שכאלה. אולם ראש הממשלה שמעון פרס, שהתבקש על־ידי התאחדות הכדורגל של ישראל, נאלץ להעביר בקשה מוזרה לטעמו של שר החוץ הבריטי: שבריטניה תתמוך בהתאחדות הכדורגל הבין־לאומית בהעברתה של ישראל מיבשת אסיה לאירופה. סר ג'פרי הנהן בנימוס בריטי אופייני בראשו ואחר כך ידעו כמה עתונאים ישראלים ומקומיים לספר לעמיתיו, כי הוא יעשה חסד גדול לנבחרת הכדורגל ישראל אם לא ייענה לבקשה. „מי שלא מסוגל לנצח נבחרות כמו אוסטרליה וניו־זילנד, ספק אם יתעלה לרמה הנדרשת באירופה" — הסביר אחד מהם.

בסיומה של הפגישה, מסר ראש הממשלה מתנה לסר ג'פרי האו: מנורת שמן עתיקה מן המאה הת־שיעית לפני הספירה. „אנחנו לא מטילים עליכם הרם נפט", אמר פרס בחיוך משולב בעוקצנות, כרמז לשעבר שבריטניה ממשיכה לסרב לספק נפט לישראל מבארותיה שבים הצפוני.

משפחות הנעדרים מנסות להיפגש עם שגריר סוריה בלונדון

מאת יוסי מלמן, שליח „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). — נציגים של משפחות הנעדרים ינסו להיפגש היום עם שגריר סוריה בבריטניה, לאחר שאתמול לא הצליחו במשימתם זו.

נציגות המשפחות — מרים באומל, אמו של החייל הנעדר זכריה באומל, פנינה פלדמן אמו של החייל הנעדר צבי פלדמן ופרחיה כפיר־כץ, אחותו של יהודה כץ — סרו אתמול אל שגרירות סוריה בלונדון.

הן ביקשו להיפגש עם השגריר ואחד מעובדי השגרירות שיצא אליהן אמר, כי השגריר אינו נמצא בבניין, ועל כן לא יוכלו להיכנס לשם. האמהות הבטיחו, שינסו לעשות זאת היום שוב.

נציגות המשפחות מתלוות למסעו של ראש הממשלה באירופה והן מנסות לזכות בתמיכה של ארגונים יהודיים ופוליטיקאים מקומיים, וכן בגישה אל כלי התקשורת המקומיים.

אחיות בתי־החולים מקימות חטיבה אוטונומית נפרדת במסגרת ההסתדרות

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

כנס חירום של נציגי האחיות והאחים מכל בתי חולים הממשלתיים בארץ, שמו השתתפו גם נציגי „בילינסון" ו„השרון", הביע אתמול אי־אמון במזכירות ובמזכ"ל הסתדרות האחיות. הכנס החליט על פרישה מהסתדרות האחיות והקמת חטיבה אוטונומית נפרדת של אחיות בתי החולים בלבד במסגרת ההסתדרות הכללית.

ההתכנסות במרכז הרפואי „שיבא" בתל השומר אתמול נערכה בתגובה על דחיית השביתה בהסכם שנחתם השבוע בין הסתדרות האחיות והמעסיקים והוגדר על ידי הדוברים בכנס כ„אסון גדול". הכנס תבע פה אחד מהמעסיקים וההסתדרות הכללית לפתוח מיד במשא ומתן עם נציגות אחיות בתי חולים על בסיס החלטת הממשלה משנת 1979 שקבעה כי „סיעוד הוא מקצוע מועדף, בפרט בבתי חולים". הוחלט להקים מטה מאבק משותף לבתי חולים של הממשלה ושל קופת חולים הכללית, שיפעל ליישום החלטות הכנסת.

ביקורת נוקבת

ביקורת נוקבת על דרך ניהול המאבק על ידי מזכ"ל הסתדרות האחיות השמיעה אילנה כהן מ„אסף הרופא", שלדבריה כרמיה פוז תבעה בשיחות הפנימיות „סגירת כבישים, שריפת צמיגים ונטישת חולים, ובמקביל ניהלה גישושים בלעדינו ו„ברגע של אמת התקפלה למכור אותנו".

האשמות קשות הועלו גם על ידי האחים בוטקה ומקין רובוס בוארון מבית החולים „וולפסון" אבנר בוכריס מבית החולים בנהריה, נציג בית חולים באשקלון ואחרים.

נציג „בילינסון" אלברטו אמרגו ציין, כי נגד ההסכם שהושג עם המעסיקים הצביעו נציגי „שיבא", „אסף הרופא" ונציגת „בילינסון" נמנעה. „שלושת המרכזים הרפואיים האלה מעסיקים את רוב האחיות בארץ ובמצב שנוצר לא היתה זכות לחתום על ההסכם אלא להביאו לאישור הכרכה. לדברי אמרגו, מסירת תביעות האחיות להכרעת כוסר לבוררות מוסכמת בו יושבים פקידי ממשלה „קוברת כל הענין".

„הנציגות הרשמית: נציגות הסתדרות האחיות"

בתום הדיון נשלחו לכל הגורמים הנוגעים בדבר הודעות על החלטות הכנס. בתשובה על שאלת סופרת „דבר" אמר דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי, כי מבחינת המשרד „הנציגות הרשמית לשיחות איתנו הן נציגות הסתדרות האחיות". הדובר אמר, כי אתמול החלו המגעים הראשונים בין הצדדים ומזכ"ל הסתדרות האחיות כרמיה פוז נתבקשה להכין מסמך מפורט של תביעות האחיות.

בתגובה להחלטות הכנס אמרה אמש כרמיה פוז כי ההחלטה על „מיזכר ההבנה" אור ליום ג' נתקבלה באורח דמוקרטי, ברוב מוחץ של 19 נגד 2, וצריך לדעת לקבל החלטת רוב. מזכר ההבנה, אמרה, פותח פתח לשינוי מעמד האחיות והאחים.

גרמניה עשויה לקדם העברת ידע ישראלי לארצות העולם השלישי

מאת זאב סטרומינסקי
סופר „דבר" בגרמניה

בון, (מיוחד ל„דבר") — יש סיכויים רבים לקידום העברת ידע ישראלי לעולם השלישי על ידי מומחים מערב גרמניים והשקעות מערב גרמניות — כך אמר יו"ר ועדת החוץ של הבונדסטאג הגרמני ד"ר הנס שטרכן, בראיון לשבועון היהודי בגרמניה „אלגמיינה יודישע וכנצייטונג".

שטרכן אמר, כי מספר הארצות בעולם השלישי המכירות ביתרונותיו של שיתוף פעולה גרמני ישראלי ביחס לעולם השלישי רב בהרבה ממה שנהוג לחשוב.

בשיחה עם סופר „דבר", התייחסו מקורות בבון לדברי שטרכן, ואמרו, כי אכן מתקיימים מגעים בין גרמניה לישראל בנושא שיתוף הפעולה בעולם השלישי.

יחד עם זאת, אין צופים שתהיה התקדמות משמעותית בנושא בעתיד הקרוב. שיתוף פעולה בעולם השלישי עשוי לעלות בנושא בעת שיחותיו של ראש הממשלה שמעון פרס בעת ביקורו בבון בשבוע הבא.

נושא כלכלי נוסף העשוי לעלות בעת ביקור פרס הוא הקמת חברה גרמנית־ישראלית משותפת להון סיכון.

החברה אמורה לממן פרוייקטים בתחום תעשית העתיד עתירת המדע. מהצד הגרמני כבר ניתן אור ירוק להקמתה ובבון צופים, כי פרס יזרז בהקמת החברה להון סיכון עם שר הכלכלה הגרמני מרטין בנגמן.

כן יופיע פרס לפני הוועד הגרמני לתעשייה ולמסחר, אחד מארגוני הגג החשובים של המשק הגרמני.

התנגדות שר הכספים הגרמני

בתוך כך מסרו מקורות בבון, כי שר הכספים הגרמני ארהרד שטולטנברג עדיין מתנגד לקרן מחקר דו־לאומית גרמנית־ישראלית, למרות התמיכה האיתנה בהקמת הקרן מצד הקנצלר הלמוט קוהל.

שר המדינה בלשכת הקנצלר בבון פרידריך פוגל יתלווה לראש הממשלה בביקורו בברגן בלזן ביום ב' הבא, כנציגו האישי של הקנצלר קוהל — כך מסרו מקורות מהימנים בבון.

קציני משטרה בהגננה „שקטה" בעומת הכבושים מול פתח המפעל

פועלי מספנות ישראל בפתח המפעל (פול מלינג)

מפ"ם קוראת ל„עבודה" לפרק ממשלת האחדות

(ע.) — אנשי ההנהגה הכלכלית של מפ"ם קראו אתמול למפלגת העבודה להספיק התלבטויות בענין ההצבעה על חוק התקציב ולפרק מיד את „ממשלת השיתוף הלאומי" — כהגדרתם.

במסיבת עתונאים דרשו אנשי מפ"ם ממפלגת העבודה לשים קץ למדיניות הכלכלית הנוכחית, אותה הגדירו כ„מדיניות הרסנית, הנוגדת את כל העקרונות של תנועת העבודה ומצע הבחירות שלה".

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות, דב פלג, תקף את הכוונה לגבות מס מקצבאות הזקנה, מדמי הלידה, כאשר הנטל אינו נופל באותה מידה על השכבות המבוססות.

„התוכנית הכלכלית של הממשלה" הוסיף פלג „בנויה על אבטלה וחוסר צמיחה". לכן יש לדבריו להחזיר את המשק למסלול של צמיחה ע"י יצוא והשקעות וכן גיוס הון מחו"ל.

סגן יו"ר האגף לאיגוד המקצועי בהסתדרות אפרים זילוני, הדגיש, כי המדיניות המקצועית אינה יכולה להיות מנותקת מתקציב המדינה.

בדבריו תבע זילוני המשך קיום מנגנון תוספת היוקר ותקף את הרוצים לבטלו.

ההצבעה על התקציב

(סוף מעמוד 1)

ממשלה הכבידה עולה על השכירים ועתה הגיע תורם של בעלי ההון. הוא גם אמר כי להוציא אוכלוסיות חלשות יש לגבות תשלומים עבור שירותי בריאות מסויימים.

השר ללא תיק יגאל הורביץ אמר „בילברנו מספיק. הגיע הזמן לחשבון נפש אמיתי". הוא שיבח את השר עזר ויצמן ואר־

„ההסתדרות והמעסיקים — גיבורי התוכנית"

השר גד יעקבי אמר, כי רק מי שיודע באיזה סכנה עמד המשק לפני התכנית הכלכלית, יכול לדעת שהמחיר אינו כה קשה. „זו האלטרנטיבה היחידה שעמדה בפנינו להציל את המשק מהתמוטטות". יעקבי אמר כי ההסתדרות והמעסיקים הם גיבורי התכנית הכלכלית. „צריך לחשוב איך הולכים הלאה ולא איך מתחלקים באיף".

ח"כ חייקה גרוסמן ממפ"ם אמרה, כי שר האוצר הצהיר שישתדל בתקציב זה להעמיס גזירות חברתיות על בעלי היכולת. כל סעיפי התקציב מוכיחים את ההפך. זהו תקציב של „כאסאח" על שירותי החברה והשכר הנמוך, לפי מוטו אסקימוסי. הוא מצליח להעביר את עיקרי האידיאולוגיה של הליכוד וחברי הכנסת של מפלגת העבודה בוכים ומצביעים".

ח"כ דן תיכון (ליכוד) אמר כי ללא התכנית הכלכלית היינו פושטים רגל. בהתייחסו להצעות להטיל מס על ההון אמר תיכון כי זה יפגע במשקיעים ויבריח אנשים מהתסמכנות.

שבח וייס (מערך) אמר כי שש־שבע שנים של נפשיים כלכלי של הליכוד המשק הרוס. התכנית הכלכלית הזו הצילה את השכירים. לדבריו אין אבטלה המונית והדברי האופוזיציה בענין זה הם דמגוגיה זולה.

ח"כ בן־שלמה משי"ס אמר, כי אין לגעת לפגוע בסעיפים הקשורים בענייני דת בבחינת הנסיון להשליך לים קודם את הטלית והתפילין.

מרדע יצפוע ורדיגר נגד

ח"כ ורדיגר ממורשה הדגיש כי עם כל החיוב שבתכנית הכלכלית, לא יצביע בעד התקציב משום שלדבריו, ממשלה יהודית אשר אינה מבינה שיסוד קיומנו והאיחודנו בארץ, הזאת היא תורת ישראל, ומזלזלת בהשכלה בקודשי ישראל בנושאי שבת, תוך הפרת הסטטוס־קוו בהתייחסות למפעל המורמוני המוקם בלבה של ירושלים — ממשלה זו אינה ראויה לאמון.

ח"כ אברהם שפירא (מאגו"י) יצא בהתקפות נגד הדיבורים על הטלת מס רווחי הון על חברות. במצב הנוכחי, כאשר חברות נמצאות במצב קשה, האם בכלל אפשר לדבר על מס רווחי הון? הדבר עלול לגרום להתמוטטות של מפעלים בזה אחר זה ופליטת עשרות אלפי עובדים לרחוב.

ח"כ מתי פלד מהרשימה המתקדמת אמר כי תרף ההעמולה עליה שוקד בחודשים האחרונים שר הבטחון, אין בסיס לדיבורים על קיצוצים משמעותיים בתקציב הביטחון — „זהו הבלוף הגדול המוחבא בהצעת התקציב המונחת לפנינו..."

רבין תוקף מתן העדפות לאריאל

מאת אריאל כרישמי
סופר „דבר"

שר הבטחון יצחק רבין תקף אתמול בחריפות את מתן העדפות לתושבי אריאל שבשומרון. רבין אשר נאם בפני ועדת התיישבות של מפלגת העבודה טען כי אריאל אינו ישוב בטחוני. „ההתיישבות הינה בעלת ערך כשלעצמה ואסור לפיכך לבוחנה כשאלה בטחונית" אמר שר הבטחון.

רבין אמר כי השקפת הליכוד בנוגע לעתיד איזור יהודה ושומרון אינה מדינית: „לצערי הליכוד דוגל בארץ ישראל השלמה ואילו אני רוצה להשאיר פתח לשלום ולשמור על מדינה יהודית".

שר הבטחון תקף בדבריו גם את ההסתדרות אשר צריכה לדבריו להתייצל בהתאם למצב הקיים.

פרס קורא לחוסיין

(סוף מעמוד 1)

מור על יחסים של דו־קיום בשלום.

ראש הממשלה קרא למדינות אירופה להצטרף אל ארה"ב ולכנן יוזמת פיתוח כלכלית חדשה למזרח־התיכון בנוסח „תכנית מארשל" שהביאה בזמנו, לפריחתה של אירופה לאחר מלחמת העולם השניה. תכנית כזאת אמר פרס, תפתח את התשתית הטכנולוגית של האזור ותקדם את הכלכלה של המדינות שעלולות להקלע לקשיים כלכליים כתוצאה מהירידה המשכת במחירי הנפט. במרכז הציע פרס לפתוח במו"מ בדרג של פקידים כדי להכין את הרקע לועידת פיסגה של מנהיגי האיזור: „מו"מ כזה יתנהל בלי תנאים מוקדמים ובהשתתפות נבחרית של העם הפלשתינאי אך בלא אש"ף, אמר ראש הממשלה.

פרס נדבר לאחר חצות לפגישה נוספת עם הדיפלומאט האמריקאי ריצ'ארד מרפי ושמע ממנו פרטים חדשים על השיחות שניהל עם המלך חוסיין דברים דומים הוא שמע גם מפי ראש ממשלת בריטניה מארגרט תאצ'ר.

חוסיין מלך ירדן עזב שלשום את לונדון כדי לא לשהות בעיר בעת שנמצא בה גם ראש ממשלת ישראל אולם על אף זאת אמרו מקורות בפמליית ראש הממשלה הישבה התקדמות מסויימת והתקרבו העמדות בין ישראל לירדן בנוגע להרכב המשלחת הירדנית־פלשתינאית. עם זאת החזירו המקורות מפני הרגשת „אופטימיות יתר" והדגישו כי קיימות בעיות רבות בין שתי המדינות שיש צורך להתגבר עליהן.

המקורות מדגישים עם זאת כי עד סוף השנה יש צורך לחולל „פריצת דרך פסיכולוגית" בדומה למסעו ההיסטורי של הנשיא סאדאת לירושלים. אם לא תתחולל פריצת דרך כזאת, לדברי המקורות, סבור ראש הממשלה כי ישראל תעמוד בפני „רגע של אמת" ותמצא עצמה כרוכה לאומי גדול, בין אלה שיתיאשו מכל סיכוי להשיג הסדר לאלה שינסו להמשיך ולהחיות את האופציה הזאת.

קבלת פנים המונית בלוד למסורב העליה אליה אסאס

נמל התעופה בן גוריון: 22 (שתי"ם) — „זו יציאת מצרים שלי" אמר בבואו אמש לישראל אליהו (איליה) אסאס, מסורב עליה שחזר בתשובה אחרי מלחמת ששת הימים ומאז מקיים חיים יהודיים דתים במוסקוה, תאבק על זכותו לבוא לישראל.

אסאס בא יחד עם אשתו אניה ושלושת ילדיהם הקטנים והתייחד בהתרגשות רבה עם הוריו, צבי וסוניה אסאס מחולון שעלו לישראל ב־1976.

לעולה החדש נכונה קבלת פנים שעוד כמעט ולא נראתה כמוה בנמל התעופה. מאות מפעלי עליה וחברים מילאו את מסוף העולים בנמל, ושר הפנים הרב פרץ העניק לו את תורת העולה. בין המברכים נראים: היו השר יוסף שפירא, חברי הכנסת, הרבנים דרוקמן, ולדמן ואברהם שפירא ונציגי התוכנות.

אסאס, כתימטיקאי במקצועו, יליד וילנה, בן 40, חי זה תריבה שנים במוסקווה, ומאז שביקש לעלות לישראל היה נתון לחקירות ולמעקב אך לא נעצר אף פעם.

סירוב השלטונות להתיר לו ולאשתו לעלות לישראל קוסבר בכך שאשתו, מהנדסת עבדה במפעל ממשלתי שם היתה לה גישה למידע סודי. עם הורו בתשובה גוהל במוסקווה חיים יהודיים, אדוקים, למד עברית שוטפת והיה מורה לעניני הלכה, הכין ילדים לבר־מצווה והרחיב ידיעותיו בכל הנוגע ללימודי קודש. בתקופה זו ניתקו השלטונות את הטלפון בביתו פעמים אחדות, ערכו לו חיפוש ועדכו בה חיפוש, החרימו ספרי קודש וספרים אחרים, והחזיר אותו לבל יקיים סמינר של הנושא היהודי שתיכנן לערוך במוסקווה ב־1976 אך באמצע הוא לא נצנץ.

האיש, עטור זקן עבות וחובש כובע פרווה רוסי, דיבר עברית: „זה הרגע במיליים ברגשות למדינה על שסייעה למשפחתו ופועלה ללא לאות למען עליתו בברה"מ. תודה מיוחדת הוא בנוי לאגודת ישראל ולנשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן שפעלו למען עלייתו לארץ.

מקבלי הפנים הרבים הקיפו את המשפחה בריקודים ובשירה בצאתם מבית הנתיבות.

ד"ר בנימין בגין מפגין יחס זילזול כלפי שרון

מאת עליזה וולך סופרת „דבר"
לענייני מפלגות

ד"ר בנימין בגין, בנו של מנחם בגין, הפגין אמש בפומבי יחס של ביטול למה שמכונה „מחנה שרון" בתנועת חרות וכן לגבי הצורך להגיע להידברות עימו כדי להגיע אחדות בתנועה.

חוג מקורביו של ד"ר בגין כבר שבע אותו להתבטא נגד השר אריאל שרון. בעת „בעבר שרון" אמר בגין שאם תעמוד באלות צורבה הליכוד את הממשלה עקב פיטורי שרון, הוא ישמיע את קולו נגד היגררות הליכוד אחריו, כי מאבקו של הליכוד על ארץ ישראל חשוב יותר משרון.

כשנשאל אמש במשדר מוקד בטלוויזיה על מעורבותו בפעילות „בחרות" השיב ד"ר בגין, כי בתקופה של שנה וחצי האחרונות ניסה להמליץ לחברים על „הידברות בין מחנה שמיר ארנס" ל„מחנה לוי", כיון שהתמודדות הנגפבת להתנגדות היא דבר מסוכן לתנועה. כשהזכירו לו מראיינים שקיים בתנועה גם מחנה שרון, אמר כי קרא בעיתון שהשר שרון אמר בכרכז המפלגה שאין דבר כזה כמו מחנה שרון. ד"ר בגין חזר והדגיש כי „עיקר מדיניות ובנייה של תנועת חרות הוא שני המחנות העיקריים והחשובים בתנועה".

לחיזוק יחסו המזלזל בשר שרון הסכים עם הגדרתו של המראיין יו"ב אחימאיר כי אריאל שרון ו„גורי הצטרפו לליכוד במסגרת „שלומציון" רק אחרי הניצחון ב־1977 ולא הלכו במדבר כמו רוב תנועת חרות.

ד"ר בגין נשאל גם האם הוא יודע אם השר שרון בהנהגו כשר ביטחון, הוליך את אביו מנחם בגין ראש הממשלה, שולל. „איני יודע", השיב והדגיש כי הוא יכול רק לצטט את דבריו של ראש הממשלה שנאמרו בזמן המלחמה: „אני יודע על הכל, לעיתים לפני המעשה ולעיתים לאחריו".

חטיבת הליברלים תמליץ על הקמת סיעה נפרדת

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר"
לענייני מפלגות

חטיבת הח"כים הליברלים בסיעת הליכוד החליטה אתמול, פה אחד, להביא בפני מועצת המפלגה הליברלית ביום המיבי הבא המלצה על הקמת סיעה נפרדה של 12 ח"כים ליברלים בכנסת.

כל הדוברים הדגישו, כי הם מעוניינים באיחוד עם „חרות" אך כיוון שהמהלך אינו יוצא אל הפועל וכיוון שאינם רוצים להגיע לבחירות הבאות במצב של אי־ודאות, עליהם להתנתק מסיעת הליכוד ולהיערך לבחירות הבאות כמפלגה עצמאית.

נושא איחוד הליכוד עלה אתמול גם בישיבת שרי הליכוד, בלישכת שר החוץ בירושלים על ידי השר יצחק מודעי. אך יצחק שמיר דחה את הדיון בו, בטענה כי מסגרת ההתכנסות של שרי הליכוד אינה הפורום המתאים לדיון בנושא.

המספנות

(סוף מעמוד 1)

ועדת התעסוקה של ההסתדרות החליטה אתמול לתבוע מוועדת הפנים של הכנסת לבדוק את התנהגות המשטרה כלפי העובדים במספנות ישראל במהלך החודש האחרון. לטענת העובדים במקום איימו שוטרים על נציגיהם וכן החזיר לדבריהם חוקר משטרתי אל תוכני המפעל העוקב אחר פעולותיהם.

„אנו דוחים בתוקף התנהגות כזו של המשטרה" הסכימה עליה תמיר יו"ר ועדת התעסוקה.

פרידה מגרשון אוסטרובסקי

הסתלקה מאיתנו דמות מיוחדת במינה. איש שדברו — כן זאת אשר דיבר הגשים. רבים מעשיו ופעליו בשנותיו הארוכות בארץ, עד לכל ומגיב. עמד על ערש תנועת הפועלים מראשיתה, בין מקימי „גדוד העבודה" ו„הקיבוץ המאוחד", שותף להתכנסות אחדות העבודה ההיסטורית. חבר שלא ידע פשרות בחיים הציבוריים כבחייו הפרטיים.

כאשר נדמה היה לו כבשנת 1939, שהקיבוץ מידרדר, ונפגע בי ערך השוויון הרגיש שאינו יכול עוד להיות שותף לדרך. יצא לנמל חיפה וניסה לארגן שם קומונה. החברה ראתה בזה סטירת־לחי. הרדתות סערו וכן האספות הכלליות בעין־חרוד. בכל זאת. כמזכיר רציתי לתת לו בצאתו מיטה, שולחן וכיסא. הוא הזדעזע! מה. אתה כבר מחלק את רכוש עין־חרוד?

הקומונה לא נתקיימה לאורך זמן וגרמה לו לצער־נפש וחובות מרובים אותם טרח לפרוע תוך עבודה במשך שנים אחדות.

נענה לכל קריאה ומתנדב תמיד, בין ראשוני המ"פים בהגנה. בקורס כפר ויתקין. ובין ראשוני מגוייסי היישוב לצבא הבריטי במלחמת העולם השניה. בהיותו כבר מבוגר ואב לבן.

בקום צה"ל היה בין המגייסים והקים את קרן התיילים המשוחררים. הליכתו לבאר שבע היה בה גם סמכן התנדבות להחייאת הנגב ויישובו. כמו כל ראשוני העיר קיבל גם הוא בית נטוש להפכו לוילה, אך אצלו זה הפך למרעדון הנוער העובד. הוא עצמו קיבל צריף מגורים בחצר „בית יציב".

ב„בית יציב" ראה לא רק אכסניית־נוער, אלא חלק מהחזון גדול להעניק לפשוטי עם ומעוטי יכולת אכסניה ציבורית עם אווירת תרבות, חדר עיון, בריכה ומועדון במיזוג וברכה תרבותית. הלם הגשים את חלומו הזהיב. הוסיף מדי פעם מדבך על חשבון רווחה ופאר. הרחיב את הפקידי „בית יציב" ו„בית „עדות ולבי".

בכל הטלטולים הנדודים היה גרשון אב מסור וחבר נאמן לשושנה ששמרה על הירש העמוק בעין־חרוד.

כאב מאוד את הפילוג בתנועת הפועלים, בקיבוץ ובעין־חרוד. הקים חוג לאיחוד התנועה ואת רעיונותיו פרסם בגליון „בוחן" שהוציא.

כשלא השתלב בפעילות, על אף היותו איש ביטוי החזון, הלך לעשות בבאר שבע כל עוד עמדו לו כוחותיו למצוה. כשכלו הכוחות לדחוף, בא הביתה לחיי שיגרה. יהיה זכרו בין חלוצי העמק הזה ובין בוני הארץ.

משה כרמין

ההתאחדות הכנה
באבלה של חברתנו
עפרה לוי
במות עליה אביה
יהושע ז"ל
מועצת פועלי תל־אביב—יפו
וחבר העובדים

לחברתנו רוגובסקי חנה
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
בנייני צור שלום
ההנהלה והעובדים

לחברתנו קמפלר נעמי
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
הסניף המרכזי
ההנהלה והעובדים

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו
גור־אריה טרלו
בעלה לקב. נתיחד עם זכרו ביום שני
י"ז בשבט תשמ"ו 27.1.86 בבית העלמין של קבוץ אפק
בשעה 3 אחה"צ
תחבורה בשעה 2.30 בבית המנוח רח' גולומב 17 חיפה.
המשפחה האבלה

ליעל אפרתי ובני ביתה
משתתפים באבלך במות אביך
יוסף בן אברהם ז"ל
בית גונן

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס
הוצאת "דבר" בע"מ
מודפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת וההנהלה: תל־אביב,
רח' שיינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 65233
טלפון 286141 (6 קווים).
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים
281860, 298032.
סניפים:
תל־אביב, בית "דבר" רח' שיינקין 45
מיקוד 65233, טלפון 286141.
ירושלים,
המערכת: רח' הלל 38,
טל. 241315, 241306/7.
המינהלה: רח' הלל 36, טל. 231251/2
חיפה, רח' הנביאים 27
טלפונים 2-3-642111, מיקוד 33104

אנשים

מסיבה עם פאר

מני פאר (בתמונה) ינחה ככל הנראה את תוכנית הבידור של הטלוויזיה „סיבה למסיבה". ההכרעה בדבר המנחה נפלה בימים האחרונים בלשכת מנכ"ל רשות השידור. אורי פורת תומך במועמדותו של פאר לתפקיד. בשבועות האחרונים הוזכרו שמות שונים כמועמדים פוטנציאליים להנחיית התכנית, וביניהם טוביה סער, מנהל הטלוויזיה לשעבר, ירדן לנדוה. הוועד התנגד למינויו של סער ואילו פורת לא היה מאושר מן המינוי של לנדוה.

יעל ארמוני

יחד ולחוד

איסר הראל ואורי אבנרי הוזמנו השבוע למישדר „זה הזמן" בעקבות פרסום ספרו של הראל על פרשת קסטנר. המחבר סרב למתכונת העימות שהוצעה לו על-ידי מפיק המישדר ולכן התראיין סולו ואחריו, במנותק, התראיין עורך „העולם הזה". מסתבר, שרק על המירקע היה כל אחד מהם לבד. מטעמי חיסכון הסיעה הטלוויזיה הישראלית את שני אורחיה מהשפלה לירושלים, הלוך ושוב, באותה מונית. בדרך לשם ומשם ניהלו אבנרי והראל שיחת רעים ערנית, כמו גם במזנון בית הטלוויזיה, לפני ה-מישדר.

עליזה ולך

אווירה בין-לאומית

בחטיבה לעתונות ויחסי ציבור של הסוכנות היהודית שוררת בימים האחרונים אווירה של משרד בין-לאומי, כשצוות התגובה עוסק במלאכת ההסברה לשרשרת אירועים יהודיים גדולים: צבי אייל, (בתמונה) דובר הסוכנות וראש החטיבה, קיבל בסוף השבוע את משימת הדוברות ויחסי הציבור לעצרת ה-יובל של הקונגרס היהודי העולמי, שתיפתח בשבוע הבא במלון הילטון. אייל יפעיל במקום מרכז תקשורת משוכלל שיעניק שי-רותיו לעשרות העתונאים ולמאות האורחים החשובים שיגיעו לקונגרס מכל רחבי העו-לם וביניהם: חתני פרס נובל, מדינאים, אישי צבור, וכמובן יו"ר הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן. מיד לאחר כנס זה כבר עוסקים בלשכת דובר הסוכנות באי-רועי הועד הפועל הציוני, כנס אגודות הידידות של ישראל העולם, והכנס הבין-לאומי לשיקום שכונות.

מוסה צימקי

דברי זכות

התקשורת „זוכה" בדרך כלל לגינויים בלבד. אולם בכנס במלאת עשרים שנה לאגודה לסקר ארכיאולוגי השמיע נשיא המדינה דברים מהם משתמעת דווקא זכותה של התקשורת: חיים הרצוג (בתמונה) התריס בדבריו נגד מאות הארכיאולוגים שנאספו במעונו בירושלים על שאינם מ-פרסמים די את דבריהם באמצעי התקשו-רת, ובמיוחד בטלוויזיה, ועל שהם נוטים להסתגר ולפרסם רק בבטאונים מקצועיים. הנשיא ציין כי הארכיאולוגיה של הארץ היא ביטוי לאהבה אליה ועל כן יש לפ-על יותר גם בבתי-הספר למען העמקת התודעה הארכיאולוגית.

צבי אילן

עולם האשה

תערוכת ספרים שנושאם נשים בעולם, ואשר נועדה לבחון את תפקיד האשה ה-מודרנית מהיבטים שונים תיפתח ביום ראשון הקרוב באוניברסיטת חיפה ותימשך ארבעה ימים. בתערוכה יוצגו כ-300 ספרים מ-56 הוצאות לאור בארה"ב העוסקים בנושא מהיבטים שונים: ממעמד האשה בפוליטיקה ועד למבט חדש על עבודות ה-בית, האשה בספרות ובשירה, בעזרת ברי-אות ועבודה ועוד. את התערוכה יזמה החטיבה ללימודי האשה באוניברסיטה והיא תוצג בחסות מרכז התרבות האמריקאי ו-מחלקת ההסברה של שגרירות ארה"ב.

אריאלה ראובני

גם בטלוויזיה

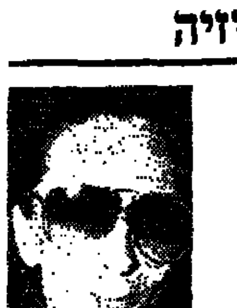

מחלקת החדשות בטלוויזיה החליטה אתמול בבוקר להתחיל לכסות באופן שוטף את משפטה של חווה יערי (בתמונה), אשתו של הכתב לעניני ערבים אהוד יערי. עקב המפנה בחקירה והודאתה של חווה יערי, הכינה אתמול מחלקת החדשות כתבה בנושא ל„מבט". בטלוויזיה המתינו עד ל-התפתחות משמעותית בפרשה, כגון הארכת מעצר או הגשת כתב אישום, שהיו צפויים ביום ו' כדי לסקר את המשפט, אולם נוכח התפנית בפרשה הגיעו בטלוויזיה למסקנה כי לא ניתן להמתין יותר.

יעל ארמוני

החתול והחלב

„אם תתן למועצת העיתונות להחליט בנושא פרסום שמות חשודים יהא זה כאילו נתת לחתול לשמור על החלב", אמר אתמול ניצב יחזקאל קרתי (בתמונה), ראש אגף חקירות של משטרת ישראל, בדיון שנערך באולם „כס המשפט" בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב. קרתי חייב קבלת החוק המוצע על-ידי שר המשפטים לאי-פרסום שמות חשודים בטענה כי בהפקרות העיתונאים שנוצרה בעת האחרונה אין מנוס אלא להגביל בחוק את פרסום שמות חשודים בעיתונים. קרתי גילה כי המשטרה עשתה שימוש בעיתונות, לא בחוכמה לדעתו, ב-פרשת עד המדינה גוטליב שהעיד נגד השר אהרון אבו-חצירה: כדי להפחית את הלחץ נגד עד המדינה, פירסמה המשטרה כי ישנם עדי מדינה נוספים. בפעמים אחרות לא עשתה המשטרה שימושים בעיתונות.

בנושא, בדיון חזר המשפטן ד"ר זאב סגל על הצעתו לפרסם תצלומו של אדם, לאחר שנעצר, באותו גודל ובאותה הבלטה לאחר שיזכה כי הוא חף מפשע ובצורה זו לפתור את הבעיה המעיקה על משרד המשפטים ועל פוליטיקאים ואחרים הנפגעים מפרסום שמם בעת שהם מובאים בפני שופט.

נתן רועי

גם זו נחמה

ח"כ אבא אבן (בתמונה) צבר עד כה לא פחות מעשרים תארי דוקטור כבוד. תריסר מהם הוא קיבל עוד בהיותו שגריר ישראל בוואשינגטון ובאו"ם. כאשר סיים את תפקידיו בארה"ב וחזר לארץ, נגנבה ממעונו מזוודה. היתה זו דווקא המזוודה שבה היו 12 גלימות שבהן קיבל את ה-דוקטורטים. הן היו כל תכולת המזוודה ואבן התנחם רק בהשערה כמה מאוכזב היה הגנב באשר השלל הבלתי-שימושי הזה נפל בידו כמציאה יחידה. אגב, הנרי קיסינג'ר שקיבל השבוע תואר דוקטור כבוד באו-ניברסיטת תל-אביב סיפר לנו כי בארה"ב הוא מעדיף שלא לקבל תארים כאלה. זאת, משום שהוא משוכנע כי בכל מעמד של חלוקת תואר באוניברסיטה כלשהי תימצא קבוצת מפגינים נגדו שתפריע לאווירה ה-נאותה בטקס.

מדליית זהב

מדליית הזהב של פאריס הוענקה השבוע לד"ר חיים בסוק, (בתמונה) חבר הנהלת עיריית תל-אביב-יפו וראש מינהל החינוך בעירייה. המדלייה הוענקה לבסוק על פעילותו בתקופת מלחמת העולם השניה ועל השתתפותו במאמץ המלחמתי הכללי נגד הנאצים. בטקס, שהתקיים בבירת צר-פת, הוענקה לו המדלייה על-ידי ראש עי-ריית פאריס ז'אק שיראק.

בכנסת
שלמה גינוסר

אור אדום מטבה

התגובות במצרים על החלטת הקבינט בנושא טאבה הדליקו כמה נורות אדומות שהיבהבו אתמול בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת. ח"כ יוסי שריד (רצ) תבע בישיבת הוועדה לקיים דיון דחוף במצב היחסים עם מצרים: „שלום נפרד עם מצרים לאורך ימים היה ונשאר פאטה-מורגנה" אמר ח"כ שריד.

לתביעתו של ח"כ שריד הצטרף גם ח"כ דן מרידור (ליכוד) שאמר: „נוצר רושם שהמצרים נתנו הבטחות בנושא הנורמליזציה הפישור ועכשיו מסתבר כאילו הם אומרים את ההיפך. אחת מן השתיים, או שהמצרים מפירים התחייבות או שלא התחייבו, ואז מתעוררת שאלה לגבי הדיווח שקיבלנו", אמר ח"כ מרידור.

ח"כ מיכה חריש (מערך) אמר: „לא חשוב מה אמר או לא אמר פקיד זה או אחר במצרים, אלא מה המהלך הבא של מצרים. ח"כ שרה דורון (ליכוד) ביקשה לזמן לוועדת חוץ ובטחון „מומחים חסרי פניות פוליטיות" כהגדרתה כדי שיבהירו את משמעות התגובה המצרית. יו"ר הוועדה, ח"כ אבא אבן אמר כי מסע ראש הממשלה באירו-פה „משבש במידת מה" את ההליכים שהיו אמורים להינקט עכשיו. אשר להתחייבויות המצריות הבהיר יו"ר הוועדה ח"כ אבן: „אני ראיתי את ההתחייבויות המצריות בכתב והן ברורות".

ח"כ אבן יזמן כנראה את שר החוץ יצחק שמיר לישי-בתה הקרובה של ועדת חוץ ובטחון.

התחיה: אי אימון על טאבה

עוד הצעת אי אימון לממשלה הפעם של סיעת „התחיה", בנושא טאבה. „תהליך הויתורים החד-צדדיים בנושא טאבה וראס בורקה מסכן את מדינת ישראל, מחליש אותה ומקרב אליה את סכנת המלחמה", טוענים אנשי התחיה. „ממשלה שממשיכה במדיניות של הסכמה שבשתיקה להפ-רה מובהקת של חוזה השלום בין ישראל ומצרים ראויה לאי אימון של הכנסת, נאמר בדברי ההסבר להצעת האי-אימון.

יו"ר הכנסת שלמה הלל היפנה את תשומת ליבה של הסיעה לנוהג הקיים לפיו אין להגיש הצעת אי-אימון ב-ממשלה כאשר ראש הממשלה אינו נמצא בארץ. „התחיה" דוחה איפוא, את העלאת הנושא לשבוע הבא.

ההומור של כהנא

ראשי ש"ס אמרו, לא במקרה אחד ולא בשניים, שאסון מסויים הינו תוצאה של אי-ציות לחוקי התורה: עונש משמיים. השבוע חולל בית כנסת ברעננה וח"כ מאיר כהנא (כך) טרח לפרסם אתמול גילוי דעת שבו הוא אומר בין השאר: „שלא כדרכו של שר הפנים הרב פרץ אין אנו עוסקים בחשבונו של מקום. מעולם לא אמרנו שאסון פלוני נגרם על יד הקדוש ברוך-הוא בגלל עבירה אלמונית. אך הפוגרום הנאצי שערכו ערבים בבית הכנסת שערי-רחמים ברעננה בכל זאת מעורר מספר מחשבות. מדוע חולל בית כנסת ברעננה דווקא? למה לא בחברון? ביפו? הרי אלה מקומות שערבים מצויים שם".

מוסיף כהנא ומהרהר מעל גבי דף גילוי הדעת: „האם יש קשר בין העובדה שמי ששימש כרב העיר רעננה השר פרץ הוא שאמר בדיון בכנסת על הרכבת הממשלה כי הוא שואף לדו-קיום בשלום עם הערבים בישראל? שהוא שהפך כפר ערבי הידוע בעוינותו הרבה ליהודים לעיר. הוא שיזם תוספת תקציב למיגזר הערבי? האם יש קשר? האם זה מקרי? לאלוקים הפתרונים".

סיעת ש"ס, הכחישה אתמול טענה של ח"כ כהנא כאילו היא הצטרפה לתנועת „כך" במאבק נגד קיום מפגשי נוער יהודי-ערבי. יו"ר הסיעה ח"כ יעקב יוסף, מודה אמנם, כי סיעתו מתנגדת לקיום מיפגשים אלה מתוך חשש לני-שואי תערובות ולהתבוללות אך יחד עם זאת תנועת ש"ס אמונה על דרכה של תורת ישראל הגורסת „חביב אדם שנברא בצלם" ובכלל זה גם בני ישמעאל.

„נפלו קורבן לאלימות על רקע גזעני"

ח"כ מתי פלד (הרשימה המתקדמת לשלום) פנה אתמול לשר המשטרה חיים בר-לב כדי לברר מה עלה בגורלם של מוחמד איברהים ואחמד עלי, שני בדואים מהעיירה כספייה שבנגב. הללו יצאו בשלהי דצמבר אשתקד ממחצבת בית גבאללה, שם הועסקו כשומרים ומאז נעלמו עקבו-תיהם.

„בדואים בנגב חוששים כי השניים נפלו קורבן לאלי-מות על רקע גזעני" אמר ח"כ פלד.

מפגינים בערפל: משמרת חרדים מול אתר הבניה של האוניברסיטה המורמונית בהר-הצופים
צילום אליהו הראתי

כיום אין מקום למאבקים אלגנטיים – אומר חיים מויאל מוועד המספנות

מאת אריאלה ראובני
סופרת „דבר"

חיים מויאל בן 37, חבר ועד פועלי „מספנות ישראל" זה כמה שנים ויו"ר הוועד בחמשת החו-דשים האחרונים, היה אתמול מתוח ועצבני. הוא התרוצץ בין קבוצות הפועלים, שהתגודדו ב-שטח המפעל השובת מאונס, וני-סה להרגיע את הרוחות. „שימרו על הסדר ועל העצבים ואל תיק-חו את החוק בידיים" הזהיר את הפועלים.

הוא עצמו אינו שלם עם „המא-בק בכפפות", כלשונו, שמנהלים רבי הפועלים והעובדים ונציגי ההסתדרות. „זה כמה חודשים אני מזהיר את חברי הוועד ואת ההס-תדרות שאנו עלולים להיות „אתא" שנייה אם לא ננקוט אמצעים דרסטיים יותר במאבקנו. אני מצ-טער שתחזיותי מתאמתות".

מויאל עובד במספנות כרתך ו-מסגר. קודם לכן עבד במשך 11 שנים בחברה להדברה. במלחמת לבנון שירת בחיל שריון המוצב בידו. „אני מכיר באחריות הכבדה הרובצת עלי כאיש ועד" הוא אמר. „אני מטפל באנשים בני חמישים וששים שעובדים במס-פנות עשרים וחמש ואף שלושים שנה ועכשיו זורקים אותם לכל-בים. המאבק לנו קובע במידה רבה גורלות של עובדים ושל מש-פחותיהם וזו אחריות עצומה, ש-גורמת לי נדודי שינה".

מויאל אינו רואה את עצמו פיני גרוב שני. „אני יודע שהוא עשה כל מה שביכולתו להציל את „אתא", אך דרכי המאבק שלו לא עמדו במבחן המציאות. כיום אין מקום למאבקים אלגנטיים, כ-אשר הממשלה נוקטת צעדים נגד פועלים שנתנו את חייהם למפעל בטחוני-לאומי חיוני".

איש ועדת המספנות
חיים אמויאל
צילום פול מלינג

מויאל מותח ביקורת בוטה גם על הנהלת המפעל שנטשה אותו, לדבריו. „כפי שנוטשים ספינה טו-בעת" הוא מסכים עם קבוצה של פועלים נסערים שמקיפה אותו מכל עבר ומבקשת לדעת מה הלאה? ומה יהיה?

„הפועלים צודקים בטענתם" הוא אומר. הניתוח הכלכלי של מומחי חבריו הצליח אבל אנחנו הפועלים החולים מתים בגסיסה מכאיבה ולאיש לא איכפת".

, תוך הטחת דברים קשים בממ-שלה הוא מוסיף: „זוהי ממשלת כבלות", ממשלה שסוגרת את ה-מדינה. עוד מעט יהיה כונס נכ-סים לכל המדינה", אומר מויאל. וממהר למטה החירום, שהוקם ב-מפעל, כדי להמשיך בהיערכות לקראת מאבק ממושך.

הרמטכ"ל סותם הגולל על תקוות אל"מ אלי גבע לשרת במילואים

בוועדת החו"ב של הכנסת מבקר רב-אלוף לוי התבטאות סגנו אלוף שומרון

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בכנסת

אלי גבע, מפקד חטיבה במלחמת לבנון, לא יחזור לשירות מילואים בצה"ל. כך מסתבר מדבריו של הרמטכ"ל רב-אלוף משה לוי בוועדת חוץ ובטחון של הכנסת.

הרמטכ"ל אמר לחברי הוועדה שעסקו בנושא זה, שהחזרתו של גבע לשירות „עלולה להרבות מבוכה" כדבריו. רא"ל לוי הביע מורת רוח מהתבטאותו של סגן הרמטכ"ל האלוף דן שומרון בנושא זה.

„אין זה נושא שאלופים צריכים להתבטא בו מחוץ למערכת הצבאית" — הדגיש הרמטכ"ל אשר ביקש להבהיר כי „אי החזרתו של אלי גבע לשירות מילואים אינה עונש. ישנם קצינים נוספים שהשתחררו משירותם הצבאי ולא מונו לתפקיד כלשהו במילואים".

לוי הזכיר את עמרם מיצנע אשר אמר בגלוי את דעתו על מלחמת לבנון ולפני זמן-מה הועלה לדרגת אלוף. „זה לא ענין של דעה, אלא של מעשה". ציין הרמטכ"ל.

הדיון בעניינו של אלי גבע נפתח בדברי ח"כ יוסי שריד (רצ) אשר שיבח את דבריו של האלוף דן שומרון לפיהם יש לשלב את אלי גבע בשירות המילואים. „היו עוד קצינים בכירים שנענשו בגלל מעשים או מחדלים בזמן מלחמת לבנון ועכשיו נמחל להם", אמר שריד.

ח"כ פסח גרופר (ליכוד) ביקש לדעת האם דבריו של אלוף שומרון מבטאים את עמדת שלטונות הצבא. ח"כ שרה דורון (ליכוד) הוסיפה כי „מי שנטש את חייליו בצבא ויחזור עכשיו לשירות צבאי לא יוכל לשמש דוגמא חינוכית".

ח"כ אליעזר גרנות (מפ"ם) הגיב על דברי ח"כ דורון באומרו: „אלי גבע לא ברח והוא לא עריק. מי שמציג אותו כך מסלף. אם מדברים על חינוך, איזה חינוך אתם נותנים כאשר אדם שהורשע בוועדה שיפוטית ממשיך לכהן בממשלה?" שאל גרנות את אנשי הליכוד בוועדה.

רב אלוף לוי דחה כמו"כן בדבריו את השמועות לפיהן חלה ירידה בשעור ההתנדבות ליחידות מובחרות.

השבועון יתנצל וישלם

הסדר-ביניים בין „טיים" לאריאל שרון

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

השבועון „טיים" הגיש אתמול לבית המשפט המחוזי בתל-אביב הודעה על הסדר ביניים בינו ובין השר אריאל שרון בעניין תביעתו של השר נגד השבועון המתבררת בפני שופט בית-המשפט המחוזי בתל-אביב השופט וינר-גרד. וזאת לשון ההודעה של באי כוח השבועון:

„בגיליונו של ה„טיים" מ-21 בפברואר 1983 פרסם השבועון כתבה על דו"ח ועדת החקירה לחקר הארועים שהתרחשו במחנות הפליטים סברה ושתילה. בכתבה נכללה פסקה שהתייחסה לשיחה שקיים בביקפיה שר הבטחון דאז אריאל שרון עם בני משפחת ג'מאייל.

„טיים" מכיר בהחלטת חבר המושבעים בבית-המשפט בארצות הברית אשר בית המשפט המחוזי בתל-אביב קבע לאחרונה כי היא מחייבת אותו שעניין הנקמה על הרצחו של הנשיא הנבחר בשיר ג'מאייל לא נדון וכי עניין נספח ב' לדו"ח הוועדה איננו כולל דיווח זה. טיים מצטער על הדיווח הזה.

עדיין לא הוגשה חוות דעתו של השופט על גובה הפיצויים אף שהעניין הוסכם כבר בין הצדדים, והתביעה תבוטל.

• השר אריאל שרון הגיב אתמול על ההתפתחות ב-הודעה:

„אני שמח כי מאבק משפטי בן שלוש שנים כנגד דיבה נוראה נסתיים בהודאה של השבועון „טיים" כי הדברים שיוחסו לי לא נאמרו ואינם כלולים בדו"ח ועדת החקירה. קיבלתי בסיפוק את הבעת הצער של השבועון ואני רואה בכך הישג לאמת ולחופש העיתונות. „טיים" פרסם ידיעה מוטעית והביע צערו על כך ומשעשה כן מבחינתי באה הפרשה לסיומה".

סופר „דבר" בארה"ב אמיר אורן, מוסר:

החלטת מנהל חברת „טיים" לחדול ממאבקם המשפטי בתביעת הדיבה של אריאל שרון נבעה משיקולים עיסקיים, נודע כאן אתמול בעקבות פירסום הודעת „טיים" כי החליט שאין טעם בהמשך ההתדיינות המשפטית בישראל.

בהודעת „טיים" נאמר כי מאחר שהשופט המחוזי אליהו וינוגרד קיבל (לבקשת פרקליטי שרון) רק את שתי הקביעות הראשונות של המושבעים בניו-יורק, בדבר הכזב שבפירסום ומובנו השלילי, אך לא את הקביעה השלישית (הזיכוי מדיבה), ומאחר שלא אושרה הגשת ראיות חדשות, לא היה טעם בהמשך ההתדיינות.

חוות דעת היועץ המשפטי

התגובה על הצבעת אי-אמון של אגו"י – בידי רה"מ

מאת סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר אומר כי הכרעה בעניין נקיטת אמצעים נגד אגודת ישראל על הצבעת אי-האימון בממשלה נתונה בידי ראש-הממשלה ואינה ענין משפטי.

זמיר השיב בכך לפנייתו של ראש-הממשלה שמעון פרס אליו, לאחר שסיעת אגודת ישראל, חברה בקואליציה, הצביעה לפני כחודש אי אמון בממשלה בענין האוניברסיטה המורמונית. בחוות-דעת אומר זמיר אם לאגודת ישראל היו שרים בממשלה, הרי שניתן היה לפטר אותם לפי החוק. אולם זוהי החלטה פוליטית „ואין לי מעמד בנושא זה", אמר אתמול זמיר, לפי גירסת קול ישראל.

דלפקי „אל-על" לא יוזזו
הטיסות למנצ'סטר מתחדשות

מאת [illegible], סופר „דבר"

חברת „אל-על" מחדשת את טיסותיה הסדירות ל-מנצ'סטר ותקיים את הטיסה השבועית הרגילה ביום שני הקרוב. ההחלטה על חידוש הטיסות התקבלה לאחר ש-שיחות הנהלה שהתקיימו בין נציגי „אל-על" לבין שלטונות התעופה של מנצ'סטר הסתיימו בהסכמה מלאה בין הצדדים.

בהתאם לכך יישארו דלפקי „אל על" באולם הנוסעים היוצאים בטרמינל הבין-לאומי הרגיל של שדה מנצ'סטר ליד דלפקי חברות התעופה האחרות. ההחלטה על העברת דלפקי „אל על" למרתף-הבניין בוטלה.

תושבים מהרצועה בדרכם למצרים נשלחים בחזרה

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

המצרים מחזירים — במספרים גדולים מבעבר — ללא סיבה והסברים, תושבים המגיעים מהרצועה לנקודת הגבול המצרית ברפיח בדרכם למצרים.

לבד ממפח הנפש שגורמת אי הכניסה למצרים לאותם נוסעים מוחזרים, גורם להם הדבר גם נזק כספי, כיוון שעליהם לשלם בעד הבולים באישורי היציאה שלהם מהרצועה — כ-100 דולר. תוקפם של אלה פג לאחר שעברו את תחנת הגבול הישראלית ברפיח, גם אם הם מוחזרים אליה כעבור חצי שעה מהתחנה המצרית.

סופר „דבר" מוסיף כי לבקשת הירדנים אין המצרים מתירים עוד לתושבי הגדה שהם כידוע בעלי אזרחות ירדנית להיכנס לארצם דרך רפיח, אלא רק דרך ירדן, אם בטיסה מעמאן או במעבורת דרך עקבה.

הוראה לבנקים: לצמצם עוד יותר מערך הסניפים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

המפקחת על הבנקים בבנק ישראל הורתה לבנקים להמ-שיך ולצמצם את מערך הסניפים הקיים, הן בדרך של סגירת סניפים הן בדרך של צימצום שטחים של סניפים קיימים.

הוראות אלו של המפקחת על הבנקים באו לאחר שנמצא, שבמהלך שנת 1985 לא הושלם ביצוען של המלצות בנק-ישראל בכל הקשור לצמצום וארגון מחדש של מערך סניפי הבנקים.

מבנק ישראל נמסר, שועדת הרישיונות שדנה במדיניות הסניפוף במערכת הבנקאות החליטה כי לא יתקיימו דיונים שנתיים בבקשות לפתיחת סניפי בנק חדשים כל עוד לא תתחדש הצמיחה במשק הישראלי.

ממוצע שירות המילואים פחות ל-28 יום

(ע). — השנה נרשמה ירידה של 25 אחוז במספר הפניות לוועדה לתאום מילואים — ולת"ם.

באגף התכנון של אכ"א בצה"ל מסבירים זאת בעיקר בגלל ירידת הלחץ על משרתי המילואים בשנה האחרונה.

נתונים אלה עולים מכתבת תחקיר על ניצול ימי המי-לואים, ששודרה אמש ביומן הערב של גלי צה"ל. השנה עומד הממוצע של שירות המילואים על 28 ימים, ועם סיום שנת העבודה באפריל 1986 יותבן ויתייצב הממוצע על 25 ימי מילואים בשנה. בתקופת מלחמת לבנון עלה הממוצע עד 32 יום בשנה.

מהתחקיר עולה עוד שעפ"י „טבלאות הצדק" בעלי תפקידים שונים, ששירתו תקופות ארוכות ב„מלחמת לב-נון" אינם משרתים השנה אלא במקרים מיוחדים.

מאה שערים

התמתנה מגמת ההיצעים; לחלק מהמניות נרשמו עודפי ביקוש

מאת דורית בר

בשוק המניות התמתנה אתמול מגמת ההיצעים. לחלק מהמניות נרשמו עודפי ביקוש וזאת כתוצאה מהתערבותם של „המבצעים".

גם במניות הבנקים שב„הסדר" נרשמה תנודה מבנית וזה לירידות השערים שהיו בתחילת השבוע. בהלך המסחר, עודף ביקוש נטו של 1.65 מיליון ש"ח גרם לעליות שערים של 0.5 עד 2.0 אחוזים.

התשואה הדולרית במניות „ההסדר" נקבעה ברמה של 14.0 עד 14.6 אחוזים.

בשוק האגרות נמשכה גם אתמול מגמת ההיצעים והשערים של מרבית הסדרות ירדו עד 0.5%.

גרעונות גדולות

הברוקרים הגדולים בשוק המסחר ה„תנומסור" של הבנקים השונים, אלו בשל מצב כל גרעונות גדולות מבקשים להשתתף מעודפי ביקור בתוכניות חסכון ואת בדי לספר את מצב הנזילות.

באגרות החוב המדדיות נרשם אתמול עודף היצע נטו של 5 מיליון ש"ח.

אגרות החוב הצמודות ב־80% ואגרות החוב בסוג „בחירה כפולה" ירדו עד שני אחוזים. כאשר סדרות בשוק המדד ירדו עד מעגה האחוז.

באגרות החוב הדולריות נרשם עודף היצע נטו של 1 מיליון ש"ח. אגרות „רבוע", „ארמון" ירדו עד 0.5%. ואגרות „גלבוע" נסחרו בתנודות שערים של שני אחוזים.

פדיונות במערכת קרנות הנאמנות

במערכת קרנות הנאמנות נרשמה אתמול מגמה של פדיונות. בקרנות הנאמנות הדולריות נרשמו פדיונות בהיקף בסכום של שני מיליון דולר ובקרנות הנאמנות המשקיעות במניות נרשם פדיון של חצי מיליון דולר.

בעקבת הפדיונות בקרנות הנאמנות לא הפכיעה באופן ישיר על הקונים הבסיסיים, שכן שהפוקים הדולריים בעיקר בבמודדי המדד. בהולדר נרשמו היצעים גם ללא עורתם של קרנות הנאמנות. ובבוקר המניות נרשמה מגמה בעורתם כאשר בעורה נרשמו קניות מצד קרנות הנאמנות.

במניות „הכבדות" וה„הצי־כבדות" נרשמה, כאמור, מגמה בעצרות מבחינת עודפי ביקוש והיצע.

במניות „פי.בי.ג'" נתנו בעודף ביקוש של 3.9 אלף ש"ח וזאת בקנקבות. ירידת השער הזה שנרשמה בתן ביום המסחר הקודם, בערך עלה ב־4.0% תוך בתמור עסקת בלא.

למניות „פועלים השקעות" נרשם עודף ביקוש של 1.4 אלף ש"ח, והשער עלה ב־135 נקודות.

למניות „דיסקונט השקעות" ו„אי.די.בי. פיתוח" נרשמו היצעים בהיקף בינוני, ואלו נקלטו ללא שינוי בשער על ידי בנק הפועלים.

לקראת סיום המסחר היתה אווירה חיובית בין כותלי הבורסה וכל ההיצעים נהפכו ללא שינוי בשער.

פעילות מעניינת

לאחר תקופה ארוכה בה נרשמה הגיבה למניות „ארית" 5, אתמול ירד שערן ב־1.6%. ירידת השער היא אמנם מתונה אך ייתכן שהפיגוי לגיוס כספים ע"י החברה באמצעות הנפקת זכויות לצורך רכישת 50% מהברות „אירית" – הופכת את ההשקעה במניות אלו למניות מקניות בטווח הקצר בלבד.

למניות „כלל־ישראל" נרשם עודף ביקוש של 22 אלף ש"ח. המוטורים: „שטנסר", המבקשים ... „בטוח זהורה" ... במניות – באשר ... הכוללות ... באגודה אחת.

במניות „ודפה" ... עודף היצע של 6.5 אלף ש"ח והוא נקלט בירידת שער מתונה של 0.1%.

גם במניות „מפרונקלים" נקלט עודף היצע גדול של 4.5 אלף ש"ח ללא שינוי בשער.

אסאס — הפסד מתואם

להברה נרשם הפסד מתואם של 43 אלף ש"ח במאזניה השנתיים שהסתיימו ב־30 לספטמבר 85, תואם לעומת רווח מתואם של 142 אלף ש"ח בכל שנת 1984/5. הגורם העיקרי להפסד הוא הוצאה ... החברה בתקופה הראשונה של השנה.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אי.בי.ג. ש	13200	3.0	+400	+3.1	+3.0
הספנות 0.1	702	1068	-18	-2.5	-639
הספנות א 0.5	300	904	-1	-.3	-104
בנק ספנות אפ'2	418	2079	-22	-5.0	-2566
כללי לא בהסדר	31000	27.0			+11.0
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ' אפ1	— הפסקת מסחר —				
דנות א 1.0	— הפסקת מסחר —				
דנות 5.0	— הפסקת מסחר —				
דנות שה 2	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	2500	3383			-2675
פ.בי.ג. 0.5	2360	3064	+90	+4.0	+3941

בכולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	74850	869	+1450	+2.0	+1618
אידיבי ב 100.0	76500	1.0			-5.0
אידיבי בב 2.0א	468000	1.0			-1.0
אגוד 0.1	55300	38.0			-57.0
דיסקונט ב	94650	101			-129
דיסקונט א	95400	78.0	+1200	+1.5	+31.0
דיסקונט שה ב	11050	61.0			-51.0
המזרחי ש	30800	504	+500	+1.7	+549
המזרחי ב	30700	1.0			-1.0
המזרחי שה 9	13880	19.0			-19.0
הפועלים מבב	130000	5.2			-.1
הפועלים ש	50220	608	+220	+4	+347
הפועלים ם	50000	86.0			-6.0
כללי א 1.0	129410	2.0			-2.0
כללי אפ 9	130000				-1.0
כללי שה 5	92555	17.0	+800	+.9	+29.0
כללי שה 7	6200	1.0	-100	-1.6	-1.0
כלל 100.0	31880	863	+180	+6	+829
כלל שה 9	43500	2.0	+500	+1.2	+128
כלל שה 11	12300	65.0	+200	+1.7	+332
מימון וסחר 1.0	42760	1.0			
מימון וסחר 5.0	22400				

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	5700	10.0			+8.0
לאומי משכנתא' ש	3275	42.0	-5	-.2	-19.0
לאומי משכנתא' מ	3311	11.0			-9.0
כרמל ש	2820				
כרמל שה 1	2610				
בנין ב' 5.0	3000	28.7	-50	-1.6	-61.1
פה כטב ש	820	368			-374
משכן ב ש	1710	90.0	-89	-5.0	-208
עצמאות 0.1	2950	53.0	-50	-1.7	-53.0
טפחות מבב ש	11550				
טפחות רג ש	10700	15.0	-100	-.9	-30.0
טפחות שה 1	7098				
טפחות שה 2	3499	1.0	+99	+2.9	+39.0
יעבור 1.0	600 תב	419	+35	+6.2	+418
יעבור 5.0	305	305	-14	-4.4	-603
בירב 1.0	1625	184	+75	+4.8	+486

מוסדות מימון

שלכון א ש	264	1722			-178
הקלאות מבב א	24500				
הקלאות מבב ב'	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	3060	60.0			-17.0
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	435 תב	400	-24	-5.2	-1671
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	4469	172	-200	-4.3	-133
כלל ליסינג 0.5ב	1790	55.0	+20	+1.1	+55.0
כלל לסינג אג'חז	10334	2.0	-67	-6	-21.0

ביטוח

שהל (אריה) 1.0	— הפסקת מסחר —				
שהל (אריה) אפ ב	— הפסקת מסחר —				
שהל (אריה) שה 1	— הפסקת מסחר —				
אריס 0.1	2885 תב	151	-170	-5.6	-126
אריס א 0.5	1690	1157	-30	-1.6	-1138
בטוח משנה 0.1	1181	3.0			-3.0
בטוח משנה 0.5	490	240	+15	+3.2	+90.0
הדר 1.0	940	20.0	-10	-1.1	-20.0
הדר 5.0	470	500	-3	-.6	-650
הסנה ש	2120	2445	+70	+3.4	+2718
הפניקס 0.1	1125 תב	443	-85	-7.0	-1310
הפניקס 0.5	701	737			-258
המסנה־הראל 1.0	4680	10.0			-10.0
המסנה־הראל 5.0	1810				
ירדניה 0.1	— הפסקת מסחר —				
ירדניה 0.5	— הפסקת מסחר —				
מנורה 1.0	5300 תב	32.0	-440	-7.7	-32.0
מנורה 5.0	1920 תב	100	-112	-5.5	-105
סהר ג 1.0	2389	64.0	-110	-4.4	-64.0
סקוריטס 0.1	4746		+5	+.1	+97.0
צור ש	1150	138	-49	-4.1	-121
ציון והזקות 1.0	7450		+85	+1.2	+15.0
ציון והזקות 5.0	1670	218			-109

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרקאבא 1.0	3250	25.0	-20	-.6	-25.0
אינטרקאבא 5.0	860	40.0	-20	-2.3	-40.0
אינטרקאבא אפ 1	395 תב	195	-54	-12.0	-380
באיד עורא 1.0	3969	82.0			+40.0
באיד עורא אפ 1	3550				
מהה 1.0	— הפסקת מסחר —				
מהה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כלל כחר 1.0	2090	494	-60	-2.8	-744
קריסטל 1.0	2630	100	-110	-4.0	-197
רפק 0.1	25000				
רפק 0.5	4450	30.0			+20.0
שופרסל א 2.0	3770	94.0			+69.0
שופרסל ב 10.0	2200	611	-10	-5	-635

שרותים

דלק ג ש	3650	234			-288
הראל 1.0	1820				+89.0
הראל 5.0	830				
ספנות הספקה 0.1	8939	18.0	-10	-.1	-18.0
ספנות הספ' 0.5א	2763	60.0	+55	+2.0	+267
קידוד 0.1	775	88.1	+5	+.7	+336
קידוד 1.0	181.0	5453			+3783
חברת המשכל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מחסני ערובה 0.1	1610	295			+45.0
מחסני ערובה 0.5	608	1022			-452
קנמהיים 0.1	662	179	+20	+3.1	+831
קנמהיים 0.5	323	300	+3	+.9	+198
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זהר 1.0	9400				+16.0
גלי זהר 5.0	3410	35.0	+10	+.3	+6.0
מלונות דן 1.0	* 3586	34.0	+36	+1.0	+13.0
* ביצוע והליך 12.30%					
מלונות דן 5.0	2350	86.0	+50	+2.2	+51.0
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כנס 1.0	1765	20.0	-30	-1.7	-26.2
מלונות ירדן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

דטה מיכון 1.0	1182	49.0	-6	-.5	-49.0
ת.ל.ר. 1.0	5000				
יעצא 1.0	2720	53.0			+29.0
יעצא אפ 1	2240				
כלל מחשבים 1.0	3100	57.0	-100	-3.1	-74.0
מ.ל.ל. 1.0	3570	133	-130	-3.5	-179
מ.ל.ל. 5.0	2150				
מטב מחשבים 1.0	1802	25.0	-95	-5.0	-24.0
ביקוב מחשבים 1.	3266	29.0			-15.0
ביקוב מחשבים 5.	1600	12.0			+18.0
תים מחשבים 1.0	1460	131			-4.0
תים מחשב אפ 1	14300	12.0	-300	-2.1	-12.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אבורום בינוי 1.0	332	500	-3	-.9	-1.0
אבורום בינוי 5.0	201	300	-3	-1.5	-350
ארזן מבנים 1.0	500	300	+12	+2.5	+239
ארזן מבנים 5.0	190.0 תב	879	+10.0	+5.6	+971
אזורים 1.0	2615	778	+25	+1.0	+629
אילק 1.0	930	657	-5	-.5	-1170
אילק אפ 1	900	97.0	-20	-2.2	-97.0
אל־רח 1.0	2200	209	+99	+4.7	+23.0
אל־רח 5.0	1935	54.0	-22	-1.1	-8.0
אבנתים 1.0	930 תב	30.0	-70	-7.0	-30.0
אבנתים אפ 1	775 תב	321	+95	+14.0	+887

אפריקה 0.1	31400	3.0			-1.0
אפריקה 1.0	21270	20.0			-25.0
ארזים 1.0	669	50.0			-75.0
ארלדן 0.1	11100	51.0	+89	+.8	+57.0
ארלדן 0.5	6850	148	+265	+4.0	+226
בן־יקר גת 1.0	2328	12.0	-122	-5.0	-12.0
ברמנק' 1.0	1500 תב	84.0	+100	+7.1	+42.0
ברמנק' 5.0	814	177	+10	+1.2	+109
דנקור 1.0	3000				
דוזקר 1.0	341	646			-52.0
דוזקר 5.0	197.0	1900	+9.0	+4.8	+700
דוזקר אפ 1	131.0	697	+1.0	+.8	+183
ודעי 0.1	3202	30.0	-30	-.9	-45.0
ודעי 0.5	1543	51.8			+71.0
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	3880	579			-198
גב־ים 0.1	6605	15.0			-10.0
גב־ים 0.5	4090	47.0	-40	-1.0	-47.0
הכשרת הישוב 1.0	27180	93.0			-68.0
ישפרו 0.1	1450	713	-25	-1.7	-713
ישראלום 1.0	5053	20.0			-80.0
ישרם 10.0	5140	104	-200	-3.8	-144
כתן פיתוח 1.0	4930	25.0	+183	+3.9	+9.0
כלל נדלן 0.1	251 תב	18652	-20	-8.0	-22404
להביד 1.0	1350	5.0	-12	-.9	-5.0
להביד 5.0	669 קו		+32	+5.0	+468
כ.ת.ב. 1.0	1328 תב	77.0	+110	+9.1	+473
מאגרי בניה 1.0	228	800	-2	-.9	-1376
מאגרי בניה אפ1	133.0	1200	-2.0	-1.5	-1200
מהדל בסון 1.0	1349	30.0			-14.0
מישנאל 5.0	345	737	+5	+1.5	+137
מגרב 5.0	340	870			-327
מר־לן 1.0	241	1079	+1	+4	+394
מר־לן אפ 1	2328				
לירנשטין 1.0	2200				
לירנשטין 5.0	575	345	+6	+1.1	+26.0
ליפשיץ 1.0	530	182			-635
ליפשיץ 5.0	230	217			-244
נאות אביב 0.5	14818	23.0	-780	-5.0	-23.0
נכסי אחרים 1.0	3780	329			-133
נהר הזוקות 1.0	6250	53.0	-100	-1.6	-53.0
נהר הזוקות 5.0	4020	16.0	-30	-.7	-16.0
סוללבונה מבב א	6400	538			-317
סהף 1.0	1450	100	+50	+5.6	+55.0
סהף 5.0	750	70.0			+30.0
סהף אפ 1	504	89.0			-25.0
עצר וסלע 1.0	500	250	-15	-2.9	-64.0
קיסריה 0.1	1020 תב	335	+59	+6.1	+279
קיסריה 0.5	415	548			-541
רובינשטיין 1.0	— הפסקת מסחר —				
רובינשטיין 5.0	— הפסקת מסחר —				
רוטנבין 1.0	1400 תב	150	-102	-6.8	-115
רוטנבין 5.0	1010	25.0			+50.0
רסקו מבכל	2050 תב	238	-150	-6.8	-194
רסקו רג	2050	180			-10.0

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2670	58.0	-27	-1.0	-225
מטעי הדר 0.5	927	350			-30.0
מהדרין 0.1	11421	209	-80	-.7	-180
נכסי הדרים 1.0	1840	582	-20	-1.1	-582
פרי אור 0.5	4750	88.0	+150	+3.3	+99.0
שן־הר 5.0	6300	56.0			-56.0

תעשייה

מזון וטבק

אסאס 1.0	— הפסקת מסחר —				
אסלנביק 1.0	— הפסקת מסחר —				
גולדפרוסט 1.0	1690 כו		-89	-5.0	-1594
גולדפרוסט 5.0	506 קב		-27	-5.1	-1674
גולדפרוסט אפ 1	444 תב	288	+40	+10.0	+112
דובק מב ש	2305	98.0	-20	-.9	-2.0
דובק מב מ	2290	291	-25	-1.1	-491
ובלבל 1.0	850	228	+25	+3.0	+122
ובלבל 5.0	390	180	-10	-2.5	-180
פרי־הוז 1.0	3883	235	-60	-1.5	-514
פרי־הוז 5.0	2452	113			-146
טמפו בירה 1.0	9670 תב	73.0	+760	+8.5	+84.0
טמפו בירה 5.0	5250	70.0	+215	+4.3	+43.0
יבוור 1.0	885	490	-5	-.6	-590
יבוור א 5.0	528	600			-210
מן 1.0	10173	15.0	-100	-1.0	-5.0
מן 5.0	4885	30.0	-50	-1.0	-10.0
סנפרוסט 1.0	5225	30.0			-77.0
עלית 0.1	9650	87.0	-100	-1.0	-82.0
עסים ב 0.5	20050	16.0	+300	+1.5	+12.0
שלמה אבגל 1.0	1600	71.0			+1.0
שמן מבטב ש'	3800	38.8			-13.0

טקסטיל והלבשה

ארגמן 1.0	540	374	+5	+.9	+84.0
ארגמן אפ א	1620	100	-3	-2	-445
אופים 1.0	1630 תב	85.0	+131	+8.7	+623
אופנת ברוך 1.0	1080	194			-54.0
אופנת ברוך 5.0	699	200			-188
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אפ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	4130	12.0	-120	-2.8	-84.0
אתא ב 1.0	— הפסקת מסחר —				
אתא ג 0.1	— הפסקת מסחר —				
דלתא־גליל 1.0	3170	203	-31	-1.0	-290
דלתא־גליל א 3.0	2400	40.0	+50	+2.1	+37.0
מטויות מאוחד 1.	1790	30.0	+80	+4.7	+30.0
מטויות מאוחד 5.	650	380	+10	+1.6	+329
מטויות אפ 1	408	725	-22	-5.1	-460
ויטלנו 1.0	1815	138	-80	-4.2	-494
ויטלנו 5.0	1355	15.0			-13.0
ורדינון 1.0	3390				
ויקית 1.0	4411	70.0	+22	+.5	+99.0
ויקית 5.0	2930	85.0	-70	-2.3	-236
סיב־טב 1.0	— הפסקת מסחר —				
סיב־טב אפ 1	— הפסקת מסחר —				
יומאר 1.0	— הפסקת מסחר —				
לודזיה 0.1	1301	153	-49	-3.6	-147
לודזיה 0.4	538	736			-405
ליגת 1.0	650	3562			-5666
מיפ גליק 1.0	358	293			-123
מקס 0.1	19792	3.0	+942	+5.0	+3.0
מקס 0.5	5500 תב	92.0	+300	+5.8	+126
עים 1.0	9012	23.0	+350	+4.0	+23.0
עים 5.0	4110	125	+99	+2.5	+170
עמק 1.0	1240	40.0	-20	-1.6	-160
פולגת א 0.1	7400	63.0			-113
פולגת ב 0.4	4290	571			-800

פלינגן א 0.5	3000	34.0			-11.0
פרגור 1.0	720	130			-130
קלרינה 1.0	9010	50.0	-10	-.1	-80.0
תעש ודבורין 1.0	2772	283			+1.0

מתכת ומוצריה

אלקטנן 5.0	1010	100	+9	+.9	+29.0
אלקטנן אפ 1	845				
אודרן 10.0	11700	47.0			+6.0
אודרן 50.0	10050	9.0			-6.0
כבלים ש	12030	31.0	+230	+2.0	+14.0
התכוף 1.0	5590	30.0	+256	+4.8	+30.0
התכוף 5.0	3266	10.0			-11.0
קפסאמות פח 1.0	712	2928			-3303
קפסאמות פח 5.0	591 תב	280	+54	+10.1	+898
מרגן 1.0	378	60.0	-2	-.5	-60.0
מרגן אפ א	305				+164
מתכת פרום 1.0	1563	50.0			-4.0
מתכת פרום אפ 1	1065	11.0	-60	-5.3	-11.0
כללי ציון 1.0	1865	340	-35	-1.8	-1055
כללי ציון 5.0	644	1935			-1637
כללי ציון אפצ	621	556	+20	+3.3	+1525
קרמני 1.0	650	770			+104
קרמני 5.0	309	1700	-1	-.3	-1600
גושטין 0.1	9823	15.0			-5.0
גושטין 0.5	3445	76.0	-60	-1.7	-84.0
עוד 3.0	865	150	+40	+4.9	+30.0
פקר פלדה 1.0	3650	66.0	+50	+1.4	+134
קינג 1.0	— הפסקת מסחר —				
קינג 5.0	— הפסקת מסחר —				
קליל 1.0	2430	93.0	-20	-.8	-27.0
קליל 5.0	1300	275	+60	+4.8	+170
שלדות 5.0	1297	75.0	+42	+3.4	+10.0
תעשיות לביש 1.0	940	253	+20	+2.2	+165
תעשיות לביש 5.0	470	165			-185

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	411000	9.0	-5000	-1.2	-12.0
אלקו 0.1	— הפסקת מסחר —				
אלקו 0.25 ש	— הפסקת מסחר —				
אלקו 0.25 מ	— הפסקת מסחר —				
אלקטרה 0.1	11050	15.0	-150	-1.3	-15.0
אלקטרה א 0.5	5710	10.0	+30	+.5	+10.0
אלרון 3.0	392000	5.0	-1000	-.3	-5.0
אורית 1.0	35200	37.0			-48.0
כלל תעש אלקטר	2400	627			-586
טפקטרוניקס 1.0	1460 תב	527	+86	+6.4	+588
טפקטרוניקס 5.0	970	263			-206
פריסהוגר 1.0	1500	542	-60	-3.9	-320
פריסהוגר 5.0	720	1200			+293
ביקלק 1.0	3850	5.0			-5.0
ביקלק 5.0	2185	50.0	-70	-3.1	-226
קבנשטין אילד 1.	2845	42.0			-38.0
קבנשטין אילד 5.	1505	25.0			-23.0
ת.א.ת. 1.0	3200	51.0	+100	+3.2	+64.0
ת.א.ת. 5.0	1127	797			-125
ת.א.ת. אפ 1	8660	10.0	-10	-.1	-10.0
תדיאה 1.0	4190	55.0	-60	-1.4	-55.0

מוצרי בניה

אי.פ.כלל בנין 1	3150	586	+100	+3.3	+504
אלקיל 5.0	4500 תב	7.0	-500	-10.0	-263
אקרשטיין 1.0	1025	2053	-5	-.5	-2086
אקרשטיין 5.0	810 תב	692	-90	-10.0	-2472
בטון תרוד 1.0	— לא נסחר —				
בטון תרוד 5.0	— לא נסחר —				
בר־טון 1.0	1810 תב		+110	+6.5	+50.0
בר־טון 5.0	480	250	+10	+2.1	+60.0
המסלול 1.0	840 תב	174	-75	-8.2	-245
המסלול 5.0	435	515			-133
פרומאבבטב 1.0	5250	3.5			+2.5
פרומאבבטב 5.0	1269 תב	75.0	+72	+6.0	+75.0
מ.ל.ט. 1.0	751		+13	+1.8	+70.0
מ.ל.ט. 5.0	330	94.0	+10	+3.1	+110
מדול השק בתעש	1261 תב	612	-140	-10.0	-1014
מזאיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מזאיקה ולפמן 5	— לא נסחר —				

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	13900	31.0			-22.0
אליאנס ב 200.0	769	257	-3	-.4	-23.0
גל תעשיות 1.0	5470	95.0			-86.0
גל תעשיות 5.0	2715	50.0	+50	+1.9	+50.0
דקסטר 1.0	2910 תב	34.0	+160	+5.8	+44.0
דשנים 0.1	9500	52.0	-461	-4.6	-50.0
דשנים 0.5	3200	142			+17.0
חיפה כמיקל 10.0	964	6861	-1	-.1	-6495
טבע ש	47600	49.0			-44.0
טבע אפ 4"	44500	10.0			-10.0
ליפסקו 1.0	915		+5	+.6	+267
ים המלח 0.1	12500	646	-10	-.1	-545
פטרוכימיים 10.0	313	10568			-9447
מקסימה 1.0	3700	10.0			-7.0
מקסימה 5.0	1460	260	+10	+.7	+196
נקה כמיקל 1.0	3630	74.0	+100	+2.8	+143
סנו 1.0	6600	20.0	+50	+.8	+9.0
סנו 5.0	3135	99.0	+80	+2.6	+79.0
קים כימיקל 1.0	4190	37.0	-140	-3.2	-37.0
ת.ג.ל. 1.0	1675	16.0			+3.0
ת.ג.ל. 5.0	760	60.0	+30	+4.1	+67.0
תיא 5.0	4060	30.0	-10	-.3	-22.0
פרוטארום 10.0	9600	50.0	-14	-.2	-110
תרד א 5.0	2800	15.0			-65.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	4160		-15	-.4	-3.0
דפרון 5.0	1870				
ת.ב.ג. 1.0	1846	44.0	+1	+.1	+206
ת.ב.ג. אפ 1	1631	55.0	+1	+.1	+145
יאה 1.0	3400	41.0			-41.0
לבידי אשקלון 1.	288	718	-2	-.7	-1193
לבידאשקלון אפ1	415	400			-280
מולס ב 0.5	19900	2.0			-2.0
מפעלי נייר 10.0	131600	51.0	+600	+.5	+7.0
סקגיריה 1.0	1216 תב	64.0	+111	+10.1	+64.0
רים 0.1	2595		-45	-1.7	-38.0
רים 0.4	1120	20.0			-20.0
תעל ב 0.2	11005	55.0	+240	+2.2	+47.0

אלרן ש	1750	401			-422
אלרן ב	1850	172	+10	+.5	+124
אמיסר כל 1.0	27598				
אפיק 1.0	610	578	-20	-3.2	-875
אפיק 5.0	485	150	-5	-1.0	-102
גולת 1.0	1300	10.0	-54	-4.0	-48.0
חברה לישראל 1.0	3375	929			-851
חברה לישראל 5.0	1920 תב	547	+101	+5.6	+317
חלפכון 0.1	59500				-1.0
חלפכון 1.0 ש	15700	9.0	-100	-.6	-9.0
אמפא א 0.5	7000	24.0			-24.0
פועלים השק ש	3835	564	+135	+3.7	+1372
לאומי השק 0.1	3715	195			-90.0
דיסקונט השק ש	3790	1518			-1451
מרדרי השק ש	7640	13.0	-60	-.8	-161
מור השק אגח 124	9770				
חדרן 1.0	1860	111	+75	+4.2	+154
חדרן 5.0	326	1509	-4	-1.2	-1481
יצוא ש	7500	30.0	-60	-.8	-30.0
ידין א 0.1	2090 תב	633	+121	+6.2	+683
כלל ישראל 10.0	1960	1789			-2700
כלל ישראל 50.0	1400	445	+1	+.1	+56.0
לנדיק 0.1	6500				-12.0
לנדיק 0.5	2300	50.0			-34.0
מבור 0.1	4752 תב	30.0	+432	+10.0	+59.0
מבור א 0.5	2208	23.0	-22	-1.0	-3.0
עוז השק ב 0.1	1650	105	-30	-1.8	-71.0
עוז השק ג 0.5	686	3.0			+377
פז השק ש	17060	69.0			-86.0
פמה א 0.1	5540 תב	361	-560	-9.2	-631
פמה 0.5	2770	272	-30	-1.1	-602
פריון ב 2.5	1499	913			-868

תעשיות שונות

אלוכית 1.0	3720	3.0			-3.0
אלוכית 5.0	1960				
אבריך 1.0	1509 תב	125	+137	+10.0	+284
אבריך 5.0	690	70.0	-5	-.7	-315
אבריך אפ א	427 תב	152	-70	-14.1	-240
תבישה יוד 1.0	6970	33.0	-100	-1.4	-33.0
דיקה 1.0	4190	35.4	-9	-.2	-25.4
דיקה 5.0	1800 תב	64.6	-100	-5.3	-64.6
ה.ג.פולק 1.0	5280	29.0	-120	-2.2	-29.0
ה.ג.פולק 5.0	2710	158			-58.0

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	5250	439	-60	-1.1	-495
כור כל 1.0	4040000				
כלל תעשיות 1.0	1152	6264			-6741
מאגרי טכנולוגיה	420	1040	-5	-1.2	-5212
מאגריטכנו אפ 1	308	1000			-900

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אמיקו ש	3570	87.0	-100	-2.7	-72.0
אידיבי פתוח 2.0	2790	2627			-3632
אינקביה 0.1	1340	75.0			-2.0
אינקביה 0.5	640	600			-312
אלגר ש	3220	25.0	+50	+1.6	+172
אלגר ב	3530				

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	1800	53.0	-50	-2.7	-98.0
גליל טכנולוגיות	427	3381	-1	-.2	-4048

דלק ונפט

דלק חיפושים 1.0	3289	69.0	+2	+1	+18.0
דלק חיפושים 5.0	1442 תב	793	+85	+6.3	+696
פז חיפושי נפט	10500	19.0			-19.0
מראויל 1.0	1620	98.0	-80	-4.7	-98.0
מראויל 5.0	530	200			-200
י.ג.א.ל. 5.0	1297	2030			-745
מ.ג.ו. 1.0	1705	67.0	-45	-2.6	-76.0
מ.ג.ו. 5.0	773	966	-5	-.6	-758
סיסמיקה 1.0	— הפסקת מסחר —				
סיסמיקה 5.0	— הפסקת מסחר —				
סיסמיקה אפ 1	— הפסקת מסחר —				
פראויל ב 0.3	3189	135	-168	-5.0	-129
צפון אבר נפט 1.	209 תב	669	+12	+6.1	+2272
צפון אבר נפט 5.	170.0	2711	+5.0	+3.0	+2974
צפון אבר נפט אפ2	389	296			-251
נפטא ש	998450				+1.0

נסחרות במט"ח

גזית ב	230

שערי מטבע חוץ

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר אמריקה	-0.005	1.45	1.53	1.45	1.52	1.45	1.52	1.4763	1.4967	1.4758	1.4962	1.4780	1.4974	1.4850
1 לי"ש	-0.018	2.03	2.13	2.04	2.33	2.04	2.14	2.0752	2.1035	2.0720	2.0979	2.0784	2.1045	2.0908
1 מארק גרמני	-0.003	0.59	0.62	0.59	0.62	0.59	0.62	0.5994	0.6078	0.5998	0.6073	0.6008	0.6084	0.6034
1 פרנק צרפתי	-0.001	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1953	0.1978	0.1954	0.1978	0.1957	0.1982	0.1986
1 גילדן הולנדי	-0.003	0.52	0.55	0.52	0.55	0.52	0.55	0.5324	0.5390	0.5325	0.5392	0.5330	0.5397	0.5357
1 פרנק שוויצרי	-0.003	0.69	0.73	0.69	0.73	0.69	0.73	0.7067	0.7155	0.7073	0.7160	0.7080	0.7169	0.7217
1 כתר שוודי	-0.001	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1931	0.1955	0.1930	0.1954	0.1935	0.1959	0.1945
1 כתר נורבגי	-0.001	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1944	0.1968	0.1943	0.1968	0.1946	0.1971	0.1957
1 כתר דני	-0.001	0.16	0.17	0.16	0.17	0.16	0.17	0.1632	0.1652	0.1632	0.1653	0.1634	0.1655	0.1645
1 מארק פיני	-0.001	0.27	0.28	0.26	0.28	0.26	0.28	0.2704	0.2738	0.2704	0.2737	0.2710	0.2744	0.2727
1 דולר קנדי	-0.006	1.03	1.08	1.03	1.08	1.03	1.08	1.0580	1.0631	1.0496	1.0629	1.0526	1.0649	1.0520
1 דולר אוסטרלי	-0.012	0.98	1.08	1.01	1.09	1.02	1.09	1.0402	1.0612	1.0456	1.0586	1.0491	1.0623	1.0550
1 ראנד דרום אפר	-0.001	0.53	0.58	0.56	0.65	0.55	0.65	0.6474	0.6554	0.6461	0.6562	0.6487	0.6568	0.6616
10 פרנקים בלגיים	-0.001	0.28	0.30	0.28	0.30	0.28	0.30	0.2895	0.2931	0.2932	0.2968	0.2938	0.2975	0.2955
10 שילינגים אוסטריים	-0.004	0.84	0.88	0.84	0.88	0.84	0.88	0.8519	0.8625	0.8523	0.8638	0.8542	0.8650	0.8581
1000 לירטות איטלקיות	-0.004	0.86	0.91	0.86	0.92	0.86	0.92	0.8801	0.8910	0.8784	0.8894	0.8812	0.8925	0.8858
100 ינים יפאניים	-0.002	0.72	0.75	0.72	0.75	0.72	0.75	0.7294	0.7385	0.7287	0.7376	0.7303	0.7394	0.7361
1 דינר ירדני	-0.015	3.95	4.19	3.81	4.05	3.87	4.09	—	—	—	—	—	—	[illegible]
1 לירה לבנונית	-0.003					0.06	0.08	—	—	—	—	—	—	[illegible]
1 לירה מצרית	-0.003	0.83	0.88	0.80	0.86	0.78	0.84	—	—	—	—	—	—	[illegible]

דולר יציג: 1.4859 | **דולר נוסעים: 1.76** | **דולר שחור: 1.6**

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ק־210 תשואה 4.30%		
ש3628	4399.0	-87.0
ש3629	4116.0	-83.0
ש3630	3886.0	-80.0
ק־211 תשואה 4.25%		
ש3631	3575.0	-67.0
ש3632	3364.0	-64.0
ש3633	3246.0	-61.0
ק־212 תשואה 4.11%		
3634	2881.0	-9.0
ש3635	2721.0	-9.0
ש3636	2618.0	-8.0
ק־213 תשואה 4.19%		
ש3637	2443.0	-14.0
ש3638	2271.0	-14.0
ש3639	2077.0	-12.0
ק־214 תשואה 3.80%		
ש3640	1756.0	+37.0
ש3641	1520.0	+33.0
ק־215 תשואה 3.80%		
3642	1358.0	+2.0
ש3643	1177.0	+1.0
ק־216 תשואה 3.92%		
3644	1039.0	-31.0
3645	957.4	-27.6
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק־251 תשואה 5.20%		
3701	776.5	-12.4
ק־252 תשואה 5.27%		
3702	589.9	-16.9
ק־253 תשואה 5.33%		
3703	519.4	-14.6
3704	444.3	-12.7
ק־261 תשואה 4.97%		
3751	239.6	+.2
ק־262 תשואה 5.20%		
3752	94.6	-2.2
3753	90.5	-2.1
ק־271 תשואה 5.03%		
3901	88.7	+1
3902	84.3	
3903	83.6	
3904	82.2	+.1
4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
ש3103	— הפסקת מסחר —	
ש3104	256300.0	-1700.0
ש3105	248500.0	-1000.0
ש3106	234231.0	
ש3107	241500.0	
ש3108	226000.0	-846.0
ש3109	220000.0	-1500.0
ש3110	219000.0	
ש3111	215500.0	
ש3112	214000.0	-1000.0
ש3113	212100.0	

הסידרה	השער	השינוי בנק'
4% מלווה פיתוח (100% הצמדה)		
ש4001	488540.0	27/12
ש4002	470000.0	14/01
ש4003	461440.0	27/12
ש4004	460000.0	27/12
4.25% מלווה מדינה (שגיא)		
ק־301 תשואה 5.20%		
4101	259.8	-2.7
ק־302 תשואה 5.10%		
4102	104.3	-.3
4103	100.0	-.3
4104	96.6	-.4
ק־321 תשואה 5.11%		
4301	96.6	-.4
4302	91.9	-.3
4303	91.1	-.4
4304	89.5	-.4
8% מלווה מדינה (גליל)		
ק־201א תשואה 3.25%		
ש3601	29984.0	-65.0
ק־201ב תשואה 3.18%		
ש3602	27693.0	+21.0
ק־202 תשואה 3.40%		
ש3603	25507.0	-233.0
3604	22881.0	-213.0
ק־203 תשואה 3.52%		
ש3605	20765.0	-58.0
ש3606	19553.0	-55.0
ש3607	18154.0	-53.0
ש3608	17169.0	-53.0
ק־204 תשואה 3.62%		
ש3609	16606.0	-10.0
ש3610	14963.0	-9.0
ש3611	14441.0	-10.0
ש3612	14008.0	-10.0
ק־205 תשואה 3.78%		
3613	13065.0	+10.0
ש3614	12525.0	+10.0
ש3615	11555.0	+9.0
ש3616	10567.0	+8.0
ק־206 תשואה 4.00%		
ש3617	9841.0	-91.0
ש3618	9328.0	-88.0
ש3619	8569.0	-82.0
ק־207 תשואה 3.40%		
ש3620	8366.0	+189.0
ש3621	8110.0	+182.0
ש3622	7308.0	+166.0
ק־208 תשואה 3.48%		
ש3623	6825.0	+203.0
ש3624	6423.0	+193.0
ק־209 תשואה 4.30%		
ש3625	5593.0	-60.0
ש3626	5166.0	-57.0
ש3627	4785.0	-53.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ש3114	206000.0	+172.0
ש3115	204500.0	+500.0
ש3116	201000.0	-1000.0
ש3117	206181.0	
ש3118	196200.0	
7%–6%–4% מלווה פיתוח הגרלה (80% הצמדה)		
ש3201	172000.0	-5000.0
ש3202	170500.0	
ש3203	175830.0	
ש3204	170000.0	
ש3205	166000.0	-4122.0
ש3206	164000.0	-3659.0
ש3210	160000.0	
ש3211	155500.0	-1500.0
ש3212	153000.0	-2326.0
ש3213	148500.0	
ש3214	144000.0	-3032.0
6%		
ש3501	137500.0	-2500.0
ש3502	137500.0	-2325.0
ש3503	125006.0	
ש3504	117400.0	
ש3505	118500.0	-1500.0
7%		
ק־701 תשואה 4.93%		
ש3521	122284.0	-39.0
ש3524	110267.0	-47.0
ק־702 תשואה 5.49%		
ש3522	115969.0	-3190.0
ש3523	109319.0	-3146.0
ק־703 תשואה 4.71%		
ש3525	108579.0	-26.0
ש3526	108345.0	-29.0
ש3527	106151.0	-30.0
ש3528	103200.0	-32.0
ק־704 תשואה 4.97%		
ש3529	102284.0	-386.0
ש3530	99890.0	-377.0
ש3531	99492.0	-392.0
ש3532	96575.0	-381.0
ש3533	96347.0	-394.0
ש3534	90745.0	-374.0
ק־705 תשואה 4.90%		
ש3535	91058.0	-271.0
ש3539	85782.0	-264.0
ק־706 תשואה 4.99%		
ש3536	90705.0	-477.0
ש3537	90558.0	-478.0
ש3538	85233.0	-450.0
ש3540	84962.0	-463.0
ש3541	82072.0	-449.0
ש3542	81877.0	-462.0
ש3543	77820.0	-442.0
ק־707 תשואה 5.03%		

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ש3544	77865.0	-505.0
ש3546	75884.0	-507.0
ש3547	79126.0	-496.0
ש3548	78998.0	-496.0
ש3550	74880.0	-481.0
ש3551	74456.0	-482.0
ק־708 תשואה 5.03%		
ש3545	75636.0	-579.0
ש3549	74635.0	-552.0
ש3552	68394.0	-521.0
ש3554	68173.0	-536.0
ש3555	68173.0	-556.0
ק־709 תשואה 5.04%		
ש3553	67822.0	-523.0
ש3571	58537.0	-493.0
ק־710 תשואה 5.06%		
ש3556	64860.0	-587.0
ש3558	64703.0	-601.0
ש3559	62379.0	-582.0
ש3560	58978.0	-565.0
ש3561	58739.0	-565.0
ק־711 תשואה 4.98%		
ש3557	65595.0	-525.0
ש3572	59412.0	-506.0
ק־712 תשואה 4.99%		
ש3573	58915.0	-431.0
ש3574	54309.0	-398.0
ש3577	54223.0	-408.0
ש3578	50040.0	-378.0
ק־713 תשואה 5.03%		
ש3575	53978.0	-466.0
ש3576	53759.0	-467.0
ש3579	49532.0	-442.0
ק־714 תשואה 4.84%		
ש3580	46453.0	-795.0
ש3581	42197.0	-741.0
ש3582	38852.0	-700.0
ש3583	36056.0	-666.0
ק־715 תשואה 4.68%		
ש3584	34450.0	+22.0
ש3585	34101.0	+27.0
ש3586	30849.0	+25.0
ש3588	30782.0	+24.0
ק־716 תשואה 4.40%		
ש3587	31275.0	+24.0
ש3591	28470.0	+22.0
ש3592	28425.0	+22.0
ש3593	28357.0	+22.0
ק־717 תשואה 4.40%		
ש3589	28390.0	+1.0
ש3594	27038.0	+1.0
ש3596	25813.0	
ש3597	25690.0	
ק־718 תשואה 4.88%		
ש3590	27736.0	-781.0
ש3595	26383.0	-760.0
5% מלווה פיתוח הגרלה (בחירה כפולה צמודה)		
ק־101 תשואה 4.76%		
ש2001	118285.0	-1636.0
ש2002	117810.0	-1641.0
ק־102 תשואה 5.11%		
ש2003	112607.0	-1477.0
ק־103 תשואה 5.14%		
ש2004	113365.0	-1475.0
ק־104 תשואה 5.25%		
ש2005	105868.0	-1731.0
ש2006	105616.0	-1793.0
ש2007	103531.0	-1762.0
ק־105 תשואה 5.71%		
ש2008	101453.0	-2713.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ש2012	99107.0	-2754.0
ש2015	96354.0	-2777.0
ק־106 תשואה 4.50%		
ש2009	105699.0	+263.0
ק־107 תשואה 4.80%		
ש2010	104183.0	-142.0
ש2011	102157.0	-140.0
ש2013	102011.0	-146.0
ש2014	99310.0	-144.0
ק־108 תשואה 4.85%		
ש2016	100097.0	-837.0
ש2018	97374.0	-846.0
ש2021	94076.0	-849.0
ק־109 תשואה 5.11%		
ש2017	95999.0	-1041.0
ש2019	95606.0	-1075.0
ש2020	92803.0	-1045.0
ק־110 תשואה 3.33%		
ש2022	91156.0	+2726.0
ק־111 תשואה 5.48%		
ש2023	87231.0	-2512.0
ק־112 תשואה 5.00%		
ש2024	82157.0	-1421.0
ש2027	79110.0	-1412.0
ש2031	72986.0	-1396.0
ק־113 תשואה 5.44%		
ש2025	81893.0	-2348.0
ש2026	81490.0	-2351.0
ק־114 תשואה 5.06%		
ש2028	ם 79565.0	-2233.0
ש2030	ם 75561.0	-2186.0
ק־115 תשואה 4.56%		
ש2029	75914.0	-2070.0
ש2033	72073.0	-2013.0
ש2035	66071.0	-1901.0
ק־116 תשואה 2.73%		
ש2032	78525.0	+52.0
ש2034	76573.0	+57.0
ש2036	70301.0	+52.0
ק־117 תשואה 3.80%		
ש2037	64166.0	-1721.0
ש2052	53770.0	-1563.0
ק־118 תשואה 4.22%		
ש2038	64009.0	+49.0
ש2040	61554.0	+48.0
2051	58188.0	+45.0
ק־119 תשואה 4.15%		
ש2039	61118.0	+233.0
ש2041	57824.0	+225.0
ק־120 תשואה 3.63%		
ש2053	54537.0	-1571.0
ק־121 תשואה 0.17%		
ש2054	56035.0	+38.0
ש2056	51963.0	+35.0
ק־121ג תשואה 0.33%		
ש2058	47109.0	-1365.0
ק־121ד תשואה -0.56%		
ש2060	44991.0	+29.0
ק־122 תשואה 3.00%		
ש2055	51421.0	-748.0
ש2057	47575.0	-710.0
ק־122ג תשואה 1.30%		
ש2059	45945.0	+32.0
ק־123א תשואה 0.65%		
ש2061	33917.0	+24.0
ק־123ב תשואה -0.39%		
ש2062	32348.0	+21.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ק־123ג תשואה 0.45%		
ש2063	29912.0	+69.0
הדרים		
ם 16	103.9	
ם 17	102.6	19/01
ם 18	103.9	21/01
ם 19	102.2	21/01
ם 20	101.8	-1.0
ם 21	100.5	-.5
ם 22	104.4	+.3
ם 23	91.5	-.3
ש24	88.5	-.5
ש25	91.2	
ש26	90.1	-.1
ש27	93.5	+.1
ש28	91.7	-1.0
ש29	90.0	-.5
ש30	98.5	+.5
ש31	96.5	-.8
32	93.0	
33	103.9	15/01
34 מר"ג	103.0	-1.4
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
מופ־אלסינט	— הפסקת מסחר —	
מ ו פ		
תדיראן	44.9	
"אדמון" צמוד דולר ריבית קבועה		
ק־601 תשואה 8.15%		
סד' 2501	152.9	-1.2
סד' 2502	150.2	-1.2
סד' 2503	145.4	-1.2
ק־602 תשואה 8.50%		
סד' 2504	144.1	-1.3
סד' 2505	138.6	-1.2
ק־603 תשואה 7.83%		
סד' 2506	134.9	-.5
סד' 2507	130.2	-.5
ק־604 תשואה 3.58%		
סד' 2508	102.8	+1.9
"ירבוע"–צמוד דולר ריבית קבועה		
ק־901 תשואה 8.32%		
7001	229.2	+1.4
7002	223.5	+1.1
ק־902 תשואה 8.32%		
7003	211.1	-.8
7004	195.7	-.8
ק־903 תשואה 8.50%		
7005	188.0	-1.9
ק־904 תשואה 8.60%		
7006	176.6	-.7
ק־905 תשואה 8.50%		
7007	165.2	-.6
7008	156.9	-.6
ק־906 תשואה 8.54%		
7009	151.8	-1.1
ק־907 תשואה 8.60%		
7010	142.6	-.6
ק־908 תשואה 8.63%		
7011	134.6	-.7
7012	129.9	-.6
ק־909 תשואה 8.68%		
7013	122.4	-.4
ק־910 תשואה 8.64%		
7014	106.7	-.6
ק־911 תשואה 8.66%		
7015	91.5	-.4

הסידרה	השער	השינוי בנק'
7016	90.8	-.4
7017	90.0	-.4
7018	89.8	-.4
7019	90.2	-.4
7020	90.0	-.4
7021	89.2	-.4
7022	88.8	-.5
ק־951 תשואה 8.52%		
7201	88.2	-.3
"גלבוע" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק־801 תשואה 2.43%		
ש6101	11924.0	-48.0
ק־802 תשואה 2.79%		
ש6102	7208.0	-29.0
ק־803 תשואה 2.65%		
ש6103	6525.0	-34.8
ק־804 תשואה 2.72%		
ש6104	6014.0	-24.0
ש6105	5690.0	-23.0
ק־805 תשואה 2.80%		
ש6106	5498.0	+1.0
ש6107	5295.0	+1.0
ק־806 תשואה 2.98%		
ש6108	3782.0	-15.0
ש6109	3594.0	-13.0
ש6110	3534.0	-13.0
ק־807 תשואה 2.94%		
ש6111	2967.0	-12.0
ש6112	2878.0	-11.0
ק־808 תשואה 3.00%		
ש6113	1956.0	-8.0
ק־821 תשואה 3.82%		
ש6151	754.6	+7.2
ש6152	723.1	+6.9
ק־822 תשואה 3.92%		
ש6153	623.3	-10.2
ש6154	612.1	-10.1
ק־823 תשואה 3.77%		
ש6155	408.7	+3.3
ק־824 תשואה 3.90%		
ש6156	323.3	-3.9
ק־825 תשואה 3.89%		
ש6157	240.5	-2.5
ש6158	227.8	-2.4
ק־826 תשואה 3.89%		
6159	192.2	-2.1
ק־827 תשואה 3.80%		
6160	181.7	+3.1
6161	175.8	+3.0
ק־828 תשואה 3.89%		
6162	157.6	-1.9
ק־829 תשואה 3.85%		
6163	148.0	-2.5
6164	142.4	-2.4
ק־830 תשואה 3.89%		
6165	133.1	-1.2
ק־831 תשואה 3.84%		
6166	126.6	-1.2
6167	123.8	-1.1
6168	121.9	-1.1
ק־832 תשואה 3.85%		
סד' 6169	114.4	-1.5
ק־833 תשואה 3.89%		
6170	107.7	-.9
ק־834 תשואה 3.37%		
6171	80.3	+.1
6172	79.2	-.4
ק־851 תשואה 3.92%		
6801	82.2	-.7

שערי קרנות נאמנות

שם הקרן	מחיר: הקניה	הפדיון
אב	3343.94	3295.29
אבוקה	22255.70	22085.42
אביב	23718.03	23479.99
אגוז	1069.94	1064.59
אדיר	1157.63	1134.52
אדום	1231.52	1207.32
אופיר	1395.66	1367.91
אור	394.97	386.66
אורין	315.27	313.45
אורלי	18011.77	17789.30
אורן	8225.62	8185.25
אייל	2669.55	2617.41
איילת	3506.69	3433.23
אירים	3724.00	3643.19
איתן	1045.00	1025.42
אילן	7435.74	7388.60
אלמוג	2720.28	2667.05
ארד	511.51	501.52
אש	106.25	103.94
אשל	477.14	474.77
אתרוג	1036.12	1020.99
בדולח	1354.95	1329.09
ברוש	5031.24	5007.45
ברק	5182.81	5152.02
בקעת	702.96	689.15
בשמת	978.44	959.12
גבע	756.28	744.93
גורן	7607.72	7458.58
גיא	6825.49	6724.28
גיל	1853.69	1798.62
גלית	463.53	457.86
דובדבן	1386.21	1379.96
דוכיפת	3114.06	3053.30
דולב	1074.79	1067.50
דורון	1136.74	1114.40
דורית	205.01	201.01
דליה		
דרור	2944.45	2886.79
דקל	3326.54	3310.53
הדס	23734.06	23507.47
הדר		
הגבית	2864.48	2815.51
הוד	14315.97	14103.45
זיו	13623.63	13421.86
זמיר	2749.75	2695.65
זהבית	121.45	118.79
חלמיש	100.87	99.36
חולות	538.63	527.98
חושן	1077.85	1052.65
טל	3200.64	3168.08
יובל	3974.43	3897.05
יהלום	1204.00	1180.10
יסודות	27154.64	26885.59
יערה	994.85	972.94
כוכב	3434.71	3369.11
כחל	112.75	110.55
כלנית	—	—
כנפיים	572.55	566.83
כרמל	106.24	104.08
כתר	793.56	777.95
לוטם	2912.35	2856.16
למשטש	85108.20	85395.60

שם הקרן	מחיר: הקניה	הפדיון
לביא	—	—
לקח	1342.85	1315.32
לשם	709.52	695.51
מאור	31926.59	31689.55
מבטח	868.21	850.94
מכמן	2489.21	2465.7
מגד	186.63	183.93
מנחם	2227.00	2206.5
מגל	1087.08	1067.12
מור	899.49	886.67
מורן	533.39	528.30
מזח	21759.67	21181.13
מיטר	676.69	663.32
מעוף	2435.10	2407.30
מעיין	628.86	616.69
מסכה	739.75	725.47
מרגלית	803.72	788.24
מרום	855.98	839.60
נגה	18502.55	18228.06
נטיף	470.93	461.85
נטע	304.11	298.02
ניל	2885.15	2842.35
סביון		
סגולה	111.00	108.98
סלע	734.80	720.30
סנונית	3453.75	3436.75
סער	3817.23	3805.30
ספיר	515.33	510.78
עדיף	7112.27	6980.62
עדית	1560.06	1535.58
עידו	5079.80	4961.15
ענבר	1141.49	1115.85
עפרוני	1891.61	1874.82
עפרוני	965.98	944.82
ערבון	298.56	297.07
פיא	1049.86	1029.25
פנבר	1013.22	1008.11
צופית	1159.38	1136.56
צמיד	757.91	741.46
צמרת	5362.82	5289.22
צפרה	1368.58	1343.16
קלע	1448.14	1432.91
קשת	14887.72	14760.86
רקפת		
רשף	4209.53	4120.57
רעות	3432.04	3365.06
שחם	775.26	759.10
שירה	26190.69	25686.68
שמיר	61097.56	59885.41
שנהב	435.07	428.82
שקמ	13901.75	13562.82
שקד	618.72	615.36
תאנה	1567.93	1560.84
תבור	686.92	677.00
תדהר	4745.79	4722.10
תהילה	99.49	97.34
תירוש	364.75	360.35
תפוז	987.19	982.30
תפוח	966.86	959.13
תרשיש	1176.28	1153.18
תשרי	538.11	533.28

פק"מ נייד — השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה

ריבית פק"מ ל־7 ימים או ריבית בהחזר קבוע מה פרים. הגבוה מבין השנים

בנק לאומי

תקציב הבטחון קוצץ ב־2.8 מיליארד דולר מאז '83

[illegible]

בניגוד להששות

„קו אופ" הרוויחה 2 מיליון דולר ב־85'

מאת חיים ביאור

רשת השיווק „קו אופ" (הריבוע הכחול) סיימה את שנת 1985 ברווח מתואם של שני מיליון דולר, לפני מס. זו השנה השנייה ברציפות שהחברה מגיעה לרווח בהדר נודל זה והוא הושג בניגוד לחששות שהובעו בהנהלה בראשית השנה.

בישיבת הצוות הבכיר של „קו אופ" שהתקיימה אתמול, בהשתתפות מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו, מסר מנכ"ל הרשת, בני גאון, שהפדיון ל־1985 הגיע ל־180 מיליון דולר, שהם גידול ריאלי בשיעור של חמישה אחוזים לעומת השנה הקודמת.

הפדיון מהמכירות של מוצרי הלב ומכולת גדל ריאלית בשיעור נמוך יחסית – 3 אחוזים וכך גם הפדיון מהמכירות של בשר – 2 אחוזים. לעומת זאת עלו המכירות של ירקות בשיעור של 20 אחוז המכירות של מוצרי „לא מזון" (טכסטיל, כלי בית וכיו"ב) – בשיעור של 50 אחוז.

ראוי לציין, שהגידול הריאלי בפדיון הושג, בניגוד לתחזיות המוקדמות של הנהלת „קו אופ", שלפיהן הפדיון ב־1985 יירד ריאלית בשיעור של 10 אחוז לעומת השנה הקודמת. תחזית פסימית זו התבססה על גלי המיתון שפקדו את המשק במהלך השנה התולפת.

השקעות הפיתוח ב„קו אופ" ירדו ב־1985 והסתכמו ב – 5 מיליון דולר, לעומת 7 מיליון דולר בשנה הקודמת. הירידה בהשקעות נובעת בחששה של הנהלה לשמור על רמת ההשקעות בתקופה כל אי ודאות כלכלית. לרשת „קו אופ" 122 סניפים ו„היפרקואופים". במרוצת 1986 תקים הרשת עוד חמישה „היפרקואופים" – באשקלון, בת ים, נס ציונה, בקדאל־גרבייה וראשון לציון ושלושה סניפים „רגילים" שטרם נמסר היכן יוקמו.

בהנהלת „קו אופ" מודאגים מהעובדה שראשי חברת העובדים טרם הצליחו לכפות פתרון לסכסוך התדיריף שבין „קו אופ" לבין רשת הסתדרותית אחרת – „תנובה". הסכסוך קיים כבר שנים אחדות והוא החמיר ככל ש„תנובה" הרחיבה את פעילותה הקימעונאית. מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, הפגיש לפני עשרה ימים את המנכ"לים של שתי הרשתות הציע ש„קו אופ" תשותף בניהול של ההיפרשוק החדש של „תנובה" ליד הקאונטרי־קלאב אלא ש„תנובה" טרם הודיעה כי היא נענית לכך.

מס הכנסה וביטוח לאומי משבשים את סולם השכר

מאת ישראל אמיר

החוק במדינת ישראל קובע שלושה סוגי החזרים בביטוח לאומי. לצערי, המחוקק העמיס על מבצעי תשלומי השכר עול בלתי צודק, לא מבחינת צורת הביצוע ולא לגופו של עניין. ההחזרים מתחלקים כדלקמן:

1. עובד שכיר שהכנסתו נמוכה, המעביד לא ינכה דמי ביטוח לאומי. המעביד יהיה חייב להעביר עבורו את הביטוח הלאומי במלואו, אולם יהיה זכאי להחזר באמצעות מערכת מס־ההכנסה. לכאורה, דבר פשוט: חשב ביטוח לאומי רגיל, בטל את הסכום אצל העובד והורד את הסכום ממס ההכנסה. מערכת ההכנסה איננה בנויה, מבחינת המעביד, למס שלילי, ולכן אין זה פשוט לבצע את הדבר. ברשומה של העובד הבודד אין אפשרות מעשית לרשום סכום שלילי (יותר מגודל המס שהוא משלם), ולכן אין מנוס מביטול הניכוי לביטוח הלאומי, צבירתו בסכום כולל ולאחר מכן הפחתתו מהתשלום של המעביד.

סיכוך זה עולה למשק בערך כעלות ההחזר לכלל העובדים. מחוקקי ישראל היו מטיבים לעשות לוּא פטרו את העובד מביטוח לאומי, המעביד היה משלם פחות לביטוח הלאומי והמערכות הממשלתיות – הביטוח הלאומי ומס ההכנסה היו מתחשבנות ביניהן. גם אם תהיה טעות בהתחשבנות, העובד יקבל את התשלום, וההפרשים ישארו בשני משרדי ממשלה. העלות של החלטת הממשלה למשק איננה עומדת בשום יחס לנזק „המשווע" העשוי להיגרם בגלל התחשבנות מוטעית.

2. קצבת ילד ראשון, באמצעות המעביד, לעובדים בעלי הכנסה נמוכה. אידיאולוגיה שלמה גויסה כדי לבסס את טיעוניו של המוסד לביטוח לאומי, להפסקת תשלום קצבאות הילדים באמצעות המעביד. כותב שורות אלה טען, כי פרט לשאיפות להגדלת מנגנון הביטוח הלאומי, אין מאחורי האידיאולוגיה כל טיעון ענייני. לגבי אותם מהעובדים, המוסד לביטוח לאומי החזיר את הכדור למעביד – ללא כל תמורה, כמובן. את תשלום הקצבה הנוספת – בהעדר הכנסת מינימום – מתנים מנהלי הביטוח הלאומי בתוספת עובדים אך מי יתגבר את המעביד לצורך חישובים אלו – למחוקקי ישראל פתרונים. אילו היה המחוקק עד לעניין, היה מבטל את תשלום קצבאות הילדים באמצעות המוסד לביטוח לאומי, חוסך את ההוצאה הקשורה בו, והמעביד היה מסוגל לבצע את התשלום גם עבור כמה ילדים, ללא תוספת אמצעים.

3. קצבת השלמת הכנסה, המשולמת על־ידי המוסד לביטוח לאומי ישירות לעובד. אין ספק שבמצב הקיים במשק, תשלום זה הוא מעמסה על מערכת הביטוח הלאומי. תשלום הקצבה בהיקף שמדווח עליו בעתונות מהווה נטל על עובדי המוסד. בכינוס חירום של מנהלי סניפים, נדרשה ההנהלה להקצות עובדים נוספים להקלת העומס. הבעיה היא, כמובן, שלמשק אין אפשרות כינוסי חירום של מנהלים ולתת תוספת אמצעים לביצוע מטלות חדשות.

הערותי אלה מגעו לצד המבצעי של הנברים. לתוספות האמורות יש גם צד אידיאולוגי, שאיננו ברור. מעביד משלם לעובדיו על־פי תרומתם לייצור במפעל, ובדרך־כלל עובד בעל ידע גדול יותר, או עובד שמתאמץ יותר, מקבל שכר גבוה יותר. כך נוצר סולם שכר. החוקים הסוציאליים שהתפתחו בשנים האחרונות נועדו למנוע מצב שעובד יימצא ברמה הנמוכה ביותר. השאלה היא כיצד לעשות זאת. היום הדבר נעשה באמצעות המעביד, וכך משתבש כל סולם השכר.

עובד ששכרו נמוך מ־493 ש"ח והוא אב לילד יקבל תוספת נטו של כ־50 ש"ח ממעבידו. בהנחה שעובדים נשואים נשותיהם עובדות ויש להם ילד, נקבל: עובד עם 518 ש"ח ברוטו יקבל 490 ש"ח נטו. עובד עם 620 ש"ח ברוטו יקבל כ־513.930 ש"ח נטו.

אין ספק שעובד שמקבל ממעבידו שכר גבוה יותר, תרומתו למפעל גדולה יותר. בשיטה הקיימת, הממשלה יוצרת מוטיבציה שלילית ומעודדת את ה„ראש הקטן". בנתונים המוצגים לעיל העובד הראשון פטור מדמי ביטוח לאומי וזכאי לקצבת ילד ראשון. את שני הסכומים בשלמים „נטו" וכתוצאה מכך נשחק פער של כ־26 אחוז בשכר. אם נביא בחשבון את העובדה שההפרש בסך 130 ש"ח בין שני העובדים עולה למעביד גם מס מעסיקים, ביטוח לאומי ותנאים סוציאליים, נראה שההפרש הוא בעצם כ־200 ש"ח לעובד.

כסוציאליסט אני מוחה נגד אטימותו של המחוקק. יש לעזור לשכבות חלשות, יש לקדם עובדים בעזרת קורסים מקצועיים במקצועות דרושים, בהתחשב ברמת השכלתו של העובד, אך אין לשבש את סולם השכר על־ידי תוספות בלתי־הגיוניות. ייטיבו לעשות שרי הממשלה וחברי־הכנסת, אם לפני קבלת החלטה יבחנו את משמעותה.

ג'ונגל בתעריפי הביטוח – קובלים ראשי חברות ביטוח

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

„ג'ונגל סודר בתעריפי הביטוח. חברות הביטוח אינן נוהגות על פי האמנה של אי אפלייה בין מבוטחים – קובלים כמה ממנהלי חברות הביטוח. הם קובעים, כי התחרות בין חברות הביטוח הולכת ומחריפה, וכל הנסיונות לשמור על הכללים שנקבעו לא הצליחו.

ועדת המסמעת של איגוד חברות הביטוח חידשה את פעילותה. היא הטילה באחרונה קנסות על חברות ביטוח שחרגו מהאמנה של אי אפלייה של מבוטחים בשל ההנחות הגדולות שניתנו לקבוצות מבוטחים. החברות משלמות את הקנסות, אבל אין זה מרתיע אותן מלהמשיך בתחרות על המבוטחים.

למעשה, חברות הביטוח מנהלות תחרות חריפה על קבוצות מבוטחים שונות. החברות מוכנות לתת הנחות גדולות על־מנת להשיג ביטוחים אלה.

בביחוד מנהה עתה חברת הביטוח „מגדל" את שיטת המכירה הישירה של פוליסות ביטוח. הדבר נעשה לגבי עובדי בנק לאומי. דיילת של החברה סובבות בסניפי הבנקים ופועלות כדי לשכנע את עובדי הבנק לרכוש את הביטוחים של „מגדל" בהנחות לא קטנות. המטרה של המבצע היא להקטין את חלקה של קבוצת „הסנה" בביטוחי עובדי בל"ל שעד כה היתה הגורם המוביל. ב„מגדל" טוענים שאין הצדקה למצב הנוכחי, וכי היא ראשית כחברה השייכת לקבוצת בנק לאומי להציע לעובדי בל"ל ביטוחים מוזלים.

גורמים בכירים בענף הביטוח מביעים דאגה מהמצב שהשתרר. לדעתם, החרפת התחרות בין חברות הביטוח עלול לפגוע ברווחיות חברות הביטוח ויחייב בסופו של דבר את המפקח על הביטוח להתערב ולכפות על החברות תעריפי ביטוח מינימום בענפי ביטוחי רכב ודירות.

מבקר המדינה מסתייג ממכירת מניות הממשלה ב„פז"

גילה חריגות בפעולות החברה

מאת משה גבע

תהליכי רכישה לא תקינים, החזר הוצאות שלא כדין על מימון החזקת המלאי וליקויים בחישוב הוצאות השיווק – כלולים בדו"ח מבקר המדינה על פעולות חברת הנפט הממשלתית „פז".

בדו"ח המתיחס לפעולות החברה בשנים 1979־1984, נמתחת ביקורת גם על כוונת הממשלה למכור את מניות השליטה שלה ב„פז" לגורמים פרטיים. מבקר המדינה קובע כי האינטרס החיוני בתחום רכישות הנפט הגולמי והחזקת המלאי התפעולי מחייב המשך שליטה ישירה של הממשלה על חברת „פז", שהיא המובילה במשק הנפט בארץ. לדעת המבקר, גם פיקוח ממשלתי אינו יכול להוות תחליף לשליטה מעין זו. המבקר מציין לחיוב את העובדה שמערכת הנפט הצליחה לספק באופן סדיר את צורכי המשק, אף בתנאים קשים במיוחד לאחר הפסקת האספקה הסדירה בעקבות ההפיכה באיראן שהיוותה את המקור העיקרי ממנו רכשה ישראל נפט גולמי.

עם זאת נמתחה בקורת על ספי... ועל מינהל הדלק המפקח על פעולותיה, על שאין בידי החברה תיעוד מלא ומקיף בדבר עסקאות הרכישה בחו"ל שבהן היא מעורבת ב־54 אחוז. הדבר אמור במיוחד לאור העובדה שהעסקאות נקשרות באמצעות מתווכים בחו"ל שעניינם אינו עולה תמיד בקנה אחד עם האינטרסים של המשק בארץ. העדר פיקוח הולם על פעולותיהם עלול לפגוע גם בשמה הטוב של המדינה.

כמו כן מבקר הדו"ח את העובדה שעד למועד סיכום הביקורת לא הצליחה החברה להמציא את התיעוד הנדרש להארת תנאי עסקת רכישה גדולה שבוצעה שלא על בסיס מודמן. הדו"ח מבקר את ההסכמים המסחריים שיש לחברה עם מינהל הדלק, אשר אינם מאפשרים קביעה מדויקת באשר להוצאות הכספיות של החברה בשלושה תחומים: העלות המשותפת בנוגע למוצרים שונים, מימון האשראי שהחברה מעניקה ללקוחותיה ומימון החזקת המלאי עד למכירתו.

המבקר קובע שיש לבחון את סעיפי ההסכם מן היסוד, מאחר שאינם מאפשרים למינהל הדלק גישה ישירה לספרי החשבונות של חברות הנפט מאחר שהיא ניתן לפירושים שונים. זאת לנוכח העובדה שלחברות המיישמות את ההסכם אינטרסים משלהן.

באשר לביקורת על פעולות „פז נכסים" שהיא חברת האם של „פז" ומחזיקה ברוב מניותיה, קובע המבקר שאין היא מקבלת דיבידנדים בהתאם לשווי המאוני שלה בחברת הבת ויש לשקול אם בכלל קיימת הצדקה לקיומה הנפרד. דירקטוריון „פז נכסים" התכנס רק פעם בשנה, בניגוד להוראות החוק הקובע שעליו להתכנס לפחות אחת לחודשיים. כמו כן לא מסר יושב ראש הדירקטוריון דו"ח בכתב לשר הממונה עליו אחת לשישה חודשים, כנדרש בחוק. כתוצאה מכך לא בוצעו החלטות הדירקטוריון בדבר שינוי המבנה הארגוני של „פז" ושל חברות הבת שלה. זאת בעקבות סקר שנערך על ידי יועץ מיוחד שמונה לבדוק את מצב העסקים הנכנסים של החברה.

כמו כן אין בפרוטוקולים של דיוני הדירקטוריון השיקולים אשר הביאו לקבלת ההחלטות, בכללן ההחלטה בדבר ההסכם הבסיסי עם המשקיעים הפרטיים והמחזיקים ב־27 אחוז של מניות „פז".

ירד הרווח הנקי של בל"ל ניו־יורק

מנכ"ל חברה הסתדרותית צורף לדירקטוריון הבנק

מאת חיים ביאור

ירידה בשיעור של 2.6 אחוזים נרשמה ברווח הנקי של בנק לאומי ניו־יורק בשנת 1985 לעומת השנה הקודמת – מתברר מהדו"חות הכספיים של הבנק שהוצגו בפני מועצת המנהלים של הבנק.

הרווח הנקי של הבנק ב־1985 הסתכם ב־11 מיליון דולר, לעומת 11.4 מיליון דולר ב־1984. עם זאת בהנהלת הבנק מציינים בסיפוק את העובדה שזו השנה השנייה שבה נשברת רווחיות גבוהה יחסית של למעלה מ־11 מיליון דולר. לשם ההשוואה בשנת 1983 הגיע בנק לאומי ניו־יורק לרווח של 6.6 מיליון דולר ושנה קודם לכן – לרווח של 6.3 מיליון דולר.

מאזן הבנק ל־31 בדצמבר '85 הגיע ל־2.82 מיליון דולר, לעומת 2.67 מיליון דולר שנה קודם לכן – גידול בשיעור של ששה אחוזים. קרנות ההון גדלו בשנה החולפת ב־15.3 מיליון דולר, לעומת גידול של 14.2 מיליון דולר ב־1984.

ראוי לציין, שלדירקטוריון הבנק צורף לאחרונה מי שעומד בראש חברה הסתדרותית הפועלת ברחבי העולם: שמואל דרור (בתרין), המשמש כמנכ"ל „ריינולדס", שהיא חברה בת של „סולל בונה". סופר „דבר" מעיר כי נדיר הוא שבעל תפקיד במשק ההסתדרותי מתמנה כחבר בדירקטוריון של גוף לא הסתדרותי. כן צורף לדירקטוריון הבנק סמואל לואיס, שגריר ארה"ב בישראל לשעבר.

בנק לאומי ניו־יורק הקים בשנה החולפת מרכז תפעול חדש באיזור העיר התחתית במנהטן, בו רוכזו מרבית יחידות התפעול של הבנק.

„הפועלים" מרחיב המיסוף בסניפים

בנק הפועלים מרחיב את מערכת המיסוף בסניפים. עד היום עבדו תוך ליך של מיסוף כ־210 סניפים בכל רחבי הארץ, כאשר בחלק מהאזורים כבר הושלם המיסוף של כל הסניפים, או של מרכיהם.

מיסוף הסניפים מאפשר ללקוחות הבנק לקבל, בשירות עצמי – באמצעות מכשירי „עידכן" המותקנים בסניפים אלה – מידע מעודכן על כל חשבונותיהם – חשבונות עו"ש, ניירות ערך, פקדונות בשקלים, חסכונות מט"ח ותכניות חסכון. לקוח יכול כיום לקבל מידע זה בכל אחד מהסניפים הממוסכים, גם אם אינו לקוח של אותו סניף. לרשות הלקוחות עומדים כיום כ־400 מכשירי „עידכן" לשרות עצמי ומספר תחנות העבודה הממוסכות בכל סניפי הבנק מגיע ל– 4,420.

רוב הסניפים מוסכו בשנה בשיטת האשכולות, דהיינו, כחלק מקבוצה של כמה סניפים ממוסכים. תהליך זה, המאפשר למסך עד ששה סניפים באשכול אחד, הביא לחסכון כספי ניכר בהשקעות בציוד ולזרוז תהליך המיסוף בסניפים. בכוונת הבנק להמשיך במיסוף הסניפים בשנת 1986, במגמה להשלים במהלך השנה את המיסוף של כל סניפי הבנק. כבדי לחסוך בהוצאות, ימוספו גם השנה מרבית הסניפים בשיטת האשכולות.

האבטלה בערי הפיתוח תמשיך לגדול השנה

מאת משה גבע

האבטלה בעיירות הפיתוח תלך ותגדל גם אם ימומשו תחזיות מרכז ההשקעות בדבר יצירת 3,500 מקומות עבודה חדשים השנה – מתברר מנתונים שנמסרו לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת. בעיירות הפיתוח חסרים כעת 6,000 מקומות עבודה באשר כל שנה משתחררים מן השירות הצבאי 8,000 בני העיירות.

תושבי עיירות הפיתוח מהווים 10 אחוז מכלל תושבי המדינה, בשעה שהם מהווים 27 אחוז מכלל המובטלים. בתוך כך יש עיירות שבהם מגיע שיעור האבטלה ל־20 אחוז כלומר כל תושב חמישי מובטל. מנכ"ל משרד העבודה והרווחה, צבי צילקר, אמר בדיון שגם אם כל המפעלים המתוכננים לקום בעיירות אכן יוקמו, אין כל בטחון שהם יעסיקו את מספר העובדים המתוכנן ושהדבר יתרחש עוד השנה.

נציג משרד האוצר הודיע שבכוונת משרדו להוציא מספר גדול של ישובים מרשימת הישובים הנהנים מתנאים מועדפים למשקיעים.

לסיכום הדיון התקבלה הצעתו של ח"כ רן כהן אשר תבע להזמין לישיבה הבאה של הוועדה את ראש הממשלה, שיתבקש להודיע מה היא סיבת העיכוב במינוי ועדת השרים לעיירות הפיתוח.

יצויין, כי על הקמת הוועדה הוחלט עוד בממשלה הקודמת, אך הדבר מתעכב בגלל חילוקי דעות בין המערך והליכוד סביב איוש ראשות הוועדה. המערך הציע שבראש הועדה יעמוד שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, אך הליכוד מתנגד לכך ומציע את השר קצב או [illegible]

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר ראשון וב דבר בבוקר

קרא מחר ב„דבר" וב„דבר השבוע":

בלעדי
חדרך לקמפ דייוויד: גילויים חדשים על מגעי קארטר ואש"ף, על יחס הממשל לישראל ולמצרים, לרבות מסמכים אמריקאים מהשנים 1977—1979 הרואים אור לראשונה / מאת אמיר אורן

ממסד ותקשורת, יחסים עדינים: יאיר גרבוז, אמנון דנקנר, אמיר אורן, ישראל לנדרס, גדעון קוץ, עליזה ולך, טובה צימוקי, אוריאל בן־עמי, יעל אדמוני

ספרדי מעורב: יחס העם הספרדי ליהודים ולישראל בעבר והממשל הספרדי הנוכחי / מאת ישראל לנדרס

אורח לרגע: ספרים נטו ללון — על בית עגנון / מאת דני רובינשטיין

יום הולדת בסימן כנסת — ח"כים כסיירים, אברהם שפירא בא לקיבוץ סעד—שלמה גינוסר, יקיר צור, נתן רועי

קולנוע: כבודה השפוך של אמריקה / יגאל משיח

בהמשך לשיחתנו מאתמול: אהבתי את אדוני / יאיר גרבוז

המדורים של **שוש אביגל, יצחק טישלר, שמואל רוזנבלום, ורדה צימרמן.**

הלוח הכללי הספרדי!

חיפה

מכוניות

ריפוי והרזיה

עיריית תל־אביב–יפו
מינהל החינוך
הנוער והתרבות
דרושים/ות
מורים / מורות לטרום
מוסיקה למרכזים
המוסיקליים של
עיריית תל־אביב־יפו
לקבלת פרטים לפנות בין השעות 08.00 — 14.00 לטלפון 438257, 43708
גב' רבקה פריגן

וילות ובתים

מכוניות

קבלנים מציעים

דירות למכירה

דירות מרוהטות

הצעות עבודה

רוצים לקנות

מציעים למכירה

פוליש ונקיון

ריפוי והרזיה

הכרזות

שידוכים

נרשמו לנשואין

פרסום

רהיטים

קופות רושמות

דבר של היום הוא דבר חדש

מכו' מן הארץ

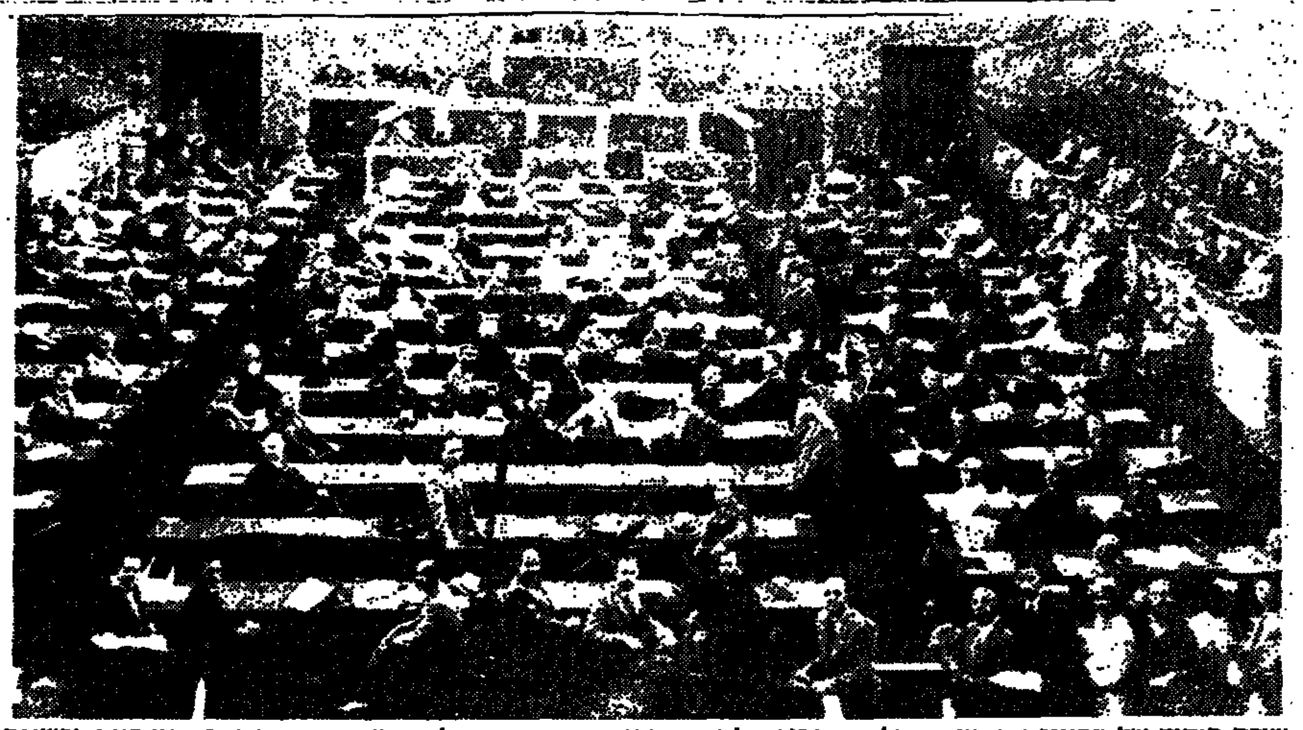

עצרת היסוד של הקונגרס היהודי העולמי ב־1936 בז'נווה. רק אחד הצירים המצולמים כאן, יצחק קורן, חי כאן היום, ובעצרת היובל של הקונגרס, שתיערך בשבוע הבא בירושלים, יוענק לו עיטור מיוחד. (צילום: אלהרר יצחק)

על ניהול כספי הגובל בהפקרות – מתריע מבקר במועצת ירוחם ● חשמל ומים נותקו

מאת אמיר ורדנבליט, סופר „דבר"

חברת החשמל ניתקה אתמול את הספקת החשמל למועצה המקומית ירוחם בגלל חובות מצטברים גבוהים. היום עומדת חברת „מקורות" לנתק את הספקת המים למועצה. מחברת החשמל נמסר, כי למרות פניות חוזרות ונשנות לא עשתה מועצת ירוחם כל מאמץ לפרוע את חובותיה, המסתכמים ביותר מ־14,000 ש"ח לחודשים נובמבר־דצמבר 1985.

גזבר המועצה המקומית עמי נבו אמר אתמול ל„דבר", כי החובות הגבוהים של המועצה נובעים מכך שמשרד הפנים אינו מעביר לה את התקציב הרגיל ומעכב את כספי הקונסולידציה.

ניהול כושל

סופר „דבר" מוסיף, כי דו"ח ביקורת עב־כרס, שהוכן באחרונה לבקשת משרד הפנים על־ידי רואה־החשבון יהושע מאירי, מותח ביקורת קשה על הניהול הכספי הכושל של המועצה המקומית ירוחם. „על משרד הפנים להוסיק מסקנות חמורות ביותר באשר לאופן ניהול המועצה, קובע מאירי בדו"ח שלו. המבקר אינו מסתפק בביקורת על הנהלת החשבונות במועצה, אלא עוסק גם בעניינים הקשורים לניהול המועצה. כך, למשל, מצא המבקר, שהמועצה המקומית ירוחם עסקה ברכש יקר ובביצוע עבודות יקרות למרות מצבה הכספי הרעוע. המועצה נהגה לקבל עובדים ורשם בלי להתחשב בהוראת ההקפאה ולהעניק פיצויים מוגדלים לעובדים שפרשו. מהדו"ח עולה, כי עד היום טרם הגיש ראש המועצה את התקציב לאישור מליאת המועצה. מהדו"ח מצטיירת תמונה של ניהול כספי הגובל בהפקרות, תוך זלזול בהוראות משרדי הממשלה.

תגובת ראש המועצה

בתגובה על ממצאי הדו"ח, תקף ראש המועצה המקומית ירוחם ברוך אלמקייס את משרד הפנים בכל הקשור לתקצוב המועצה. „אינני מוכן למכור את ירוחם בשביל מלה טובה ממשרד הפנים", אמר. „אני מנהל את הרשות לפי שיקולים של טובת התושבים".

אשר לביקורת על הניהול הכספי – זוהי, לדבריו, תוצאה של האנדרלמוסיה שהותירה במקום הוועדה הקרואה, שמונתה על־ידי משרד הפנים ושלטה בו ארבע שנים. הגרעונות בתקציבה של ירוחם מגיעים ל־4 מיליון ש"ח. לסופר „דבר" נודע, כי הממצאים וההמלצות החמורים הכלולים בדו"ח התקבלו בתדהמה במשרד הפנים, ועתה נשקלת האפשרות לחקור באופן יסודי יותר את המתרחש במועצה.

בוטל צו עיכוב יציאה נגד הרב ברוך אבו־חצירא

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

בית־משפט השלום בתל־אביב ביטל אתמול צו עיכוב יציאה מן הארץ, שהוצא בזמנו נגד הרב ברוך אבו־חצירא, והתיר לו לצאת לסיור בקהילות יהודיות בארה"ב.

ה„באבא ברוך" הגיע אתמול לבית־משפט השלום בחשאי, מלווה בעוזריו הקרובים, כדי להיחקר על־ידי רשמת בית המשפט בספיחי פרשת מירה לב, מי שהיתה אהובתו.

בחדרה של הרשמת, רות אלקבץ, העידו שני עדים, ואילו הרב שיגר לבית־המשפט פתקים באמצעות עוזריו. כשהגיע תורו להיחקר נכנס בהיחבא, כשכובעו מכסה את ראשו.

כזכור, נפתח בשנת 1984 תיק הוצאה לפועל, בעקבות צו שקבע, כי מירה לב, רפאל אליאשוילי וברוך אבו־חצירא עצמו חייבים סכומי כסף גדולים לג'יאם סולומון, עולה חדש מאיראן. בעקבות זאת הוצא גם צו העיכוב נגד הרב אבו־חצירא.

אתמול טען הרב, כי הוא אינו חייב את הכסף, מאחר שכל זכויותיו על הדירה שלשם קנייתה נאסף הכסף הועברו לפרדי יעקובי. דוד שוהמי, עוזרו של הרב, אף העיד כי היה נוכח בפגישה שבה הבטיח יעקובי לא לפעול נגד הרב.

שידור בטלוויזיה – אמצעי למשוך חברים לאסיפת המשק

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

בקבוצת כנרת שבעמק הירדן החל לפני כחודש בשידור חי של אסיפות המשק השבועיות אל בתי החברים ברשת הטלוויזיה במעגל סגור הפועלת בקיבוץ.

ההחלטה לשדר אל בתי החברים את אסיפת המשק באה ביוזמתו של איש הווידיאו בקיבוץ, משה מטיאס, המצלם ומביים את השידור. בכנרת הוחלט, כי רק מצלמה אחת תשדר את האסיפה, כדי למנוע צילומם של קוראי קריאות־הביניים והמפריעים.

עתה, כחודש אחרי תחילת השידורים, התברר, כי מספרם של החברים הבאים לאסיפה גדל בצורה משמעותית, שכן רבים מבקשים להופיע בשידור. אחדים מן החברים אמרו, כי תוך כדי הצפייה בשידור החי בבתיהם, החליטו לקום ולהצטרף לאסיפה.

אחרי שלושים־וחמש שנה, שבהן התגוררה תושבת קריית עקרון בצריף רעוע ללא חשמל זכתה בימים אלה להתחמם בתנור חשמלי. האשה, בת יותר מ־70 הגיעה למשרדי חברת החשמל ברחובות וביקשה לחבר את ביתה לרשת החשמל. עובדי חברת החשמל ותושבי קריית־עקרון ערכו למענה מגבית, וביתה חובר לרשת החשמל.

המובילים משביתים החל מהבוקר הובלת פרי־הדר ליצוא ולתעשייה

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר"

מובילי המשאות מפסיקים מהבוקר הובלת פרי־הדר לנמלים ליצוא, והובלת פרי לתעשייה ולבתי־האריזה.

ארגוני המובילים מטילים את האחריות להפסקת הובלת הפרי ולנזק שייגרם למשק כתוצאה מכך על המועצה לשיווק פרי־הדר ועל קבלני הפרי. במיוחד, מאשימים המובילים את „תנובה אקספורט".

המובילים טוענים, כי זה יותר משנה מודיעים גורמים אלה לשחיקה הגדולה שחלה במחירי הובלת הפרי. הם הבטיחו למובילים לעדכן את מחירי ההובלה, אך ההבטחות לא קוימו.

המובילים טוענים, כי השחיקה במחירי ההובלה מגיעה ל־50 אחוז. ועדת מנכ"לים אישרה העלאת ביניים בשיעור של 25 אחוז, אך גם העלאה זו טרם ניתנה להם. ביחס ל„תנובה אקספורט" אומרים המובילים, כי היא חתמה על חוזה נפרד עם הקואופרטיבים להובלה של התנועה הקיבוצית והמושבית, במחירים שהם, לדברי המובילים, מתחת לעלות ההובלה. הדבר התאפשר משום שמובילים אלה הם גם בעלי הפרדסים ולא לקחו בחשבון את הנזק שייגרם להם כמובילים כתוצאה מהובלה בתנאים אלה.

השבתת הובלת הפרי עלולה לגרום לעיכוב אניות בנמלים ולהפסקת עבודת עובדי קטיף ואריזה.

תגובת מועצת ההדרים

מהנהלת מועצת ההדרים נמסר, כי ענף הפרדסנות נמצא בהליכי בוררות עם משרדי המובילים בקשר לקביעת תעריפי ההובלה. הבוררים הם מנכ"לי משרדי החקלאות והתחבורה. הבוררות עדיין לא הסתיימה, וברגע שיתקבל פסק הבוררות מאושר כדין, ענף הפרדסנות יכבד אותו.

עתונאי הטלוויזיה נגד הקרנת משדר „גזעני" על ההתבוללות

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

מנהל הטלוויזיה יאיר אלוני יקיים בימים הקרובים בירור עם מנהל המחלקה לתוכניות דת בטלוויזיה, מרדכי פרימן, בעקבות תלונה של אנשי ועד העתונאים־הפקה, המוענים כי המשדר „התבוללות", שהוקלט במסגרת התוכנית „שניים אוחזין" הוא מגמתי וגזעני.

אתמול פנו נציגי הוועד אל מנהל הטלוויזיה וביקשו את התערבותו לפני שיגיע המועד לשידור המשדר. לטענת אנשי הוועד, יש במשדר מגמתיות בבחירת המרואיינים, תשובות מזומנות ועמדה חד־צדדית גזענית. את המשדר הכינה פרחה לסנר, המועסקת בטלוויזיה ככתבת עצמאית.

בתשובה לשאלת „דבר" אמר אתמול פרימן, כי המשדר עוסק בנושא ההתבוללות הנתון בוויכוח ציבורי. לדבריו, יש כיום בארץ 4,000 נשים יהודיות הנשואות לערבים ו־12,000 ילדים מנישואי תערובת, הסובלים מבעיות זהות. בין המרואיינים אשה (שאינה נחשפת בשידור), המספרת כיצד הונה אותה בעלה הערבי כשהציג את עצמו כיהודי, וקאדי ערבי מיפו, המספר על בעיית הזהות הלאומית של ילדי זוגות מעורבים. פרימן אמר עוד, כי בתחילת המשדר, שהוא עצמו מנחה, הוא מראיין את התחקירנית פרחה לסנר ושואל אותה על הממצאים שאספה.

אנשי ועד העתונאים־הפקה טוענים, כי פרחה לסנר, הפעילה בארגון „יד לאחים" שהוא ארגון חרדי קיצוני, הלוחם נגד המיסיון, הכינה משדר בלתי־אחראי ובלתי־מאוזן.

מנהל־לשעבר של חברה כלכלית גדולה – חשוד בעבירות מירמה

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

צו עיכוב יציאה מן הארץ הוצא אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב נגד מנהל לשעבר של חברה כלכלית גדולה, העוסק כיום בניהול השקעות. בית־המשפט אסר את פרסום שמו של החשוד.

נציג היחידה הארצית לחקירות הונאה במשטרה, ממ"ש דוד אוסמן, סיפר, כי האיש, בן 66, מונה בשנת 1984 על־ידי בית־המשפט המחוזי בתל־אביב למפקח על חברת בנייה גדולה הנמצאת בפירוק. כונס הנכסים של החברה גילה, כי האיש עשה תוך כדי עבודתו פעולות שונות שגרמו לחברה נזק בסך 20,000 דולאר. קיים חשד, כי האיש ביצע פעולות מירמה שגרמו נזק לקופת כונס הנכסים.

החשוד נעצר ביום ג' בנמל־התעופה כשניסה לצאת מהארץ. ברשותו נמצאו 4,630 דולאר, וכן לירות־שטרלינג, מארקים גרמניים, פראנקים שווייצרים וגילדנים הולנדיים.

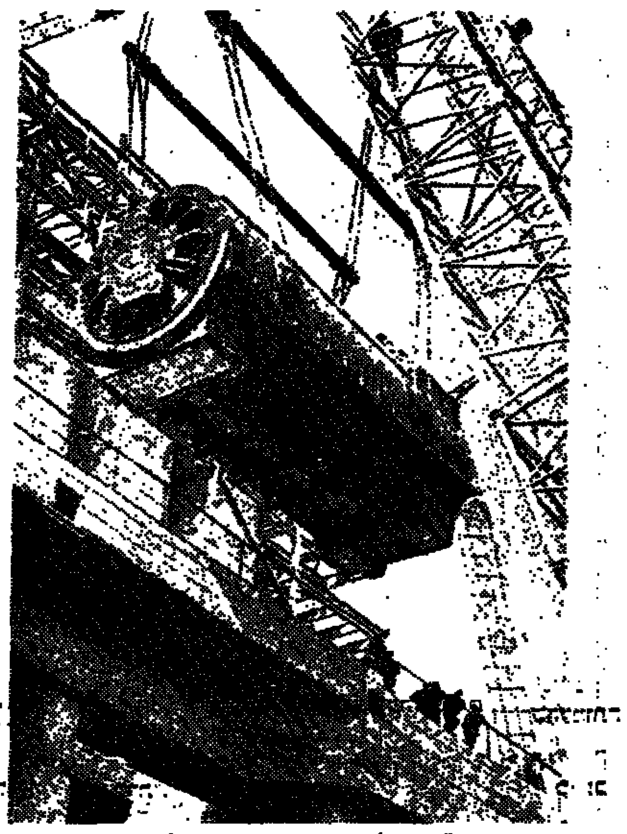

ה„סטאטור", החלק הכבד ביותר של יחידות ייצור החשמל, שמשקלו 420 טונות, הוצב אתמול במקומו בתחנת־הכוח „רוטנברג", ההולכת ומוקמת באשקלון. (צילום: יעקב כץ)

הוקמה שדולת חברי־כנסת למען הגימלאים והקשישים

מאת סופר „דבר"

שדולה של חברי־כנסת למען הגימלאים והקשישים הוקמה בימים אלה, בראשות ח"כ נאווה ארד („העבודה").

על השדולה יוכרז היום בכינוס חירום ארצי של גימלאים, שיתקיים בתל־אביב. נמסר, כי עד כה הצטרפו לשדולה 65 חכ"ים מכל הסיעות.

השדולה תפעל לביטול מס הכנסה על קיצבת הזיקנה; נגד צימצום הוותק הכלול בקיצבת הזיקנה; תיקון עיוותים בפנסיה של גימלאי שירות המדינה, וכן נגד הלאמת כספים שנצברו לצרכי סיעוד.

ספר תורה עתיק מפולין למוזיאון ישראל בירושלים

(ע). ספר תורה עתיק מפולין יימסר למוזיאון ישראל בירושלים ביום ג' הקרוב, בעת פתיחת עצרת הקונגרס היהודי העולמי בתיאטרון ירושלים.

נשיא פולין ויצ'אך יארוזלסקי מסר את הספר למשלחת המשותפת של שלושה ארגונים: הקונגרס היהודי העולמי בראשות אדגר ברונפמן, הפדרציה העולמית של יהודי פולין והארגון העולמי של פרטיזנים ואסירי המחנות בראשות סטיפן גראייק. משלחת זו ביקרה לפני חודש בפולין לשיחות עם ראשי השלטון על ענייני יהדות פולין בעבר והנצחת זכרה, ועל הקשרים עם יהדות העולם וישראל. במשלחת השתתפו נציגים מארה"ב וישראל.

המשלחת קיבלה מידי נשיא פולין גם מנורה, שעליה יודלקו בעת הקונגרס היהודי העולמי שישה נרות לזכר 6 מיליון קרבנות השואה, בעת ציון 41 שנה לשחרור אושוויץ.

חילוניים וחרדים יפגינו הערב ביבנאל על רקע „התנחלות" חסידי ברסלב במושבה

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

כוחות משטרה מוגברים נערכים למנוע אלימות והתפרעות בין חילוניים לחרדים במהלך ישיבתה של המועצה המקומית יבנאל, שתתקיים הערב ושבה יוחלט אם להיענות לבקשתו של הרב אליעזר שמואל־שיק, מראשי חסידי־ברסלב בבני־ברק. המבקש להקים ביבנאל מרכז לחסידי ברסלב.

אתמול נפגש הרב שיק עם יו"ר המועצה המקומית יבנאל עזרא מועלם והכחיש כי הוא מבקש להקים בתחום המושבה ישיבה, חצר או קריה חסידית. לדבריו, בקשתו היחידה היא לקנות שטח אדמה, כדי שיוכל להקים עליו את ביתו הפרטי ובית־כנסת לחסידיו. יצויין, כי ביבנאל, המונה פחות מ־2,000 תושבים, כבר יש שבעה בתי־כנסת.

בתשובה לשאלת ראש המועצה כיצד יוכל לגור במקום שתושביו נוסעים ועובדים בשבת, אמר הרב שיק: „לא מפריע לי. אני רוצה לתמוך ביתומים ואלמנות ולתת צדקה, ולא נתנכל לחילוניים".

משטרת טבריה אישרה אתמול לוועד הפעולה של התושבים החילוניים ביבנאל ולתלמידי ישיבה חרדית במושבה להפגין אלה מול אלה במהלך ישיבת המועצה המקומית הערב. ישיבה זו תהיה סגורה וישתתפו בה רק תשעה חברי המועצה, וכן הרב שיק, שיציג בפניהם את בקשתו. אתמול נודע ביבנאל, כי להפגנת החרדים הערב יגיעו כמה מאות מחסידי ברסלב בצפת כדי להשתתף בהפגנה.

אתמול הוצף ביתו של ראש המועצה מועלם בעשרות תושבים חילוניים, המתנגדים להתיישבותו של הרב שיק ביבנאל, אך מבקשים למנוע זאת בדרך מכובדת ולא אלימה. הרב שיק אמר אתמול, כי אינו מתכוון ליצור מהומה במושבה. לדבריו, ניצלו את שמו לרעה והוליכו אותו שולל. „אין לי כל כוונה לבוא למקום שבו מתנגדים לי", אמר הרב שיק, וציין, כי תורתו מבוססת על אהבת ישראל ואהבת הזולת.

ראשי ועד התושבים החילוניים, המתנגדים לבואו של הרב שיק, אמרו, כי אין הם מתנגדים לדת או ליהודים דתיים, אך אין הם רוצים, שבמושבתם החקלאית יקום מרכז חרדי, שיהווה מקום מפגש למאות רבות של חרדים מכל העולם. אתמול נשמעו משני הצדדים גם איומים, שאם לא ייענו תביעותיהם ייאלצו להשתמש בכוח, אך במושבה נעשים מאמצים להרגיע את הרוחות.

100 מושבים במצוקה מגדילים את נטל החובות הרובץ על המועצות האזוריות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר", בירושלים

100 מושבים שרויים היום במצוקה והם חייבים מיליוני שקלים חדשים למועצות האזוריות. למועצות האזוריות עצמן גרעון בסך כולל של 40 מיליון ש"ח – כך מסרו אתמול ראשי ארגון המועצות האזוריות לוועדת הכספים של הכנסת.

לוועדה נמסר, כי בעבר, כאשר מועצה אזורית מסויימת נקלעה לקשיי תקציב זמניים, היא נעזרה בגזברויות של הישובים שבתחומה, או בקרנות של ההתיישבות. עקב המצב הקשה בחקלאות ועקב המצב הידוע בקרנות ההתיישבות, המקורות הללו נסתמו לחלוטין ושוב אין המועצה האזורית נהנית מסיוע של ישוביה. יתרה מכך, במקרים רבים הישובים מהווים נטל על המועצה.

בתחומי המועצות האזוריות יש 100 מושבים במצוקה. על המושבים האלה, לא רק שאי אפשר להטיל מסים גבוהים, אלא שאין אפשרות לגבות מהם מסים כלל. מושבים אלה חייבים למועצות האזוריות על חשבון המסים בעבר מיליונים רבים של שקלים, בלי שום יכולת לממש חובות אלה, והמועצות האזוריות נדרשות לסייע בפרוייקט שיקום המושבים הללו.

עקב הצורך בהקמת תשתית מוניציפאלית ומבני ציבור בכל ישוב, נאלצו המועצות האזוריות לקחת בעבר הלוואות רבות. ההלוואות הללו מגיעות היום לפרעון והן מכבידות על תקציבהן. מתוך מענק כללי בסך 43 מיליון ש"ח, המוקצב השנה על ידי משרד הפנים למועצות, מוחזרים 26 מיליון לממשלה על־ידי פרעון מלוות. גם עובדה זו לא נלקחת בחשבון בקביעת התקציב.

מורי רשת „עמל" הכריזו שביתה בשל התעלמות מהסכם פיצויים

השביתה ברשת „עמל", שעליה הכריזה הסתדרות המורים ושמועדה נקבע להיום, היא נגד משרד העבודה והרווחה, על שאינו מעביר לרשת „עמל" לחינוך מקצועי את הסכומים לתשלום פיצויים מוגדלים למורים שפוטרו, כפי שקבעה ועדה פריטטית.

יו"ר רשת „עמל" אורי אגמי הודיע אתמול, כי פנה למנכ"ל משרד העבודה והרווחה צבי צילקר ותבע ממנו לעמוד במחוייבות להעברת הסכומים הנדרשים לתשלום פיצויים מוגדלים למורים, שפוטרו עקב החלטות הממשלה. אגמי הבהיר, כי ממשלת ישראל החליטה לסגור מוסדות ולפטר מורים, וכך עשתה גם בבית־הספר של „עמל" בנהריה. לכן גם חייבת הממשלה, באמצעות משרד העבודה והרווחה, להעביר את הסכומים המתאימים לתשלום הפיצויים, מה עוד שוועדה פריטטית ממשלתית קבעה את סכום הפיצויים המוגדלים.

קרא מחר ב־
ידיעות אחרונות

פרס, חוסיין, מרפי
מאת אראל גינאי, שליחנו לוושינגטון

האם המיתון נגמר?
מאת גדעון עשת ושושנה חן

כל אנשי דוד לוי
מאת רונית ורדי

חווה יערי: המיפנה
מאת כתבי „ידיעות אחרונות"

במערך עדיין מקווים להכשיל את הרוטציה
מאת שלמה נקדימון

לא בגדתי
31 שנים להתאבדותו של אורי אילן בכלא הסורי
מאת אריאלה ריגל־הופמן

שילוני, חקירות
על מחלקת החקירות של הרשות לניירות ערך
מאת אריה אבנרי

טהרי אוהב אותך –
האופנאי הישראלי אלי טהרי משחק אותה בניו־יורק
מאת נחמה דואק

כל העולם דיאטה
שבועוני החדשות „טיים" ו„יו.אס.ניוז אנד וורלד ריפורט" מציגים את המחקרים החדשים בנושא ההרזיה

על חשבון הברון
שרה ברוכין, מציגת הברון רוטשילד בארץ
מאת לאה אתגר

שיר שחלמתי על פראג –
תערוכה רטרוספקטיבית של הפסל דן קולקה
מאת עמנואל בר־קדמא

„השקל שלך"

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, עילבי קשת, אהרון בכר וזיוה יריב

המוסף לתרבות, ספרות ואמנות
עם סיום הסידרה „ההיסטוריה של ארץ־ישראל"
משוחח מרדכי נאור עם ד"ר יעקב שביט

האזינו
הערב יום ה' 23.1.86
לתכנית
יש שאלות
המתארחת בוועידת הקיבוץ הארצי בכפר מנחם
עם: 1. מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות
2. השר יעקב צור
3. ח"כ דב שילנסקי
השאלה המרכזית – הקיבוץ בשנות 2000.
התכנית מועברת בשידור חי ברשת ב'
אחרי חדשות 18.00.
עורך ומנחה: יצחק אלון.

קול הקיבוצים
ספר הטלפונים של
כל הקיבוצים
עם שמות החברים
יצא לאור במאי 86
ביזמה פרטית של
השפעה – הוצאה לאור
הספר יכלול:
★ מספרי הטלפון של החברים בעלי החיוג הישיר.
★ שמות כל הקיבוצים, כתובתם ומפעליהם.
★ רשימת הספקים (העובדים בהמתאות דרך ארגוני הקניות הארציים).
★ מודעות פרסומת.
פרטים נוספים והזמנות
השפעה –
רח' חרוץ 6 ת"א,
טל. 03-337258,
03-334696.
הכנסת רשימות הקיבוצים בספר – ללא תשלום

אם את מסוכסכת עם בעלך
וחוששת שהוא יעזוב את הארץ לתקופה ממושכת, עלייך להוציא מייד צו עיכוב־יציאה מהארץ, בבית־משפט מחוזי או בבית־דין רבני. שכן, אם יצליח, ולא ניתן יהיה לאתרו על־מנת שיסכים למתן גט, תשארי עגונה ולעולם לא תוכלי להנשא לאחר.

פרסום בחוברת „מורה נבוכות" המצורפת לירחון נעמת. להשיג בסניפי נעמת ובלשכות המשפטיות.

בית „תנובה"
אבל על פטירתו של
יוסף בן־אברהם ז"ל
ממייסדי „תנובה" ומותיקי ההתיישבות העובדת.
השתתפותנו בצערם של המשפחה וקריית ענבים.

למשפחה
לקיבוץ מרום גולן
ולאגודת המים מי־גולן
משתתפים באבלכם הכבד על מותו הטראגי של
אבי ארבל ז"ל
ארד דליה בע"מ
שותפות דליה — רמות מנשה

הננו מתתפים באבלו של
מר ע. מס עורך־דין
במות
א ב י ו
„מחצבות־כנרת"

לקיבוץ מרום־גולן
ולמשפחה
אתכם באבלכם הכבד על מותו הטראגי של
אברהם (אבי) ארבל
קיבוץ אל־רום

דבר היום

משברים ב„חירות"

משבר המנהיגות המתמשך בתנועת החירות – ואגב כך בליכוד כולו – אינו רק עניין מפלגתי פנימי, אלא נוגע לכלל הציבור בישראל, מכיוון שלתוצאותיו תהיה השפעה על הזירה הפוליטית כולה. ביטויו הגלוי של המשבר הם הוויכוחים סביב ועידת תנועת החירות שלא התכנסה מזה שבע שנים ובכל פעם נמסרות הודעות על דחייה נוספת בכינוסה. עיקר מהותו של המשבר הוא המאבק על ירושת מנהיגותו של מנחם בגין שהסתלקותו מהנהגת תנועתו הותירה בה מבוכה והתגוששות בין אישים ומחנות יריבים.

מהעבר השני של המפה הפוליטית, מפלגת העבודה ידעה בעבר הלא רחוק משבר מנהיגות ממושך למדי מאז הסתלקותם של דור המנהיגים הוותיקים ברמותם של דוד בן־גוריון, לוי אשכול וגולדה מאיר. מפלגת העבודה שילמה אז מחיר כבד בעת שהתגוששו בה שני מחנות ואחד הביטויים לכך היה הקמתה של תנועת ד"ש שבה האשם העיקרי לכשלון „העבודה" בבחירות 1977. מול המאבקים של אז במפלגת העבודה עמדה בליכוד מנהיגות יציבה בראשות מנחם בגין שבסגנון תקיף ובוטה השכיל לנצל את משברי מפלגת העבודה.

קשה להעריך היום כיצד יסתיימו המשברים בתנועת החירות, ובליכוד בכלל. יצחק שמיר התגלה כמנהיג הפכפך שאינו מצליח להשליט את מרותו וכל כוחו הוא בציפייה להסכם הרוטציה. על מנהיגותו מערערים דוד לוי ואריאל שרון ואולי אחרים, והמאבקים ביניהם הופכים יותר ויותר גסים תוך חילופי בריונות, „בגידות" וכיוצא באלה תופעות. ואם לא די בכך הרי שגם השותף השני הבכיר בליכוד – הליברלים – סובל עתה מפרישה ומפילוג, והמו"מ שמתנהל „לליכוד הליכוד" רצוף משברים ומאבקים מכוערים.

לכל זה יש, כמובן, השפעה גם על תיפקודה של הממשלה שהליכוד הוא שותף שווה משקל בה. ההתגוששות הפנימית קובעת עמדות מתוך פזילה ליריב, מעכבת ומונעת החלטות אלה, מאיצה ללא צידוק החלטות אחרות, וככלליות יש בה השלכות שליליות על מעמדה וכושר פעולתה של הממשלה, שבלאו הכי קשה לחזות כיצד תחזיק מעמד במצב התיקו „הבין־גושי" שבה.

יהיה זה מובן ולגיטימי שמפלגת העבודה תדע לנצל את המשברים במחנה יריבתה. מאז כינון הממשלה הנוכחית התבססה במפלגת העבודה הנהגה יציבה. אין שומעים בה על חילוקי דעות ועל מאבקי כוח ואיש במחנה העבודה לא יצטער על משברי הליכוד.

עניין שולי
תאונות דרכים

מאת נתן רועי

תאונות דרכים הם עניין שולי. 15000 אנשים נהרגו במלחמות מאז קום המדינה. „רק" 14000 נהרגו באותה תקופה בתאונות דרכים. אולי זו הסיבה שרק שישה חברי־כנסת נכחו ב־14 בינואר במליאת הכנסת כשהתקיים דיון בנושא אסון הרכבת בצומת הבנים.

לפני ימים אחדים הגיע למערכת „דבר" אהרון אגמון – אב שכול מאז האסון בצומת הבנים. בכתב־יד מסודר רשם את דברי הנואמים ובשולי כתב־היד רשם את הערותיו. קצת כואב לקרוא את הפיסקאות הקצרות. נכחו בדיון סך־הכל חמישה־שישה חברי כנסת. שר התחבורה לא היה נוכח, עקב מחלה. בשולחן הממשלה לא נכח אף שר אחד.

מלחמתה של הכנסת בתאונות דרכים אינה נראית טוב יותר ממלחמות אחרות המתנהלות מעל הדוכן. הורים שכולים ישבו ביציע.

אהרון אגמון הטריח את עצמו לירושלים, כדי להווכח באי־איכפתיות של חברי הכנסת, שרק פרובוקציה מעירה אותם כנראה מתרדמת חורף מתוקה. כלי־התקשורת לא היו במליאה, ואולי גם משום כך לא נכחו בה חברי הכנסת. הם ישבו במזנון ושתו קפה הפוך שהומתק בעוגה. היו כאלה שהסתודדו. קשה להאמין שהיה זה בנושאים הנוגעים לשיפור הדרכים במדינת ישראל.

חבר־הכנסת דב בן־מאיר עלה לדוכן והחל לדבר. בן־מאיר הפליג, כמובן, בשבחי פעילותו בענף התנועה של עיריית תל־אביב העושה בין היתר לצמצום התאונות בדרכים (ואגב, תל־אביב הוכתרה בתואר העיר הבטוחה בישראל מבחינת תאונות־הדרכים) ואחר־כך אמר: „אני רוצה לשבח את המנהל לבטיחות בדרכים ואת משרד התחבורה על הצלחתם במלחמה בתאונות־הדרכים, אך יש לעשות יותר. יש לחנך את הולכי־הרגל עוד מגיל בית־הספר. גם השקעה בתשתית חשובה. ויש לדאוג שהמשאבים יוקצו לצורך כך".

חבר־הכנסת יצחק ארצי אמר באותו דיון: „אני מציע שבמקום להוזיל את מחיר הדלק יקימו קרן לפיתוח תשתית ולמלחמה בתאונות־דרכים. הקטל בדרכים הוא האוייב מספר 1 של מדינת ישראל".

חברת הכנסת מרים תעסה־גלזר, נהגת ותיקה כנראה, יעצה לששת חברי הכנסת שישבו באולם גם בתחום הטכני: „אם חגירת חגורות בטיחות מורידה את מספר הנפגעים, מדוע לא מחייבים חגירת חגורה גם בעיר? ובנושא לימוד נהיגה – יש להבטיח לימוד נהיגה חובה בשעות הלילה. כן יש לבדוק אחת לפרק מסויים את מצב הבריאות של הנהגים. כיום אין למשרד הבריאות קליטה של נתונים על מצב הבריאות של הנהגים".

חבר הכנסת שמעון בן־שלמה נדרש לציטוט מחכמינו. וכה אמר חבר הכנסת מש"ס: „צריך האדם לשמור עצמו מן המקרים הנוהגים בעולם, ואין סומכים על הנס. עלינו למעט את הסכנות בדרכים אך גם לפשפש בחטאינו, כי העולם מתנהל לפי חוקי עונש ושכר ולא יעזור מה חושבים על כך אמצעי התקשורת". היה זה שידור חוזר מדבריו של השר יצחק פרץ, ראש המפלגה של חבר הכנסת בן־שלמה, אך הפעם שלא בנוכחות נציגי התקשורת, אלא בנוכחות הורי התלמידים שנהרגו.

המשך הדיון הזה, נדמה למותר אחר. בין הח"כים שנרשמו לרשות דיבור נמצא גם חבר הכנסת מאיר כהנא. סבתא שלי היתה ודאי אומרת על זה: אילו הפרזת מלים היתה מקצוע, היו כבר חברי הכנסת טובלים בזהב וביהלומים.

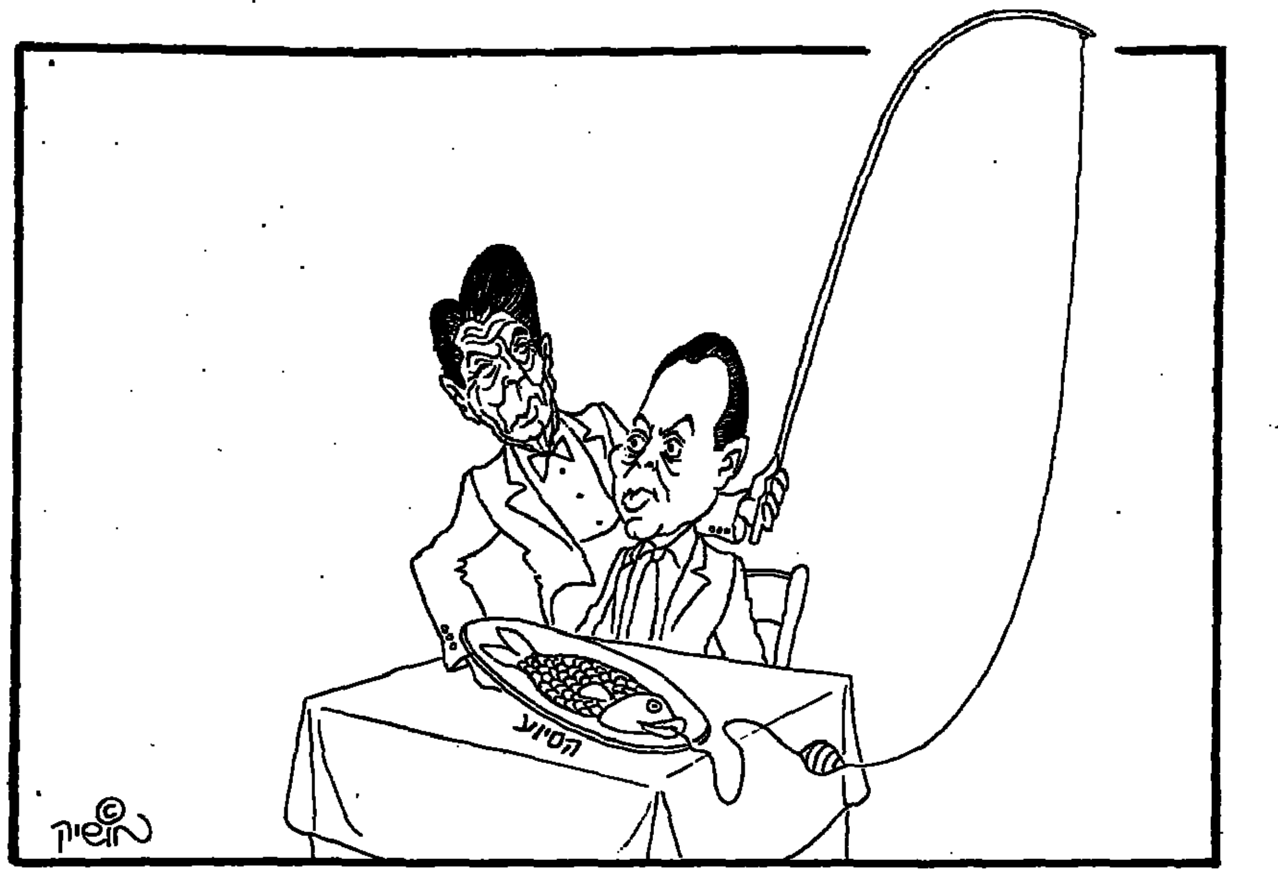

עוד נר לחנוכה

מאת חגי אשד

החוק נגד הסתה לגזענות מיוסד, כנראה, על ההנחה כי מדובר „בהצהרת כוונות". אם יתקבל – תוטל הגבלה על חופש הוויכוח והבעת הדעה.

החוק החדש נגד הסתה לגזענות, שיובא לכנסת בשבוע הבא לקריאה שניה ושלישית, מזכיר את הבדיחה של הגששים על הדומנים ושר־האוצר: „מה שבעצ מה כמה?". לא ברור בדיוק „מהי הסתה" ועוד פחות מזה „מהי גזענות" ובעיקר – מה חורג מגדר גזענות. כל נסיון לאכוף אותה על יהודים בלבד, או על ערבים בלבד ילבה את האש במקום לכבותה. הוא יעמיק עוד יותר את האיבה בין יהודים לערבים ויגביר את ההסתה לאיבה כזאת, שהיא ספק גזענית וספק לאומית וספק דתית. לא ברור מה יהיה מותר לפרסם בכתב ובעל־פה, במסגרת הוויכוח והבעת הדעות על הבעיה הפלשתינאית ועל דרכי פתרונה. למשל, הבעת תמיכה באש"ף ובאמנה הפלשתינאית שלו, שהוא מסרב לשנות אותה וכל־כולה היא בגדר הסתה ל„רדיפה, השפלה, ביזוי או איבה, כלפי ציבור, או גרימת מדנים בין חלקים של האוכלוסיה וכן מעשה עויינות או אלימות והכל בשל השתייכות לגזע, ללאום או לדת".

זוהי הגדרתה של „החוק החדש", שכלולה בתוכה הרחבתה גם לתחום הלאומי והדתי ולא רק הגזעי. היא יכולה לחול כאמור, גם על האמנה הפלשתינאית ועל התמיכה בה. היא יכולה להכיל, מהצד האחר קריאה לפתרון הבעיה הפלשתינאית על־ידי „חילופי אוכלוסין", שבמציאות העכשווית פירושה המעשי „גירוש הערבים" או בלשון נקיה „העברתם מרצון". האם הדיון ההיסטורי והאקטואלי בנושא הזה נכלל באיסור שמטיל החוק החדש?

ומה דין המפרסם פסקי הלכה של הרבנות, המתבססים על פסקי הלכות שניתנו בעידן היסטורי אחר, כאשר המיעוט היהודי היה נרדף, מקופח ומשולל זכויות, נתון בהתגוננות מתמדת, בלי סמכות ממלכתית ריבונית וכלים חוקיים־[illegible] להגנה עצמית שסמכות כזאת מעניקה? מה שהיה אולי בגדר הגנה על מיעוט נתקף ומשולל זכויות יכול ליהפך כאן ועכשיו למעשה דיכוי חוקי והלכתי של רוב ריבוני השולט בארצו ובמיעוט זר היושב בה. איך יכול בית־המשפט למנוע פסקדין, המגדיר פסקי הלכה כגזעניים במקרים רבים?

ומה בנוגע להצדקת „חוק השבות" והשלכותיו השונות, שיש בהן משום העדפת יהודים שיכולה להיחשב ממילא לאפליה כלפי ערבים, ושכמה מהם רואים בה „השפלה, ביזוי ואיבה", משום שהחוק הופך אותם, לדעתם, לאזרחים ממדרגה שניה? הוא הדבר לגבי המצדיק את „ייהוד הגליל", כפי שנקרא המעשה של הקמת נצרת־עלית וכרמיאל, שתורגם ללשון נקיה של „פיתוח הגליל" על־ידי הקמת ישובים יהודיים והגדלת מספר התושבים היהודים בגליל והבטחת רוב יהודי בגליל וממילא מצב של מיעוט לערבים. את המדיניות הזאת ואת הצדקתה בפרסומים בכתב ובעל־פה רואים הערבים להגדיר „הסתה" ל„השפלה" ל„מעשה עוינות... בשל השתייכות... ללאום ולדת".

אם תוגש תביעה כזאת לבית־המשפט הוא יצטרך לשים עצמו פוסק בסוגיות היסטוריות ופוליטיות אקטואליות ואף לעשות הבחנה בין חוק שמטרתו העדפה חיובית זמנית המיועדת להעניק שוויון בעתיד למי שנמצאים במצב התחלתי נחות, לבין חוק של אפלייה לרעה הנחותים, כדי להבטיח את נחיתותם גם בעתיד, שזוהי מטרתו של „חוק השבות", למשל, לגבי העם היהודי כולו שהיה משולל מולדת וקרקע בטוחה ומוגנת, והוא עדיין אינו בטוח, עד שיסתיים תהליך קיבוץ הגלויות וייבנה שלום של בטחון בין ישראל לבין שכנותיה. זוהי סוגיה נכבדה, שיש בה פנים לכאן ולכאן. השאלה היא אם בית־המשפט צריך לפסוק לגביה ואם החוק החדש יאפשר לו לעשות זאת.

אם יאכפו את החוק רק כשיהודים יסיתו נגד ערבים או רק אם ערבים יסיתו נגד יהודים, הוא עלול ללבות את אש ההסתה הגזענית במקום לכבותה. במקרה הטוב יהיה גורל החוק הזה כגורל „חוק כנוביץ'" למניעת זיהום־האוויר, שלא הועמד למבחן משפטי. כאותם נרות חנוכה שאין רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד. מה שנקרא בעברית של ימי המעשה „הצהרת כוונות". גם החוק החדש נגד הסתה לגזענות יוכל להאיר את דרכנו ולהזכיר לנו את מעשי הגזענות האכזריים שנעשו לאבותינו בימים ההם ובזמן הזה.

היות וזהו חוק המגביל את חופש הוויכוח והבעת הדעות, מוטב להגביל ככל האפשר את אכיפתו. כדאי לנסות ולאכוף תחילה את החוק המקביל על איסור השתתפות בבחירות לכנסת של כל רשימה, אם יש במטרותיה או במעשיה, במפורש או במשתמע, אחד מארבעה אלה: שלילת קיומה של המדינה, כאמור בהכרזה על הקמת מדינת ישראל (הכוונה היא, למעשה, ל„חוק השבות" וליתר החוקים והמעשים שמטרתם הגשמת מטרות הציונות, כפי שהן מוגדרות במגילת העצמאות), שלילת האופי הדמוקראטי של המדינה, הסתה לגזענות ויסוד סביר להניח שהעמותה (הרשימה לכנסת) תשמש מסווה למעשים בלתי־חוקיים.

מוטב שבית־המשפט [illegible] בהגבלת חופש הוויכוח והדעות, גם מבחינת משך הזמן (מערכת הבחירות לכנסת ולא כל ימות השנה) וגם מבחינת המשמעות המעשית של חיוניות ההגבלה הזאת. כלומר, מניעת חסינות ממסיתים ומניעת הפיכת הכנסת לעיר מקלט לעבריינים ולבמת הסתה. ממצבי שיא אלה של הסתה גזעית ומניעתה על־ידי פסקי־דין תקדימיים, אפשר יהיה ללמוד על הדרכים לאכיפת החוק המקביל, במקרים רבים ופחות מזיקים בכוח ובפועל של הסתה גזעית, לאחר שיובהר יותר מה נכלל בהגדרה זאת ומה לא, ולאחר שהכנסת תידרש לתיקון החוק לאור נסיון זה. ועד אז טוב שיהיה החוק החדש נגד הסתה גזענית בבחינת עוד נר חנוכה, שאין להשתמש בו אלא לראותו בלבד. לראות, לזכור ולהזכיר.

הוא עוד יבוא

מאת יקיר צור

אחרי הטלפונים בא הדואר. אם ההחלטה על הקמת רשות עצמאית תעשה טוב יותר ממה שעשה ה„בזק" לטלפונים, יכול להיות שדברי הדואר גם יגיעו הביתה.

כשהיינו ילדים היה הדואר נושא לשיר ילדים מפורסם. אחר־כך נהפך סמל הצבי מקור בלתי־נדלה לבדיחות ולעתים קרובות גם מוקד לזעם. מי אינו מכיר את טעם הריצה היומית לתיבת המכתבים, רק כדי לגלות שהיא ריקה ושהצ'ק או המכתב החשוב, שהיו צריכים להגיע עוד לפני שבוע, לא הגיע עדיין. מי לא נמלא ייאוש למראה התורים האין־סופיים שמקדמים פניו בסניף הדואר, כמעט כל סניף דואר, שסר אליו כאשר מצא כבר כמה דקות פנויות לשלם את חשבונות הבית.

צעד ראשון לקראת מהפכה בשירותי הדואר נעשה בכנסת בשבוע שעבר כאשר חוק רשות הדואר העצמאית עבר בקריאה שניה ושלישית. במשרד התקשורת מקווים שבכך תיפתח תקופה חדשה של שירותים יעילים ומשופרים יותר.

חבלי הלידה של רשות הדואר העצמאית החלו ב־1973. ועדה בראשותו של נשיא המדינה כיום, חיים הרצוג, מונתה לבדוק את בעיית הקומוניקציה של מדינת ישראל. הוועדה הציעה להפריד את השירותים התפעוליים של הדואר והטלפון ממסגרת המיניסטריון הממשלתי ולהפכם לגופים עצמאיים, והמליצה על הקמת חברה לשירותי טלפון ורשות לשירותי דואר. דו"ח הוועדה, כמו דו"חות רבים אחרים, הונח על המדף והעלה אבק. ב־1977, כשמודעי מונה לשר תקשורת, הוא החל לפעול במרץ להקמת חברת „בזק". אף שהכריז חגיגית, ש„לא תוקם חברת הבזק בלי שתקום רשות הדואר העצמאית", נעשה מעט מאוד לקידום הקמת הרשות.

עוד מהלך בדרך להקמת הרשות עשה מרדכי ציפורי, שירש את מקומו של מודעי בראשות משרד־התקשורת. ביולי 1983 הניח ציפורי על שולחן הממשלה את הצעת חוק רשות הדואר העצמאית. שני מוקשים עיקריים היו בהצעתו: הראשון, מעמדו וסמכותו של שר האוצר. הצעת־החוק נתנה בידי שר האוצר סמכויות שליטה וניהול נרחבות, שאינן מוקנות לו על־פי חוק בשום רשות ממשלתית אחרת. המוקש השני היה אי־צירוף השירות הבולאי ובנק הדואר למסגרת הרשות. עובדי הדואר במשרד התקשורת התנגדו בתוקף להצעת־החוק. היא עברה אמנם בכנסת העשירית בקריאה ראשונה, אך נתקעה בוועדת הכלכלה.

כאשר נכנס שר התקשורת הנוכחי, אמנון רובינשטיין, לתפקידו כבר עמדה חברת „בזק" על רגליה, אך הטיפול בכינון רשות הדואר העצמאית נגרר בעצלתיים. בלחצם של העובדים, שרצו גם הם ליהנות מההטבות שזכו להן עמיתיהם בחברת „בזק" ניסתה ההנהלה החדשה של משרד התקשורת לגשר על פני הפערים בין הגופים השונים שהצעת־החוק מתייחסת אליהם.

ב־1985 התקיימו עשרות דיונים בוועדת הכלכלה בין נציגי משרד התקשורת ונציגי האוצר ובין הנהלת המשרד ונציגי העובדים. לבסוף גובשה הצעת־פשרה, שנגעה בעיקר בשני הסעיפים שהיו שנויים במחלוקת. האחד התערבות הממשלה בניהול הרשות באמצעות שר־האוצר. בסעיף זה נקבע כי זו תחול רק על ההיבטים הכלכליים־לאומיים של ניהול הרשות תוך הגבלת יכולת התערבות בניהול היום־יומי. בנושא האחר – השירות הבולאי ובנק הדואר – על־פי הצעת־הפשרה, האחריות להנפקת בולים וכל הכרוך בכך תישאר בידי משרד התקשורת, אבל הטיפול הטכני בהנפקת הבול ובהפצתו יועבר לרשות הדואר. אשר לבנק הדואר, כל המשאבים, האנושיים והתפעוליים ישארו בתחום הרשות, אבל כספי המדינה יועברו לרשות האוצר ולא יהיו חלק מקופת בנק הדואר.

גירסה סופית ומתוקנת של הצעת־החוק הובאה לפני כחודש לדיון בוועדת השרים לענייני כלכלה, שם התחולל הקרב האחרון בין נציג האוצר, החשב הכללי אריה שר ובין מנכ"ל משרד התקשורת, יורם אלסטר. הקרב הסתיים בנצחון משרד התקשורת. נציגי האוצר סירבו לוותר על השליטה בבנק הדואר וטענו, שהטיפול בכספי המדינה עלול להפגע בגלל סיבוכים בעבודת הרשות. לעומתם טען מנכ"ל משרד התקשורת, שההפרדה בין האשנבים היא הפרדה מלאכותית ובמקומה יש להפריד בין כספי הרשות ובין כספי המדינה. דעת משרד התקשורת התקבלה ברוב קולות והצעת־החוק הועברה לכנסת לקריאה שניה ושלישית.

דיפלומטיה מפלגתית

מאת עליזה ולך

ח"כ מיכה חריש קטף השבוע פרי – כינון יחסים דיפלומטיים עם ספרד. העיתוי אינו מקרי – לפני הרוטציה. הסכם בין סוציאליסטים.

כבר נוכחנו לדעת שהשפה הצרפתית שימושית מאוד במישור חידוש היחסים הדיפלומאטיים של ישראל עם מדינות שניתקו אותן. באחרונה התברר, שרעות מפלגתית, גם היא בשפה הצרפתית, יעילה אף יותר. כינון היחסים הדיפלומאטיים בין ישראל לספרד נהגה, טופל וממש במחילות התת־קרקעיות של האחווה הסוציאליסטית הבין־לאומית, בתגבור יחסים אישיים הדוקים בין שמעון פרס, יו"ר מפלגת העבודה הישראלית, ובין פיליפה גונזאלס, מזכ"ל המפלגה הסוציאליסטית הספרדית, וכן אלה של אותו גונזאלס עצמו עם ח"כ מיכה חריש, שההיכרות ביניהם התחילה כששניהם היו חברי המשמרת הצעירה של מפלגותיהם. מיכה חריש גם שהה במטהו של גונזאלס בבחירות הכלליות ב־1979, כשהפסיד, ושותפות של מפסידים היא שותפות אמיצה.

אפילו העיתוי של כינון היחסים הדיפלומאטיים בין שתי המדינות כוון ללוחות־הזמנים האישיים של שני המנהיגים: לפני סוף הקאדנציה של גונזאלס בראשות הממשלה, ב־1986, וקודם שהסכם הרוטאציה יעביר את ראש הממשלה שמעון פרס למשרד־החוץ. ואם תרצו נקודה אישית מאוד נוספת, אין זו אגדה: ביום־הולדתו, ב־28 בנובמבר 1985, שהה ח"כ חריש אצל ראש ממשלת ספרד והתבשר, כי אקט כינון היחסים קרוב מאוד.

תחילת המהלך לכינון היחסים היתה בדצמבר 1984, כשמיכה חריש ואהרן ברנע, מהמחלקה לקשרי חוץ של מפלגת העבודה, ייצגו את מפלגתם בוועידת המפלגה הסוציאליסטית הספרדית. רבע השעה שנועדה להם לשיחה אישית עם המזכ"ל־ראש־הממשלה גונזאלס התארכה לשעה ורבע. גונזאלס התעניין במהלכיו המתוכננים של ידידו שמעון פרס, ראש הממשלה הטרי של ממשלת ישראל ובישר לאורחיו, כי דעת־הקהל בספרד בשלה לכינון יחסים דיפלומאטיים עם ישראל וההחלטה על כך כבר התקבלה במפלגה הסוציאליסטית.

בהקשר זה נזכרו המארח ואורחיו, שמברק הברכה של גונזאלס לפרס, כהיבחרו לראש ממשלה, לא הגיע לתעודתו. עודם יושבים ומשוחחים טילפן אל גונזאלס חוליו פיאו, ראש לשכת ראש הממשלה ומנהל המשרד, וסיפר לו, שנמצא עותק המברק, שנעלם באורח מסתורי, והבדיקה העלתה, שגורמים עויינים במפלגה הסוציאליסטית דאגו שהמברק לא ייצא לדרך.

כשחזר חריש לישראל, באמצע דצמבר 1984, מסר לפרס את הערכתו, כי כינון היחסים יתבצע במחצית הראשונה של 1986, ולא ב־1985. עם זאת היה נסיון להוציאו אל הפועל בפגישה בין גונזאלס ופרס באינטרנציונאל הסוציאליסטי בווינה, באמצע אוקטובר, אך התקפת חיל־האוויר על מפקדת אש"ף בתוניסיה סיכלה את הצהרת הכוונות.

אחרי נאומו של פרס בכנסת, בתחילת נובמבר 1985, בשובו ממסעו המוצלח לארצות־הברית, הזליף מיכה חריש, שה„תקלה" תוקנה וטילפן אל גונזאלס כדי להתניע את הגלגלים מחדש. אגב, השנים פונים זה אל זה בגוף שני יחיד, המצביע בצרפתית על קירבה גדולה. כעבור שבוע החזיר גונזאלאס את שיחת־הטלפון המיוחלת וקבע מועד: סוף ינואר או תחילת פברואר.

עד אז היה מיכה חריש בודד בחזית הספרדית. על שקדתו על המשימה ידעו האיש שמינה אותו, שמעון פרס, מזכ"ל המפלגה, ח"כ עוזי ברעם, ויו"ר המחלקה לקשרי חוץ של מפלגת העבודה, ישראל גת. הם לא ידעו את כל הקורות אותו במהלך המגעים. בספרד היה בתמונה שמואל הדס, ותרומתו להכשרת הלבבות גדולה. בסוף נובמבר היה צריך להכניס גם את משרד־החוץ לעובי הקורה, כדי לקשור את הקצוות הדיפלומאטיים המתחייבים.

בנסיעתם של אורי סביר ומיכה חריש בסוף שבוע של ה־3 בינואר, סוכם, שיומיים אחרי החתימה הפורמאלית של נציגי משרדי־החוץ של שתי המדינות תתקיים גם פגישת שני המנהיגים. השיחות הסופיות התקיימו בביתו של פיאו, שחזר לשם כך מחופשת סקי, והשתתף בהן גם חואן אנטוניו יאנס, מנהל המחלקה לקשרי חוץ במשרד ראש הממשלה. הנציגים הישראלים והספרדים שיתפו את ראשי ממשלותיהם, בטלפון, בסיכומים: בצהריים אכלו הארבעה ארוחת־צהריים במסעדה סמוכה, שאליה צעדו ברגל (כדי לא לחלל את השבת) ובמוצאי־שבת עזבו חריש וסביר את מלון „מיגל אנחל" שבמרכז ויצאו לפאריס ומשם לישראל.

השבוע, בהאג, קטף מיכה חריש את פירות מאמציו כשכינו אותו אדריכל כינון היחסים. פיליפה גונזלאס אמר עליו, שהוא מכיר היטב את המנהיגות הספרדית ולכן ידע איפה להשפיע. גם את המנהיגות הישראלית הוא מכיר, הגיב שמעון פרס. לקראת הבחירות הצפויות בספרד השנה יעץ חריש לגונזאלס, במהלך ארוחת־הצהריים, שיתאמץ וישיג גם הפעם רוב, שכן ממשלת התיקו המכהנת בישראל היא בלתי־אפשרית.

בקרוב יחליפו ספרד וישראל שגרירים, אך מיכה חריש ימשיך להיות איש־הקשר המפלגתי בין שתי המדינות. אגב, לדעתו אין לעיתוי כינון היחסים של ספרד עם ישראל שום קשר לצירופה של ספרד לשוק המשותף בתחילת השנה. מה שקבע את העיתוי הוא משאל־העם שספרד נערכת לקראתו בשאלת ניתוקה מנאט"ו, ה„טיקט" שעליו נבחר גונזלאס לראש הממשלה. עכשיו הוא מתכוון להמליץ על ההיפך מניתוק, כלומר המשך שותפות בנאט"ו, והוא זקוק לחודש של מסע־הסברה לפני משאל־העם במארס. המסע האירופי של פרס סיפק את ההזדמנות וכדי לא להחמיץ ביקור ממלכתי של ראש ממשלת ישראל בספרד נקבע שהפגישה תהיה בהולנד.

מכת בכורים

מאת אהרן גבע

קיצבת ילדים. רוב הזכאים – יש מי שדואג לכך – אינם מקבלים את מה שמגיע להם. עניין מוכר לביטוח הלאומי. ידוע ולא מטופל.

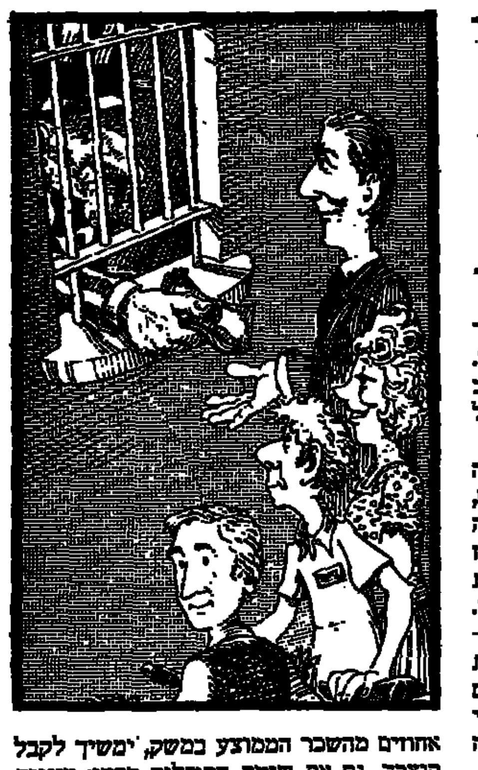

משפחה שיש לה ארבעה ילדים ויותר מקבלת היום תמיכה הגונה מהביטוח הלאומי. מי שנולד לו ילד ראשון אינו מקבל, ברוב המקרים, אפילו אגורה חדשה אחת. אבל מי יכול להתחיל משפחה מהילד הרביעי?

לפני שנים רבות נהגו שלטונות מס־ההכנסה לשאול, בטפסים שלהם, כמה ילדים יש לאדם, ומי שהיו לו ילד אחד או כמה ילדים נהנה מזיכוי מהמס. אנשי הביטוח הלאומי, שעמדו אז בראש המאבקים החברתיים, טענו, ששיטת הזיכויים־ממס מפלה לרעה את הילד העני. עשיר, שמשלם הרבה מס־הכנסה – הסבירו – מנכים לו בגין הילד הרבה מס: אזרח פחות אמיד, מנכים לו פחות. חסרי אמצעים אינם משלמים מס בכלל, ואם יש להם ילד, שני ילדים או עשרה ילדים, אין הם מקבלים עזרה מהמדינה.

פנחס ספיר השתכנע. במשך הזמן ביטלו את הזיכוי ממס בגין ילד. את מקומו תפסה הקיצבה של הביטוח הלאומי. עשיר ועני קיבלו אותו סכום (ערבים קיבלו פחות). מי שהיה עני יותר, הקיצבה שלו היתה חלק גדול יותר מתקציב המשפחה.

ושוב ערערו על כך באוצר. טענו שאין צורך לשלם קיצבה גם לעשירים. על־פי ההגיון צריך היה האוצר לתבוע שיוטל מס על הקיצבה לילדים, כך שעשיר, שקיבל קיצבה, יחזיר את רוב הכסף למדינה. אך אנשי האוצר בחרו בדרך אחרת. זה שנים שהם דורשים לבטל את הקיצבה לילד הראשון ואולי גם לילד השני.

את הצעתם הם מסבירים כך: בדרך כלל, למעמדות הבינים ולעשירים יש רק ילד אחד או שניים. לעניים יש ילדים רבים. כלומר, אם תבוטל הקיצבה, ייפגעו העשירים בלבד.

קשה להניח שאנשי האוצר אינם יודעים, שיש משפחות עניות שאין להם הרבה ילדים: על כל פנים, הם ללא ספק יודעים שמשפחה, שיהיו לה בסופו של דבר שישה ילדים, מתחילה את דרכה, ברוב המקרים, בילד הראשון. ביטול הקיצבה לילד הראשון פוגע איפוא בזוגות הצעירים, עניים כעשירים. למעשה, רק זוגות עניים נפגעים מביטול הקיצבה, שהרי העשירים אינם זקוקים לה.

כדי לסייע לזוגות הפחות מבוססים קבעו ביולי אשתקד, כי מי שמרוויח עד שמונים אחוזים מהשכר הממוצע במשק, ימשיך לקבל קיצבה. גם את שיטת התשלום קבעו: הזוגות הצעירים לא יקבלו את הכסף במישרין מהביטוח הלאומי: המעביד ישלם לעובד, אחר־כך ימלא טפסים, אחר־כך יחזיר הביטוח הלאומי את הכסף למעביד. התוצאה היא – ואפשר היה לשער אותה מראש – שהזכאים ברובם אינם מקבלים את הקיצבה והנפגעים הם החלשים ביותר.

במפעלים גדולים ומאורגנים קיים מנגנון של פקידים, הממלאים את הטפסים בשביל העובדים. הזכאים מקבלים את הקיצבה בשביל הילד הראשון. אבל רבים ממקבלי השכר הנמוך עובדים בבתי־מלאכה קטנים. הם עובדים אצל קבלן לשיפוצים או בשדה של חצילים. איש לא ימלא בשבילם טפסים. גם עצמאים קטנים לא יקבלו תמיכה אם לא ימלאו טפסים. וכמה מהם טורחים למלא טפסים?

יש עוד אפשרות. בעל־הבית יכול למלא טופס בשביל העובד שלו, לקבל את הכסף מהביטוח הלאומי, ולשים אותו בכיסו. הוא יכול לקרוא למשה או לאחמד, ולהחתים אותם. עובד, שבדרך כלל אינו יודע שהוא זכאי לתמיכה בעד הילד הראשון, ודאי יחתום לו, בלי לדעת על מה חתם.

בביטוח הלאומי טוענים כי התברר להם שרוב הזכאים אינם מקבלים את התמיכה. אבל מה מתכוון הביטוח הלאומי לעשות כדי לשנות את שיטת התשלומים ואיך בדעתו לפצות את הרבים שלא קיבלו קיצבה – על זה לא שמענו דבר.

מכתבים למערכת דבר

השם לקח השם נתן

אני יהודי לא דתי ואף פעם לא נכנסתי בוויכוח על ענייני דת עם דתיים. מפני שכמו שהדתי לא יכול להוכיח שיש אלוהים בשמים, ככה גם אני לא יכול להוכיח שזה לא נכון. אבל ברור שהייתי מקנא לו הייתי פוגש באדם שמאמין באלוהים מאהבה ולא מיראה. כי אז הרי הוא חי חיי עולם. מהעולם הזה הוא עובר לעולם הבא. עליו רק לדאוג שיגיע לעולם הבא עם מאזן חיובי של מצוות. הכל ברור לו, אינו שואל שאלות, אין מוקדם ומאוחר בתורה, כזה ראה וקדש.

אבל לי יש שאלות, שלא לדבר על עצם הבריאה שהיא לא כל כך מושלמת.

היהודים שיצאו ממצרים היו ערב רב, הקשרים שלהם לא לאחד היו רופפים, לא אכלו כשר וכל פעם שנוצרה בעיה התלוננו וזעקו: נעשה ראש ונשובה מצרימה. הם יצרו את עגל הזהב. ובכל זאת כמה ניסים עשה הקדוש ברוך הוא להוציא את הערב רב הזה ממצרים. וכמה גדלו רחמיו על היהודים שעברו את הים וכשהתחילו לשיר „אז ישיר משה" אמר הקדוש ברוך הוא „מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה".

ופה, באירופה, נשמדו 6 מיליון מהעם הנבחר ביניהם מיליון ילדים שלא חטאו. יהודים אדוקים שומרי מצוות ולא קרה שום נס, שום רמז, שום זיק של תקוה.

אלוהים, שברא את האדם בצלמו ובדמותו ובלעדיו לא צומח עשב בשדה, נתן בלב הגרמנים ועוזריהם כל מיני מחשבות ושיטות חדשות איך להרוג, המציאו כל מיני מיתות משונות, זרקו ילדים ממקומות עליונות כמו אבנים וזה הכל לעיני היושב בשמים ושום נס לא קרה.

בוויכוח בין הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו על סדום, הוסכם, שאם רק יהיו בסדום עשרה צדיקים העיר לא תיחרב. ונשאלת השאלה האם בווילנה, ירושלים דליטא, עיר של הגאון מווילנה, עיר מלאה למדנים ותלמידי חכמים, עיר שבה היו העגלונים בין עגלה לעגלה מתווכחים בסוגיה של תלמוד לא נמצאו עשרה צדיקים? ובישיבות של מיר, וולוז'ין ולובלין? בוורשה שהיתה מלאה חסידים ויראי שמים עם מאות בתי־כנסת ושטיבלאך, עם עשרות חברות של גמילות־חסד וביקור־חולים. עם „הגוט שבת אידעלעך" המפורסמים של וורשה. וורשה שאפילו אצל הכייסים והגנבים שלהם היתה רמה מוסרית מסויימת והחזירו בדואר תעודות־זהות או גניבה אצל עני. בוורשה זו לא היו עשרה צדיקים?

ולכן כבוד הרב לאו: להגיד „השם נתן השם לקח יהי שם השם מבורך" זו הגדרה פשטנית לשואה. ולא מתאים: לאל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת.

י. לפשיץ
תל־אביב

סוציאליזם עברי – מה זה?

בעניין רב קראתי את מאמרו של ישראל כהן „סוציאליזם עברי" („דבר" 13.12). יבורך ישראל כהן פעמיים. ראשית ליובל השמונים ושנית על דבריו שנאמרו במסיבת היובל דברים מלאים דאגה למצב התנועה הסוציאליסטית בימינו.

דבריו הם חידוש לרבים שיודעים את עברו בתנועת העבודה הציונית ויחסו לתנועות הציונות הסוציאליסטית שבימים אלה ימלאו לה 80 שנה. רעיונו על סוציאליזם עברי הוא לבוש ישן בשם חדש שישראל כהן אחרי כל כך הרבה שנים מוציא אותו מארון תנועתו, ומחדש אותו בטלאים נבואיים והלכתיים. ואם יש לו חשש שהלבוש לא יתאים „לאלה שהם אינם דתיים בגלל שהם נאמרים במסגרות דת ובשם אלוהים" והם לא לפי רוח הזמן מוציא לו ישראל כהן פתרון על ידי „פגישת אחוה ופשרה של שתי רוחות הזמן ושל שני דמיונות יוצרים של ישעיהו הנביא ושל הרצל החוזה המודרני", שיש בהן תשובות על יהדות וסוציאליזם.

ישראל כהן ממשיך ומסביר, מה הביא אותו למחשבות כאלו „כי האידיאולוגיה הציונית אמנם לא פסקה, אבל טעונה חיזוק וריענון". למה? „כי סכנת שיתוק מאיימת עליה", „כי הלך רוח זה שהיה אבי אבות המניעים להגשמה ציונות סוציאליסטית נחלש והולך". היא מתרוששת וקולה צרוד עד כדי כך „שהתרגלנו לדממה הפובליציסטית והאינטלקטואלית."

ואחרי הרבה הרגבות מהמקרא, ומהספרות על ערך העבודה והשוויון והחוקים הסוציאליים והחברתיים שכל יהודי מכיר אותם הוא מסיים את מאמרו: „שיש להקים תנועה בארץ שתראה בהגשמת התוכנית הזאת כמטרה חינוכית עליונה דחופה.

בדרך זו נוכל לפתח נשמת חיים באידיאולוגיה הציונית סוציאליסטית". עד כאן הכל טוב ויפה. אבל בכל זאת, אני מרשה לעצמי לשאול את הח' ישראל כהן, על מה ולמה להקים תנועה חדשה (או מפלגה) כסוציאליזם עברי? ומה עם הסוציאליזם הציוני של היום. זה לא עברי? האם הוא זר לכל מה שבמקרא וכהלכה? ואם יש לחזקו ולרעננו יש כתובת והיא „מפלגת העבודה" שהח' ישראל כהן בלי שום ספק חבר בה. והזמן הוא ערב ועידתה הרביעית ועם המטען הרוחני החדש ראוי לחזקה ב„עבריות", לעורר אותה מהדממה הפובליציסטית והאינטלקטואלית, עליו להביא אותם לסדר יומה.

מ. ישראלי
רחובות

חיה ותן לחיות

אם יש חברי כנסת הסוברים שאנחנו, הצעירים, נשלם בדמנו על התגרויותיהם בהר הבית, הרי הם טועים. אנחנו רוצים לחיות בארצנו בדו־קיום בין ערבים ליהודים.

היהדות האמיתית אינה מתבטאת במקדשים, באבני כותל, ובעצמים למיניהם. הריבונות הישראלית אינה נחלשת מקיומם של מסגדים וכנסיות בארצנו.

יורם גלעד
תלמיד הגימנסיה העברית
ירושלים

אין היהדות זקוקה לחממה

המתנגדים להקמת האוניברסיטה המורמונית בירושלים בנימוק שמטרת המורמונים היא העברת יהודים על דתם, אינם מבחינים כנראה שנימוק כזה יכול להתפרש גם כהודאה, שהדת שלנו היא עדיין פרח רך, הזקוק לחממה ולא אילן ששרשיו מרובים, צמרתו נאה והרוצה יבוא ויחסה בצילו.

קשה גם להשתחרר מהמחשבה, שהמתנגדים הללו איבדו כמה מאות שנים בדרכם ההיסטורית והם עוד שרויים בתקופת הוויכוחים בין רבנים וכמרים ולא בשלהי המאה העשרים, בתקופת שיבת ציון בארצם הנאורה.

אני בהחלט חושב שעל היד המושטת לעברנו בידידות מצד בוגרי שלוחת אוניברסיטת „בירגהם־יאנג" בירושלים (ראה „דבר", (5.1) עלינו לגמול בלחיצת ידיים המושטות לעברנו בידידות בכל אתר ואתר.

צבי אבליעזר
ירושלים

בארץ שלי

בארץ שלי היושר פירושו – תמימות. הנימוס הוא גילוי של חולשה ושפת הדיבור היא הצעקה. כיבוד זכות הוא טובת הנאה ושוחד הוא מתן בסתר.

בארץ שלי איש הישר בעיניו יעשה עקום. ויתור הוא נסיגה, נגיעה אקראית היא דחיפה ואמירת תודה היא התרפסות.

בארץ שלי אדם לאדם – להד"ם, ההודאה בחולשה היא „בשיות". וגילוי הלב הוא התערטלות. היכולה על־פי מצפון היא „מרובעות" ומי שמכין שיעורי־בית הוא „סבון".

בארץ שלי כמעט כל אדם שמיני הוא החזקת חשוד על שלא הוכיח חפות. חלק מן השוטרים במקום לקחת את החוק לידיים נותנים לאצבעות להפר אותו. העיתונות מלאה דם עד שאינך יודע אם היא כלב השמירה של הדמוקרטיה או העצם השמנה שלה.

בארץ שלי תעלות הקשר סתומות באבק ובבוץ של העדר קשב והדגל מרופט והפוי וריק מסמל.

בארץ שלי מה שלא יוצא ההיפך מן הכוונה המקורית יוצא מטושטש. ואינך יודע מה קדם למה – השר או הבקבוק, הפיטפוט או הג'וק.

בארץ שלי מי שמסתתר מאחורי מסך עשן משחק באש. הוא דורך על גחלים גם כאשר הוא הולך על בהונות וגם כשהוא מצביע כפות ידיו בתוך כפפות של משי אפשר לזהות אגרוף.

בארץ שלי להיות פאטריוט פירושו להיות מאזוכיסט.

אבל בארץ שלי אין חמות ומתוקות מהמלוחות שבדמעות ואין דך ואוורירי יותר מהגוף הסלעי. אין אלי־דיור כהלכה אבל יש גיור כהלכה. אין אוצרות טבע בלי הגבלה ולפעמים מגיעים מים עד נפש. אבל יש בידור גון־סטופ ופרסומות על טמפונים ועל סיטולים, על ואפלים ועל כל שאר ההבלים שבלעדיהם גם העיקר הוא טפל.

בארץ שלי כל סגולר הוא ג'ירוסי וכולם ראשי ממשלה.

בארץ שלי יש חופש בחירה וחופש בריחה ומותר לספר בדיחות מצחיקות כמו הארץ שלי.

אברהם שרון
עין השופט

מי גורם לאינפלציה

אחת המטרות של התכנית להבראת המשק הלאומי כדי להביאו למצב של רגיעה ממושכת וביחוד לרכוש את אמונו של ציבור האזרחים, היתה להפסיק את מחול השדים שגרמו המירוצים בין המחירים והאינדקס החודשי. היינו עדים לאותו חזיון שהפך לשגרה כל חודש, כאשר ראינו על מסך הטלוויזיה את הדמויות המוכרות לנו ממזכיר ההסתדרות עד לאיזה פרופסור לכלכלה שהגיבו על האינפלציה שעלתה מחודש לחודש, אחד בזעם, אחרים משיקולים שונים, פוליטיים וחברתיים.

כל חכמי־הכלכלה מטיפים השכם וערב שבלי ניתוח יסודי בגופה של הממשלה עצמה לא תיתכן הבראת המשק הלאומי, היות שהמשאבים הריאליים של המדינה לאחר שכבר מיצו וסחטו מהאזרח כל מיני מיסים, שאין דוגמתם בשום מדינה. אינם יכולים לקיים מנגנונים עצומים בביורוקראטיה של הממשל. רק לפני ימים התבשרנו שעוד כיום מתוספים פקידים חדשים במנגנון הממשלתי לפי הוראות מגבוה, כדי לחזק השפעות פוליטיות של מפלגה זו או אחרת, שהם שותפים בקואליציה.

והנה במקום לקצץ בהוצאות המימשל עצמו החליטה הממשלה להוסיף נטל על האזרחים כאשר הממשלה בעצמה מפירה את הקפאת המחירים. לדוגמא: ייקור התחבורה הציבורית, תעריפי־הדואר, הגדלת מס־הבריאות, אגרת החינוך שעל כל ילד שעליו ללמוד בבית־ספר יסודי בניגוד לחוק חינוך חינם. וזאת, נוסף לביטול הסובסידיות ללחם, חלב ותוצרתו. האם כל ההתייקרויות לא תשפענה על הוצאות האזרח וביחוד לא יעלה האינדקס החודשי בשל כך? הנה בבורידיה גורמת הממשלה עצמה להתחדשותה של האינפלציה.

נשאלת השאלה: אם מותר לממשלה להפר את הקפאת המחירים לשם נחיצותה, מדוע לא יעשו זאת מגזרים אחרים במשק הלאומי?

חיים חצורי
איילת השחר

דירות סאדאב
קומה אחת מעל כולם
למזכיר מועצת פועלי נס ציונה
מני ויצמן
אנו ברכות להבחרך לכהונה החשובה
חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות
המשך והצלה בפעילותך הציבורית
סאדאב חברה לבנין בע"מ
רח' לנדאו 16, המרכז המסחרי קרית בן־גוריון, חולון
03-881590 03-881553

"דבר" של היום
הוא דבר חדש.
המלץ עליו בפני ידידך.

דבר של היום הוא דבר חדש

רכוש ספר
מספרית
דבר

מוזמנות בזה הצעות לאספקת: —
בזק
החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
1. מכרז 276/85 מסגרות ממתכת.
2. מכרז 270/85 מערכת מחולל מתקפים.
3. מכרז 268/85 עניבות כבל טלפוני.
ספרי הצעה מפרטים ופרטים נוספים אפשר לקבל באפסנאות ומחסנים, רח' הרצל 172, ת"א, כל יום בשעות העבודה חדר מס' 7. ההצעות יש להגיש בירושלים לא יאוחר מיום 2.2.86 שעה 12 בצהריים.
החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או כל הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות כמציע אותה. הצעות במברקים לא תתקבלנה.
מנהל התחום אפסנאות ומחסנים

טבע תעשיות
פרמצבטיות בע"מ

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
כבלי – עוזיאל 1 פינת טולדנו 10 – כבלי – 440552.
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 225142.

ירושלים
מרפאת רוממה – הפ"ג 28 – 523191.

חיפה
הגיתה – הגיתה 22 נ"ס – 231905.

פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271.

בני־ברק־רמת־גן
רמת־ינמק – ירושלים 96 רמת־גן – 777506.

בת־ים־חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884654.
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153.

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טלפונים 03־433300, 03־433500.

מרפאות שיניים
לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 תל־אביב – 03־284649 בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערבי חג בין 18.00 עד 4.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 1.00.
חיפה
רח' הגפן 26, קומה ג' – 04־523566 יום יום בליל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

אלמקס
לכל המשפחה!

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
מרום הגליל
הודעה בדבר הפקדת
שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרום הגליל שבמשגב מירון, מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 3690 שינוי לתכנית מתאר מס' RP/50/42 — שינוי יעוד למבנים בכפר מירון ביחד עם השירות המגורים אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: —
גוש 19184 חלקה 113.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח מחקלאי למגורים.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כמהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
תאריך: כ"א בטבת התשמ"ו
2.1.1986
ישראל קניג
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
מרום הגליל

שריגים מפעלי מתכת בע"מ
הודעה על אסיפת נושים
ניתנת בזה הודעה בהתאם להוראות סימן ב' לפרק י"ג של פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג—1983, כי ביום 28.1.86 בשעה 12.00 תתקיים במשרדי כרשבי מבואות ירושלים אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ בבית המושבים רח' אהליאב 29 ירושלים. קומה 2, אסיפת נושי החברה.
על סדר היום: מינוי מפרק לחברה.
בשם החברה
אהרון אבגל, מנהל

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה בדבר בקשה לאישור תשריט חלוקה בסטיה מתכנית מאושרת בהתאם לסעיף 139 לחוק התכנון והבניה.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לאישור תשריט בסטיה מתכנית מאושרת רח/1/184 בגוש 4414 חלקה 44 כאושרת רח/3/450 בגוש 3694 חלקה 70 הסטיה הינה בניין גודל מגרש מינימלי.
כל המעוניין יוכל לעיין בתשריט ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית רח' גולדשקין 5, קומה ד' בכל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתשריט תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.
יחזקאל הרמלך
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבנייה
רחובות

מודיעין

בתי קולנוע

תל־אביב
אסתר: תפילה למוות 4.30 ,7.15 ,9.30
אורלי: חזרה לעתיד 4.30 ,7.15 ,9.30
אלנבי: גואי 5 ,7.30 ,9.30
בן־יהודה: חזרה לעתיד 4.30 ,7 ,9.30
גורדון: רומן הדמים 7 ,9.30
גת: הרבה ולא כלום 4.30 ,7 ,9.30
דקל: לילות לבנים 7 ,9.30
דיזנגוף: מושלם 7.15 ,9.30
חצות – הפה הלוהט
הוד: גולאג 4.30 ,7 ,9
חן 1: שנת הדרקון 4.15 ,7 ,9.40
חן 2: סיפורה של מארי 5 ,7.20 ,9.45
חן 3: כ"ס לאסירים מתחילים 4.45 ,7.20 ,9.40
חן 4: הגנבים 4.45 ,7.20 ,9.40, 10.30 ,1.30
חן 5: רומן על בטוח 7.00 ,9.40, 10.30 ,1.30 ,4.45
לימור: הכבוד של פריצי 7 ,9.30
לב 1: מסרה 3.30 ,7.30 ,9.30
לב 2: גשר צר מאד 9.40
אמדיאוס 6.30
מוזיאון תל־אביב: נערה תעד 7.15 ,9.30
מוגרבי: קומנדו 4.30 ,7.15 ,9.30
מקסים: הבן ואיש השלג 4.30, 7.00 ,9.30
סינמה 1: שושנת קהיר הסגולה 4.30 ,7.15 ,9.30
סינמה 2: אמדיאוס 4 ,6.45 ,9.15
סטודיו: להב משונן 4.30 ,7.15 ,9.30
פאר: מסע עסקים של אבא 4.15 ,7 ,9.30
פריז: בירדי 7.15 ,9.30
צוותא: נגרע + כמו חלום 8.00
צפון: ראן 6.15 ,9.30
תמוז – רמת־אביב: אפוקליפסה עכשיו 6.45 ,9.30
שחף: בשם כל בני ביתו 6 ,9
תבלת: אגם הברבורים 7 ,9.30
תל־אביב: עפרוני החלל 4.30, 7.15 ,9.30

יפו
הודית הישראלית: סואן סואן 9.50

ירושלים
אדיסון: קומנדו 4.30 ,7.00 ,9.00
אדירון: סגור לרגל שיפוצים
אורנע: תפילה למוות 4.30 ,7 ,9
בית אגרון: חבורת אפני M.B.X 3.30
בחירתה של סופי 5.15
אנה קרנינה ב־8
דיווה 9.45
האולם הקטן בבנייני האומה: בשם כל בני ביתו 6.45 ,9.15
הבירה: הכבוד של פריצי 4.30 ,6.45 ,9.15
גיל אור: שנת הדרקון 4 ,6.30 ,9
כפיר: חזרה לעתיד 4.30 ,7 ,9.15
סמדר: סואן סואן 7 ,9.15
עדן: לילות לבנים 4.15 ,6.45 ,9.15
רון: אני יודע שאת יודעת שאני יודע 4.30 ,7 ,9
מיטשל: מסע עסקים של אבא 6.45 ,9.15

חיפה
אורה: בשם כל בני ביתו 6 ,9
אורלי: הכבוד של פריצי 6.45 ,9.15
אמפיתיאטרון: הבן ואיש השלג 4 ,6.45 ,9.15
ארמון: קומנדו 4.30 ,6.45 ,9
עצמון: מסרה 4.15 ,6.45 ,9.30
חן: בירדי 4.30 ,6.30 ,9
רבגר 1: שנת הדרקון 3.45 ,6.30 9.15
רבגר 2: לילות לבנים 3.45 ,6.30 ,9.15
פאר: תפילה למוות 4.30 ,6.45 ,9
קולנוע: 6 ,9
רון: חזרה לעתיד 4.30 ,6.45 ,9.00
שביט, הר הכרמל: שושנת קהיר הסגולה 7 ,9
סמפיה: גודל 7 ,9

קרית־ביאליק
ספיר: רכבת תחתית 7.15 ,9
סביון: שנת הדרקון 6.45 ,9.30

קרית־חיים
בית העם: ראסטי ג'יימס 6.45 ,9.30
היובל: רומן שהחל במלחמה 7 ,9.15

קרית־ים
ניצן: מאסה הרי 7 ,9

קרית־מוצקין
אורות: גנבים מתוך לחוף 7.15 ,9.15

אשדוד
אסתר: מכרות המלך שלמה 7.15 ,9.15
אשדודה: תפילה למוות 7 ,9.30

אשקלון
אסתר: המסרה אמריקה 7.15 ,9.30
מאור: רציחות פשוטות 7 ,9.30
רחל: הנוקם 7.15 ,9.15

באר־שבע
חן: הבוזו הגדול 7.15 ,9.30

בת־ים
אורנים: גולאג 7.15 ,9.30
עצמאות: המסרה אמריקה 4.30 ,7.15 ,9.30

גדרה
בית רחל
יער האימרגר 4.30
בשימה לשוטרים מתחילים 6.30

הרצליה
היכל: עפרוני החלל 4.30 ,7.15 ,9.30

חולון
ארמון: קומנדו 5 ,7.15 ,9.30
מגדל: שנת הדרקון 7 ,9.30
כבי: עפרוני החלל 4.30 ,7.15 ,9.30
רינה: חזרה לעתיד 7.15 ,9.30

טבריה
אביב: המסרה אמריקה 7.15 ,9.15

טבעון
יובל אורה: גשר צר מאד 7.15 ,9.30

כפר־סבא
ממל: הבוזו הגדול 5 ,7 ,9.15
חן: המסרה אמריקה 7 ,9.15

לוד
אורלי: שוטר עם כבוד
נוה זית: המסרה אמריקה

נהריה
הוד: העד 7 ,9.30

נתניה
סמדריה: כ"ס לאסירים מתחילים 5, 7 ,9.15
אביבה: הבוזו הגדול 7 ,9.15
שרון: שנת הדרקון 4.30 ,7 ,9.30

פתח־תקוה

קרית־שמונה
שביה: אירית עירית 7 ,9.15

קרית־מלאכי
צמרת: הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15
שלום: מכרות המלך שלמה 7 ,9.15

ראשון־לציון
נעמן: רכבת תחתית 7 ,9.15
ראשון: כרמלים 7.15 ,9.30

רחובות
בית העם: הנינג'ה האמריקאי 7.15 ,9.30
הדר: שושנת קהיר הסגולה 7.15 ,9.40
חן: מכרות המלך שלמה 7.15 ,9.15

רמת־גן וגבעתיים
אוואיב: שנת הדרקון 6.50 ,9.30
ארמון: קומנדו 5 ,7.15 ,9.30
לילי: הכבוד של פריצי 7 ,9.30
הדר: עפרוני החלל 4.30 ,7.15 ,9.30
רבגן 1: הרבה ולא כלום 4.30 ,7.10 ,9.40
רבגן 2: בירדי 5 ,7.20 ,9.45
רבגן 3: המפתח 5 ,7.25 ,9.45
רבגן 4: רומן על בטוח 5 ,7.30 ,9.40
שביט: יער האימרגר 7.15 ,9.30

רמת־השרון
כוכב:
פלמנגו קיד 7
כסכה 9.30

רעננה
אירוס: דמעות של שתיקה 8.30

רמלה
אורה: הנינג'ה האמריקאי 7.15 ,9.15

טלוויזיה

5.30 שניים בראש אחד (ט"ו בשבט).
6.00 חבובונים.
6.25 „סיפור של מקום" – מבט אל בית־שמש ותולדותיה, בקשר למסופר בספר שמואל א'.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 מועדון הטף – המחזה של האגדה „בגדי המלך החדשים". כן מופיע קוסם (תרגום לעברית).
7.00 ממבט – ריון בענייני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 לקראת שידור.
8.15 מבט ספורט – שידור ישיר מיד אליהו של משחק הכדורסל מכבי ת"א קב' סימק מילנו.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 מחצית שניה של המשחק.
10.10 „כתוב בעתון" – ביקורת העיתונים בישראל. מנחה מאיר שלו.
10.25 „פורל ובניו" – סדרת דרמה אנגלית חדשה בת 6 פרקים: סיפור הקרבה עצמית של אב המקדיש את הכול לעתיד בנו. אירועי הסדרה נפרשים על־פני 20 שנה, בתקופה שבין שתי מלחמות העולם. האב סטפן פורל שב מן החזית פצוע ונושא עיטורי גבורה. כשיצא לחזית בשנת 1914, השאיר בבית, אישה וילד קטן, משפחה מאושרת. בשובו, המצב הכלכלי קשה, אבטלה וייאוש מביאים את המשפחה לעוני וגם להתפוררות. לבדו, עם בנו בן ה־12, דבק פורל במטרה אחת, להעניק לבנו חינוך גבוה ועתיד טוב. ג'רמי פאול עיבד לטלוויזיה את רב המכר שכתב וורוויק דיפינג בשנת 1925. המפיק־הבמאי דרק בנט. את האב משחק ריצ'ארד פאסקו. את הבן משחק פטר צ'לסם, ואת הבן כילד פול קריצ'לי.
11.15 סוף ציטוט – בענייני ספרות. מנחה ירון לונדון
11.55 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 קשת וענן: האדם עץ השדה.
08.40 בלי סודות: חזרה 2.
09.00 ארץ מולדת: אבו מאסו הבנים היתה לראש פינה.
09.20 מדעי הטבע (חטה"ב): בעולם המסודר של הגבישים.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום.
11.00 אנגלית ו'.
11.15 ערבית מדוברת: מראג'עה א' אלג'אר (א) לבדייה.
11.30 מדעי הטבע (חטיבה עליונה): ההומיוסטאזיס.
12.00 אנגלית ה'.
12.25 הסטוריה, על־יסודי, העשרה: רמה"ל חלק ב'.
1.00 אנגלית ט'.
2.00 גיאומטריה: ריצופים ופינות.
2.30 ידיד אמת: אגדה יפנית על ענק שרצה להתיידד עם בני הכפר ועל ידידו שבא לעזרתו.
2.45 צרפתית.
3.00 נילס הולגרסון, פרק 30: הלחם.
3.50 תעלולי לופה: סרט מצויר.
4.00 הורה: שידור חי.
4.50 שבוע שמירת הטבע.
5.00 ערב חדש. מנחה גדעון רייכר.

רדיו

קול המוסיקה

07:07 לאופולד מוצרט: קסציון בסול מג'ור (תז' הקמ' אנגלית/ר' ברינבוים).
07:30 שחרית מוסיקלית – שוברט: קטע ביניים בסי במול מג'ור מתוך „רוזמונדה" (סינפ מרטין/נ' מרינר); מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר ק' 466 (א' ברנדל/סיינט מרטין/נ' מרינר); סן־סאנס: קטע קונצרטי בסול מג'ור לכבל ותז' אופ' 154 (ג' וכלסה/תז' תזמורת השידור הצרפתי/ז' מרטינון); וולטון: קונצ'רטו לויולה ותז' (ו' פרימרוז/תז' הפילהרמוניה/סר מ' סרג'נט); בס הוכן: שירים מן האיים הבריטיים (ג' גריפס, טנור/פ' יוקף מאייר, כנור/ר' טולקה, צ'לו/ב' טייסי, פסנתר); בטהובן: סימפוניה מס' 7 (התז' הפיל' של וינה/ק' קלייבר).
09:30 קונצרט בוקר – ארתור גלברון: מגילת האש (נכתב לפרס איסליה) (מקה „קול־ישראל"/א' לוסטיג+א' אסטרובסקי/תז' סמפ' „קול־ישראל"/א' גלברון/פ' טלה, סופרן/ר' אלכסנדרוני, סופרן/ג' שטרן, טנור/ר' הפרנס־בס/ה' רובינא+ש' בר־מסטרים/עפוד: ניסן נתיב); מסיאן: „הראוי" – מחזור שירי אהבה ומוות (נ' מניגג, סופרן/ר' מילר, פסנתר); ראבל: רביעיה לכלי־קשת בפה מג'ור (רביעיית מלוס).
12:05 מאוצר הטריה – פורה ורביעיה מס' 2, במול מינור, אופ' 45 (רביעיית הפסנתר הישראלית קודם ויילג „מחולות נשים" (ע' ענוין, סופרן/ר' זק, פסנתר).
13:00 קונצרט צהריים – וייס: סוויטה מס' 21, במול מינור (ק' יונג־הינל, לאוטה); וזנן וויליאמס.
15:05 מפגשים מוסיקליים.
16:00 אתנותא – יובל קמינקובסקי, ויולה/אלן סטרנפילד, פסנתר – באך: סוויטה מס' 1, בסול מג'ור (במקור לצ'לו היגרטת).
17:30 קונצרט מנחה – שומאן: „מחזור שירים", לפוסוס של אייכנדורף, אופ' 39 (ד' פישר־דיסקאו/ב' אשנבק, פסנתר).
20:05 ערב טוב – ויואלדי: סונטה לצ'לו ופסנתר בסי במול מג'ור (ע' ויזל/א' טימיקה); טלמן: אריה בסגנון איטלקי מתוך הסוויטה בלה מינור לחליל וכלי־קשת (ז' פייר רמפל/תז' סוקין/ס' ימארקה); אלבניס: „קורדובה" לפסנתר (סולו א' סטרנפילד).
20:30 קונצרט התז' הסימפ' „רשות השידור" – מנצח: סר צ'רלס גרובז/סולן: אלכסנדר קוגובסקי, צ'לו – בטהובן: סימפוניה מס' 6, בפה מג'ור, אופ' 68 (הפסטורלית).
21.10 אנתולוגיה קטנה לשירה – לאלו: קונצ'רטו ברה מינור, לצ'לו ותז'; בריטן: 4 תמונות־ים מתוך האופרה „פיטר גריימס".
23:00 דור הזהב – ויליאם קאפל, תכנית שניה – רחמנינוב: רפסודיה על נושאים של פגניני (עם תז' פילדלפיה/פ' ריינר); חצ'טוריאן: קונצ'רטו לפסנתר (עם סרגיי קוסביצקי).

רשת א'

11.30 השכלה הדעת לכל – משה מונטיפיורי: תולדיה שנוי בבעלות על הקרקע בארץ־ישראל כרקע לפעילותו.
14.06 תכניות לילדים – „הדברים הטובים": „מעשה בלולי ה..." מאת דבורה עומר.
14.45 תתולקס.
15.25 עזריה אלון מספר על נוף הארץ (ש.ח).
15.30 קתדרה – פרופ' חיים שהם, „לבטים רעיונאים בתיאטרון „הבימה" בראשית דרכו".
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – צרפתית למתחילים (ש.ח).
19.05 שעור בתנ"ך.
22.05 לכל אדם כוכב – מול „רליי".

רשת ב'

10.05 ענייני בית ומשפחה.
15.05 ענייני חינוך ונוער.
18.06 יש שאלות.
18.51 היום בספורט.
20.05 שירי עם עבריים.
20.30 שידור משחק כדורסל בין מכבי ת"א לבין סימק מילאנו, העברה מהיכל הספורט יד־אליהו.
22.30 „צימוקים ושקדים".
23.05 ביננו לבין עצמנו.

רשת ג'

18.06 קליבס.
20.05 מופע רוק.
22.05 משלנו.

גלי צה"ל

06.30 אוניברסיטה משודרת: אלברט איינשטיין – אורות וריבוי־יצירות בכל מחיר מרצה פרופ' יוסף אגסי.
17.30 כותרת.
17.50 יומן ספורט.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.35 כוכב הערב.
20.05 רוק ישראלי.

כי האדם – עץ השדה

השבוע אנו חוגגים את חג ט"ו בשבט. הלכנו לבדוק את מחירי הפירות היבשים במקומות שונים.

מאת נועה ירדנאי־גל

ט"ו בשבט הוא חג האילנות ופירותיהם. בחנויות מוצרי המזון הטבעי נמכרת תערובת עץ התאנה, החרוב, התמר או השקד כל ימות השנה כסגולה לבריאות טובה, תזונה עשירה בויטמינים, מינרלים וקלוריות. לקראת ט"ו בשבט צצים דוכני פירות יבשים, ומיני וואריאציות על עיבודם ובישולם, בכל חנות וברשתות השווק הגדולות.

אצל טוביה בחנות „גן עדן", בפינת הרחובות ארלוזורוב – הנריאטה סאלד, במרכז המסחרי, אפשר למצוא שקדים, צימוקים, שזיפים, תמרים ותאנים, מאלה המצויים, ועליהם נוספים פירות מסוכרים, אגסים ותפוחים נגסים, תאנים בדבש ופפיה יבשה וגם ליצ'יס טבעי, הפרי הסיני המעודן והרך. המחירים זולים להפתיע ומתחרים בכבוד במחירי השווקים שברחבי העיר. טוביה אומר שלקראת החג הוא מתחשב בקונים ומוזיל את מחירי הפירות היבשים. שזיפים מיובשים הוא מוכר ב־6 ש"ח, תאנים – 2.50 ש"ח, תמרים מ־4 עד 9 ש"ח, צימוקים גדולים – 5 ש"ח, חרובים – 2.5 ש"ח, שקדים – 10 ש"ח (כל המחירים הנקובים ל־1 ק"ג). אגס מסוכר – 7 ש"ח, אגסים מסוכרים מיובאים – 13 ש"ח, תפודבנסי – 7.5 ש"ח, תאנה בדבש – 7 ש"ח ופפיה יבשה – 8 ש"ח.

שוק לוינסקי הוא מרכז הפרי היבש בסיטונות וליחידים. החנויות בו סדורות ברצף ובצפיפות משני צידי הרחוב בקטע שמרחוב העליה מערבה. המחירים אינם משתנים בקיצוניות, שכן יושבי השוק, סוחרים ותיקים וממולחים, מתחרים מעט זה בזה אבל גם נזהרים שלא „לשבור" מחיר מוסכם – אפשר תמיד לבדוק. לקונים בכמות גדולה – מחיר מיוחד. אפשר לנסות ולהתמקח. הסחורה מוצגת מתוך שקי יוטה גדולים בכמויות ובמבחר גדול.

ראובן ברקון, שעלה מתורכיה לפני 15 שנה, בא הישר לשוק לוינסקי ופתח את „תבליני הדקל" ברח' לוינסקי 40, חנות לממכר תבלינים ופירות יבשים ומיני מיקשות בתפזורת. תאנים הוא מוכר ב־3.2 ש"ח לק"ג, שזיפים – 5.2 עד 6.8 ש"ח, שקדים – 14 ש"ח, חרובים – 2.80 ש"ח, תמרים מ־6.5 – 8 ש"ח, צימוקים – מ־5.8 עד 7 ש"ח. פלחי אננס יבש, או פפיה יבשה נמכרים בשוק ב־8 ש"ח, תפוח גנסי מסוכר ב־10 ש"ח. איכות הפרי, יש להדגיש, תלויה בגודלו, בצבעו ובטריותו. בדרך־כלל יש התאמה בין המחיר לאיכות וצריך לבדוק ולהשוות. יש שקדים לקישוט, לטיגון או לאכילה. יש גדולים ויש קטנטנים במיוחד. צימוקים יש מתוצרת ארה"ב, גדולים ובהירים, ויש מתוצרת הארץ שחומים וזעירים.

בקניון החדש ברמת גן חנות הפירות היבשים היא גם מיני מגדניה. מוכרים במשקל ובאריזה. גם את הפירות היבשים ניתן להשיג בשני האופנים. האסטטיות וההידור של המקום באים לידי בטוי גם בחנות זו. בחנויות הקניון אפשר לבחור ולהכניס את הפרי לשקית לבד, בלי עזרת הזבן. בשוק מוכרים „בשיטת האצבע" – מצביעים על מה שרוצים והמוכר שוקל ואורז. חרובים מוכרים בקניון ב־3 ש"ח, משמש – 16 ש"ח, תמרים – 8–6.5 ש"ח לכל ק"ג.

בסופרמרקט במרכז יד אליהו מוצג ארגז מתכת ענק, השליכו לתוכו את כל אריזות הפרי היבש לסוגיו, כתבו „ט"ו בשבט שמח ומתוק" וסגרו ענין. כדי לבחור צריך לפשפש בנבכי הארגז. תאנים באריזה של 500 גר' נמכרות ב־1.52 ש"ח. התאנים מתוצרת תורכיה, אבל גם בתורכיה מיצרים כל מיני סוגי פרי. תאנים זולות ומצומקות יותר מתוצרת תורכית נמכרות ביד אליהו ב 0.86 ש"ח, באריזה של 250 גר'. תמרים – 3.10 ש"ח 500 גר'. שזיפים 3.01 ש"ח 500 גר'. משמש 2.80 ש"ח 200 גר'. שקדים קלויים מתוצרת שקדיה 100 גר' ב־1.54 ש"ח. צ'יפס בננה – 200 גר' 1.53 ש"ח. תפוחי עץ יבשים – 2.4 ש"ח 200 גר'. האריזות המוכנות לוקות בפגם ה„חתול בשק" אינך יודע מה מסתתר בפנים ומזה כמה זמן.

ברח' שינקין ישנן שתי חנויות למוצרי מזון טבעי, שורם הקונים בהן גדל לקראת החמישה עשר בשבט.

האחת בשינקין 13, אצל „דורי" והשניה בשינקין 3 מ. אסטרו. כאן מתייחסים אל הפרי היבש כתרופה בבית מרקחת. המבחר מגוון יותר מאשר בשוק הכרמל הסמוך, הסחורה טריה ובשפע, אבל המחיר... את הפפיה היבשה מוכרים ב־10 ש"ח, פפיה בדבש – 16 ש"ח, שקדים גדולים – 14 או 15 ש"ח, תאנים – 3.80 ש"ח, לדר – 9 ש"ח לק"ג, תפוחי עץ יבשים – 14 ש"ח, שזיפים – 8.40 ש"ח, משמש – 14 ש"ח, אגסים מיובשים – 12 ש"ח, תמרים מ־5 עד 9 ש"ח, וצימוקים ב־6 ש"ח לק"ג.

שוק הכרמל הוא המקום המאכזב ביותר מתוך מבחר החנויות לפרי יבש שנסקרו. בין שפע הפירות והירקות הטריים רק בארבעה דוכני פירות לט"ו בשבט נצבים בשמש, חשופים לאבק וללכלוך. המחירים אינם מחירי שוק כלל וכלל. משמש – 16 ש"ח או 14 ש"ח לק"ג. תאנים – 4 ש"ח, תמרים מ־6 עד 10 ש"ח, אגס מיובש – 12 ש"ח, שקדים – 12 ש"ח, צימוקים – 6.5 או 7 ש"ח, פפיה יבשה – 12 ש"ח.

תזכורת לכל מי שנוהג להשתולל באכילת הפירות היבשים: בכל 100 גר' שזיפים מיובשים – 330 קלוריות, ב־3 חצאי משמש – 50 קלוריות, ב־100 גר' תמרים – 269 קלוריות. ב־100 גר' תאנים – 272 קלוריות.

זקנים בלי פרוטה – צעירים בלי עתיד

מאת אהרן גבע

בשבת האחרונה ירדה אורה נמיר במדרגות ביתה, ובידה שקית עם זבל. בדרך אל המיכל קפאה. ליד הפח עמד זקן וחיטט בזבל. לצידו עמדה שקית ניילון ובה לחם, כמה עגבניות וכן תפוח אותם הוציא מפח הזבל. אורה נמיר נעצרה ולא יכלה לזוז. הציקה לה המחשבה: זה יכול היה להיות האבא שלי!

אורה נמיר בקשה לקשור שיחה עם הזקן. הוא סרב להשיב לשאלות. לא שם, לא כתובת, אף מלה על המשפחה. רק זאת למדה: האיש היה פעם פועל בנין. שכנה הביאה מעיל ישן, אורה נמיר עלתה למטבח ורוקנה את המקרר.

„אין אצלנו ילדים רעבים; זקנים רעבים יש" – היא אומרת.

הזקנים של היום הם מייסדי המדינה של אתמול. הם סללו כבישים, נטעו עצים בהרים, ישבו במעברות. שנים על גבי שנים שלמו לביטוח הלאומי ועכשיו הם מקבלים פרוטות. לבסוף באה התכנית הכלכלית החדשה ובעקבותיה ביטלו את הגשתם של ארוחות חמות; צמצמו את העזרה בבתים; יקרו את התרופות; העלו את המחירים של מצרכי המזון הבסיסיים; יקרו את המים; עומדים להעלות את תעריפי הנסיעה באוטובוס. „זה עוד לא קרה לך?" שואלת אורה נמיר. „אתה בא אל קופת הסופרמרקט; לפניך עומד זקן ובידו לחם, שתי צנצנות לבן וכמה עגבניות. כאשר בא תורו לשלם, הוא מחזיר לבן אחד".

105 אלף משפחות של זקנים חיים מהקצבה של הבטוח הלאומי בלבד, ל־190 אלף יש גם פנסיה, לפעמים זעומה. למעלה ממחצית הזקנים נמנים על שלושת העשירונים האחרונים.

„חברה שמתייחסת כך לזקנים – אין לה זכות קיום", אומרת אורה נמיר. „לא לפי התורה היהודית, לא לפי התורה ההומאנית, ולא לפי התורה הסוציאליסטית".

ובצד הזקנים חסרי הכל תמצא צעירים בלי עתיד. אורה נמיר יוצאת כל יום חמישי לסיורים בארץ. היא מרבה לבקר בעיירות הפיתוח. היא רואה צעירים שסיימו את לימודיהם והתגייסו לצה"ל. עכשיו הם חוזרים ומסתובבים מחוסרי עבודה. לכל היותר מציעים להם עבודה בשכר מביש. לו אמרו להם: עבדו שנה־שנתיים בטכסטיל או במזון ולאחר מכן נציע לכם עבודה אחרת – ניחא. אבל איש אינו מבטיח להם עתיד טוב יותר. מה הם עושים? עוזבים את המקום.

מדי שנה מסיימים מאתיים צעירים מדימונה את לימודיהם באחד המוסדות להשכלה גבוהה. איזה עתיד אנו מציעים להם בדימונה? טכסטיל, מזון ועץ. בענפים אלה משלמים שכר שהוא בבחינת בושה. באיזורי הפיתוח עובדים 70־60 אחוזים בענפים אלה. הם פונים אל אורה נמיר ומראים לה את תלושי המשכורות. נציגיהם באים לוועדת העבודה של הכנסת. באותה ועדה מתנקזות כל צרות המדינה. האבטלה, מצוקת בתי־חולים, זעקת הנכים, בכי ההורים לילדים מפגרים. אין זה מקרה ש„קול ישראל" הצביעה על אורה נמיר כיו"ר של ועדה, שקבלה ציונים גבוהים גם מחברי האופוזיציה שבועדה. נראה שמראה הסבל איחד חברים ממפלגות שונות: שוסטק מהליכוד, פרץ ובן אליעזר מהמערך, רן כהן מר"ץ וחייקה גרוסמן ממפ"ם מקפידים לבוא לכל ישיבה.

לא, אורה נמיר אינה עוצמת עינים מול הצרכים הכלכליים. היא מודעת לכך, שאי־אפשר להבריא את המשק ללא קורבנות. אבל מי הם הנושאים בעול? זקנים, צעירים מובטלים, פועלי טכסטיל ומזון?

אורה נמיר מצטערת שהתכנית הכלכלית מלווה אטימות חברתית.

„מה יגידו זעתרי הקיר?"

אצלנו במשפחה, נגיד, כשמוצג לפנינו איזה שהוא מאכל או תבלין, שעוד לא טעמנו אף פעם, ונגיד שהוא לא כל כך טעים, אז יש איזה רחש מסביב לשולחן ובסוף מישהו פותח את הפה ואומר את האימרה המפורסמת: „יש לזה טעם כל כך רע שזה בטח בריא".

משל למה הדבר איננו דומה כלל?

לזעתר! הזעתר הוא גם האזוב שבמקרא, גם טעים משהו יוצא מן הכלל וגם „בוחן בתכונות רפואיות, שנבדקו ואושרו בבית הספר לרוקחות של האוניברסיטה העברית".

ונאמר עליו גם: „אבותינו השתמשו באזוב גם כצמח מרפא וגם כסמל לצניעות". זה לא נשמע לכם כמו איזה תרופת פלא לכמה ממנהיגינו?

מיוצר ונארז במושב אלון הגליל ו־100 גרם זעתר עולים 3.15 שקלים חדשים.

אידי לונג

בכיה לדורות

"החינוך המיוחד – הילד החריג של מערכת החינוך" כך הגדירה השבוע ח"כ אמירה סרטני את מצבו של החינוך המיוחד, לאחר שהצעת החוק מטעמה בנושא הורדה השבוע מסדר יומה של הכנסת. אמהות מביעות דאגה נוכח הכרסום האיטי וההדרגתי במערכת הפוגעת בילד החריג. יחד הם כינסו את העיתונאים לדון במצב.

מאת דינה רייס

„כשהתחיל הבן שלי את לימודיו בבית ספר ,עלומים' לחינוך מיוחד בירושלים היה בו בית מלאכה, מורה לחקלאות, מורה להתעמלות, סייעות ומנחה פעילויות. עד שהוא גמר את בית הספר נעלם הכל. כל פעם קצת. פעם נעלם המורה לחקלאות, בית המלאכה סגור היום ונעול, יום הלימודים קצר וכך, בתהליך כרסום איטי והדרגתי, מתדרדרת מערכת החינוך המיוחד. זהו חלק מדבריה של נגה יפה, אם לילד חריג בן 15, אותו הביאה מירושלים למסיבת עיתונאים, שהתקיימה ביום חמישי בתל־אביב, אותה יזמה ח"כ אמירה סרטני (מפ"ם), בעקבות הורדת חוק החינוך המיוחד מסדר יומה של הכנסת. החוק הורד בהפרש של קול אחד (9:8) והנימוק הפורמליסטי שהציג שר החינוך להסרת החוק הסתמך על החלטת ועדת שרים לענייני חקיקה לפיה לא יתקבל שום חוק המחייב תוספת תקציבית. „הנימוק הזה, יחד עם המשמעות הקואליציונית הנוקשה בהצבעה מלמדים, לדעת ח"כ סרטני, על חוסר הבנה וחוסר רגישות מחלטת של הממשלה לבעיית הילד החריג.

במסיבת העיתונאים פרשו אמהות את מצוקותיהן וחשפו את בעית החינוך המיוחד בארץ.

35,000 ילדים חריגים נמצאים במסגרת המיוחדת ובמסגרות הרגילות ונתונים היום לאיום הנובע מקיצוץ התקציב. הישגים של כתות מסודרות ועבודה חינוכית בת שנים עלולים לרדת לטמיון אם ייסגרו הכתות הטיפוליות. „כאשר החברה הישראלית תתעורר למצוקת הילד החריג יהיה מאוחר. זו תהיה בכיה לדורות" הזהירה ח"כ סרטני.

נגה יפה, שלבנה בן ה־15 לא נמצאה מסגרת מתאימה שענתה על ציפיותיה, פנתה למסגרת פרטית כדי להעניק לו את כל אותם טיפולים חיוניים. אך לדבריה ידוע לה על ילדים חריגים בגילו, שאינם ממשיכים במסגרת לימודית מיוחדת והם נסוגים לאט לאט. יש כאלה שיושבים ללא תעסוקה בבית וגורמים להרס משפחות.

אירית קהן, שבנה דני בן ה־13 לומד במסגרת החינוך המיוחד בירושלים, אמרה: „קיימת אפליה עצומה בין החינוך המיוחד לרגיל. בבית ספר בן יהודה בירושלים, בו לומד בני, קוצצו הסייעות מ־11 ל־7. זהו בית ספר הטרוגני, שבו לומדים גם ילדים אוטיסטים. יש בו 11 כתות ובכל כתה 14 תלמידים. המורים בבית הספר הזה מיואשים ואינם מסוגלים להתמודד עם הקיצוץ בסייעות. בית הספר הפך להיות שמרטפיה לילדים. החברה חייבת להבין, כי אם לא יקדמו את הילדים האלה, הם יפלו למעמסה על החברה. אין לנו יותר כוחות להתמודד במלחמה הזו, גם עם המוסדות וגם במערכת הפרטית כאשר יש לנו בבית עוד ילדים רגילים. התחושה שלנו היא שאין בארץ מסגרת גדולה ומאורגנת היטב לנושא החינוך המיוחד. יגענו קשות בנושא תיקון החוק, והיום הוא הורד". „הרגשנו גם שבשנים האחרונות היתה התקדמות", אומרת קהן, „שהנה אנחנו עולים על דרך המלך. הורדת החוק פגעה במורל שלנו. אנחנו עייפים מהמלחמות. מיואשים. שר החינוך יצחק נבון לא ביקר באף מוסד של החינוך המיוחד ולא קיבלנו גם מכתב תשובה לכל ההזמנות ששיגרנו למשרדו. היום אנחנו עוסקים בגיוס נדבות כדי להשיג 500 דולר למורה שידריך את הילדים בהוראת מחשבים".

החברה חייבת לדעת על הילדים האלה. סייעת אחת סיפרה לי על ילדה בכתה ב' שרוצה להתאבד, משום שאמא שלה התאבדה. ילד אחר אינו משתף פעולה ומסרב להכנס לכתה והסייעת עושה שעות כדי להחזיקו במסגרת. מה יקרה לילדים האלה, מי ידאג להם? מדובר על 25% מאוכלוסיית הילדים הזקוקה לסיוע. לעיתים זהו סיוע המסתכם בשעתיים ביום, לעיתים מדובר בסיוע צמוד יותר ובחיזוקים של פסיכולוג או פסיכיאטר. בירושלים לפחות ניתן לומר שהמשאבים שעומדים לרשות השירותים הפסיכולוגיים הם בסדר גודל של 70% – 50% מכלל הצרכים ההכרחיים". ההורים ציינו במהלך דבריהם כי יש מקומות בארץ שמחלקת החינוך ברשות המקומית היא מחלקה חזקה ואבקת בתקנים, אך יש מקומות שבהם האוכלוסיה החלשה היא קורבן לקיצוצים. יש גם אוכלוסיה חלשה שאינה יודעת „להרים קול ולתבוע פתרונות לילדים הזקוקים לחינוך המיוחד.

ח"כ סרטני ציינה כי האוכלוסיה החלשה ביותר, בה מופלים ילדי החינוך המיוחד, היא האוכלוסיה הערבית. אירית קהן סיכמה כי ההורים יתבעו מסגרות המשך לילדים ותשובה הולמת לצרכיהם. „לא נרפה, ולא נוריד את נושא החוק מסדר היום. אם יהיה צורך נצא להפגנה."

„הטמפון המזמר" לא שכנע

„הטמפון המזמר" של „פמניקס" יצא לשוק באריזת עידוד מכירות חדשה לפני כחודש: „לשוק נשלחו 20,000 אריזות ובכל אחת שלוש חבילות, שאליהן הוצמדה קלטת, צד א' להיטים לועזיים, צד ב' להיטים ישראליים. בסיומו של החודש, הסתיים המבצע. בפרסום „פלר", האחראי על קידום המכירות של „פמניקס", אומרים שלא היתה היסטרית מכירות. האריזות לא נחטפו מנקודות המכירה. ב„פלר" הגיעו למסקנה שנשים המשתכרות היטב הירשו לעצמן לקנות אריזות טמפונים ב־15.500 ש', באזורים שבהם אוכלוסיית הנשים סובלת מחסרון כיס, לא מיהרו להשקיע סכום גבוה יחסית בשלוש אריזות טמפונים בבת אחת. הקלטת, אם כן, לא שיכנעה את מי שלא יכולה היתה להשתכנע.

בכל זאת היה מי שבקש ליהנות ממוסיקה ללא „שפיכות דמים", ובמקומות רבים נתלשה הקלטת מהאריזה, בלשון פשוטה: נגנבה. לידיעת הרעיונרים של המבצעים הבאים.

נעה ירדנאי

הנוף הוא תבנית האדם שבתוכו

המודעות בקשר לסביבתנו הולכת וגוברת. החל בחלל הקרוב לנו ביותר – הבית, המשך בבנין ובארכיטקטורה וכלה בסביבה. בבית הספר לגננות וטכנאות נוף מכינים אנשי מקצוע לשיפור נופינו.

מאת בלהה דבורי

משל סיני עתיק גורס: "אם תפצח בשמחה שתארך כל ימי חייך – הרעשה גנך". ואכן, אין ספק כי שמחה כזו שורה מן צבי בית הספר לגננות ולטכנאות נוף בפתח תקוה, המאומץ על ידי הפדרציה השוויצרית של ויצ"ו.

בית הספר, המוקף בשפע ירק ופרחים, נמצא בשכונת עין־גנים ומהווה מעין "שמורת טבע" אחרית לתושבי הסביבה, אשר נכנסים לעתים קרובות לבית הספר ולו רק כדי לשאוף מעט מן האוירה הפסטורלית הנושבת כאן.

אבירם, מנהל בית הספר, מספר כי במסגרת בית הספר לגננות וטכנאות נוף לומדים בני נוער מגן עד אילת במסגרת חטיבת הביניים ועד סיום בית הספר התיכון במגמה הטכנולוגית בה משיגים הבוגרים בנוסף לתעודת הבגרות גם מקצוע: עיצוב נוף. בנוסף לכך מתקיים בבית הספר קורס טכנאי נוף, שחלקו מאוייש על ידי בוגרי בית הספר. התלמידים בקורס זה לומדים במשך שנה אחת במרוכז ולאחר שעמדו בבחינות חיצוניות והגישו פרוייקט הם זוכים לתואר טכנאי באדריכלות נוף מטעם המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית.

בימים אלה הסתיים הקורס היחיד והראשון מסוגו בארץ: קורס הנדסאים באדריכלות נוף. קורס זה, אשר נמשך קרוב לשנתיים במשך יום וחצי בשבוע, מיועד להקנות, פרט להעמקה בהבנת עקרונות תכנון ועיצוב הגן, גם את יסודות המינהל.

כחלק מן המערכת המקצועית של בית הספר מתקיים כבר 27 שנה קורס להסבה מקצועית לגננות, שתלנות וגידול צמחי בית. קורס זה, בשיתוף עם משרד העבודה, נמשך כ־10 חודשים ומקנה ידע מעשי במקצועות הנלמדים ומאפשר לבוגריו להשתלב במערכת שיפור וטיפוח בישראל. רוב בוגרי הקורסים בבית הספר לגננות עוסקים במקצוע אותו רכשו.

מאחר וכיום לגננות ולטכנאות נוף הוא המרכז לגננות בישראל, מתקיימים בו קורסים ופעילויות נבניות נוספות, כגון קורס למתכנני מערכות השקייה ושתי סדרות של חמישה ימי עיון למגדלי צמחי בית בשיתוף עם המחלקה לעיצוב פני הכפר. לקורס האחרון יכולה להצטרף כל עקרת בית אשר חשקה נפשה להבין נפש צמחי ביתה... אבירם, מנהל בית הספר מקווה כי המצב הכלכלי הקשה לא יביא לנסיגה בהתקדמות אשר חלה בשנים האחרונות בשאיפה לאסתטיקה ובצורך הנפשי לאיכות חיים.

תמי שושני מגבעתיים, מהנדסאיות הנוף הראשונות בישראל, אשר סיימה לפני ימים מספר את הקורס הראשון להנדסאי נוף, מספרת על אותו חיידק המקנן בה מתמיד: הזיקה לטבע. בהיותה ילדה קטנה שימשה בעזרת לגננת בתלמודסקי, ממייסדי קבוצת כנרת, אשר היה אגרונום ובעל משתלה בגבעתיים. משנבגרה הילדה ומצאה עבודה בחברת אנשים, החליטה כי טוב היות האדם בחברת צמחים... וכך התחילה תמי בקורס לטכנאי נוף אשר אחריו עבדה במשרד אדריכלי נוף ועם שלמדה בקורס שיטות עבודה חדשות, עברה תמי לעסוק בצורות תכנון שתילה השקייה.

חיה פלרמן, מבוגרות קורס הנדסאי־נוף, עובדת נוי בקבוץ "גבים", מיישמת אף היא את שלמדה בבית הספר לגננות וטכנאות נוף. מי שיבוא לקבוץ בעוד שנה שנתיים בוודאי יחוש כי מישהו מקצועי עזר כאן לנוף "להתהדר".

אני שואלת אם יש עבודה בענף תכנון הנוף ומיד מסתבר כי כל הנדסאי הבניין החדשים עבדו תוך כדי למודיהם בשטח הקרוב למקצוע. יאיר לפיד מחייך. לו יש עבודה קבועה בבניני האוניברסיטה בירושלים. גם הדר יצחק לא צריך ללכת ללשכת העבודה – בקבוץ מעגן מחכים לו כל האקליפטוסים והדקלים. מתוך עיון ברשימת תלמידי הקורס ועיסוקיהם עולה כי למעשה, כל תלמידי קורס ההנדסאים הינם בוגרי קורס טכנאים ממחזורים שונים, העוסקים במקצוע כאנשי צוות תכנון, אנשי שדה, רכזי נוי ואפילו מנהל מחלקת הגינון של כפר הנופש הצרפתי בין בוגרי הקורס.

מסתבר כי גם בעירון כלכלי זה עבודה בענף הנוף לא חסרה. כיום כבר לא בונים שכונות מגורים מבלי לתכנן תחילה את הנוף. ומי יקבע היכן כדאי לטעת עצים או היכן "לשים" שדרה אם לא הנדסאי הנוף???

אחרי שהעין הסתגלה לשפע הירק, אפשר להבחין בחממת המכירה הנמצאת קרוב לשער הכניסה. בחממה עובדת זה מספר שנים דבורה רופא, בוגרת בית הספר התיכון במקום, אשר עם תום שרותה הצבאי לא חשבה פעמיים וחזרה אל השורשים. מחממת המכירה לחממת רבוי הצמחים. כאן נמצאת שרה, המדריכה את קורס הגננים. שרה עצמה סיימה קורס גננות לפני כתשע שנים, הציצה ונפגעה ונשארה לגור ולהדריך בבית הספר. מעטים מאוד הם אלו בצוות שעזבו. פשוט טוב להם שם.

באתי, ראיתי...

מאת ורדה צימרמן

יש מעצבים טובים בארץ, אבל אין מי שיבצע את עבודותיהם, אומר אלי בורדוגו, אחד משני השותפים ב„נוביטה", חנות רהיטים חדשה, כולה על טהרת תוצרת איטליה. תשעה חודשי לידה. שהות ארוכה בארץ המגף ללמוד את המקצוע. הרבה פגישות ובחינות מטעם החברות האיטלקיות וחוזה של שנה, עם אופציה, במובן. סופו של התהליך: חנות ענקית – 500 מ"ר – מחסן גדול עוד יותר וכבר עכשיו, בתחילת הדרך, מחשבות על התרחבות.

ובינתיים בתצוגה: חדרי מגורים, ילדים, שינה (חלקם מוצגים כחדר מושלם) ואבזרים נלווים: מנורות, וילונות־פאנלים, בארים, עגלות תה, מתקן לטלוויזיה ולמכשיר הווידאו (למי שיש). הרבה „טריקים" חוסכי מקום: מיני־באר הכולל גם מקרר ומגש הגשה, שידות־מיטה נעות למצב של מעין־שולחן. מתקן על גלגלים לחדר שינה הכולל שולחן־ארוחת־בוקר־במיטה, ארון ומדפים, ספות בשני מצבי שכיבה, מיטת סטודנט שלה מחובר שולחן ועוד.

התנועה בחנות ערה. במשך השבוע שמאז הפתיחה כבר נעשו קניות. לא פוחדים מהמצב הכלכלי הקשה? לא, אומר אלי. עובדה, יש הזמנות. והמחירים, רבותי, אינם זולים. דוגמאות: ספה – 5760 שקלים חדשים. מערכת לטלוויזיה ווידאו – 1000 ש"ח, מיני־באר – 1250, מיטה זוגית – 3969 ש"ח וכו' וכו'. כדאי להיכנס, ולו גם לראותם בלבד, כמו נרות החנוכה.

שפיונז חדש!!!

כשאתה קורא פרסומת לסיגריות שבה מצהיר היצרן „הסיגריה שלנו אינה צורבת את הגרון", מה אתה מבין מזה? שסיגריות בדרך־כלל צורבות את הגרון, נכון?

לכן כשאתה קורא על מיונז חדש שיוצא לשוק את המלים „מיונז אמיתי" אתה יכול רק להרהר בשקט על האמת של כל המיונזים שהיו בשוק עד היום מצד אחד, ומצד שני אתה לא יודע בדיוק מה לעשות עם כל ה„מיונזים האמיתיים" הנמצאים כבר בשוק: איך בדיוק להתייחס אליהם בהשוואה ל„אמיתי" שרק עכשיו נולד?

המיונז החדש הוא יצירה של אוסם עם „טעם אמיתי" ועם „חצי כמות השמן של כל מיונז אחר", למי שזה חשוב לו.

וקוראים לו – מיושף. חכם מאוד, צירוף של מיונז רשף, או למה לא שפיונז?

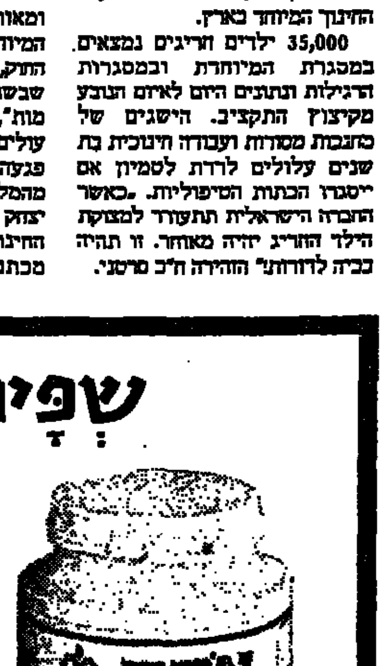

אידי לונג

ועוד באשר לפירות יבשים

ט"ו בשבט הוא יום ההולדת לאילנות. בחג זה השמש אמורה לזרוח, השקדיה לפרוח וילדינו אמורים ללכת עם חן בלב וציץ ביד לטעת אילנות. מנהג נוסף – לאכול מפירות ארץ ישראל, מנהג שהיה מקובל מאוד בגולה. מכיוון שהדרך מארץ ישראל לגולה, לפני המצאת ההובלה האווירית, היתה ממושכת, הסתפקו בפירות יבשים – תאנים, תמרים, שקדים, צימוקים וחרובים. לפעמים היו מציגים לראווה תפוז. לעתים נדירות גם היו אוכלים אותו (עולה המון).

כתקרובת – אין בפירות אלה דופי. אפשר, בעזרתם, לעבור בשלום תחרות כדור סל או כדורגל, בעיקר מול הטלוויזיה. אני הייתי ממליץ להשרות פירות יבשים קצוצים דק בתוספת שקדים או אגוזים, במיץ תפוזים לילדים, ביין מתוק ל„חצי זוקים", בליקר או ברנדי לאניני טעם. לחרובים יש רקע מהאגדות: רבי שמעון בר יוחאי ובנו הסתגרו 40 שנה במערה מפחד הרומאים. נעשה להם נס, נבקע להם מעין ועץ חרוב צמח בפתח המערה כדי להסתיר אותם ולספק להם מזון. רבי חנינא בן דוסא היה מסתפק במעט ואכל קב חרובים מערב שבת לערב שבת. תקופה מסוימת ייצרו בארץ משהו מעין סירופ מחרובים, אבל כללית הייתי משאיר את החרוב לעיזים.

2 „טיפים". כיצד לאכול תמרים לחים ותאנים טריות (ט"ו בשבט אינו תקופת תאנים הטריות, התאנה חונטת את פגיה באביב). תמר לח מגלגלים וטובלים בטחינה גלמית ללא תוספת כל שהיא. תאנים טריות אוכלים בצירוף עם קערית יוגורט וקפה שחור חריף – ארוחת בוקר נפלאה המקובלת בטורקיה ויוון. על אגוזים שקדים וצימוקים אין צורך להרבות דיבור.

גזענות ישראלית

מאת יוסף מיכלסקי

לפי פרופ' סמי סמוחה בעיית דו־קיום יהודי־ערבי נוגעת באי־סובלנות פוליטית. המחקרים מראים אחרת: גילויי גזענות מובהקים בציבור היהודי נגד הערבים. לא רק „כך". הערבים מתנגדים לאופיה הציוני של המדינה אך שוללים טרור נגד ישראלים.

מה כוחם הפוליטי של אלמנטים גזעניים בישראל, ומה כוחה של הגזענות הרדומה בקרב הציבור היהודי? האם יתכן שיהודים „הגונים", שאינם מצהירים על דעות גזעניות, יתמכו בתנאים מסוימים בתנועה כמו „כך"? מה המרחק בין חוסר־האמון של יהודים כלפי נאמנות ערבית למדינת ישראל, ובין תמיכה פעילה או סבילה בביטויים גזעניים? מה יחס של הערבים למדינה, והאם טענותיהם מוצדקות? אלה כמה מהשאלות שהועלו לאחרונה בכינוס שהתקיים באוניברסיטת חיפה, תחת הכותרת „נגד הגזענות ולמען קיום יחדיו של יהודים וערבים".

חיים דראושה. ערביי ישראל מתמתנים.

פרופ' סמי סמוחה. זכותו של כל מיעוט למחאה.

שלא לפי המתוכנן, התמקד הוויכוח סביב הרצאת־הפתיחה של פרופ' סמי סמוחה, על גזענות ואי־סובלנות פוליטית בישראל. נואמים ערבים, כמו ח"כ עבד אל וואהב דראושה והמחנך חנא אברהאם, חלקו במידה רבה על התיזה של פרופ' סמי סמוחה, לפיה הבעיה העיקרית היא אי־סובלנות פוליטית, לא גזענות.

פרופ' סמי סמוחה הסתמך על מחקר משנת 1985, שאישר ממצאים של שני מחקרים קודמים, משנת 1976 ו־1980. הממצאים הם חמורים מאוד, ומעידים על תהום של השרנות הדדית, מלווה בגילויים גזעניים, בין יהודים וערבים בישראל. המחקר האחרון, מ־1985, נעשה על־פי דגם מייצג של 1250 יהודים ו־1250 ערבים, החיים בגבולות הקו־הירוק. לפי המחקר, 60 אחוז מהיהודים בארץ סבורים שצריך להגביר את הפיקוח על המיעוט הערבי; 58 אחוז טוענים שאין לתת אמון ברוב ערביי ישראל; 53 אחוז מאמינים שחיי יהודי אינם שווים בעיני ערבים, ו־42 אחוז מציעים להשתמש באמצעים אפשריים לעידוד הגירת ערביי ישראל מהארץ.

לא חסר גם ממצאים בעלי אופי גזעני מובהק. למשל: 44 אחוז מהיהודים הביעו את הדעה, שרוב ערביי ישראל לא הגיעו לרמת התפתחותם של היהודים; 22 אחוז מוכנים להסכים לגירוש ערביי ישראל, כ„פתרון נכון" לסכסוך היהודי־ערבי בארץ; 24 אחוז מהיהודים טענו שיש לשלול מערביי ישראל את זכות ההצבעה לכנסת.

באשר לערבים, הממצאים מורים שהם בעד קיום מדינת ישראל, ושהם קשרים את גורלם במדינה זו; אולם 65 אחוז מהם מתנגדים לאופיה הציוני של המדינה, ו־72 אחוז מתנגדים לחוק השבות. ערביי ישראל תומכים, ברובם, במדינה פלשתינאית לצד מדינת ישראל, ורואים באש"ף נציג לגיטימי של הפלשתינאים. ברובם הגדול, הם מתנגדים לטרור ולפיגועים בישראל ובישראלים, ואף שוללים את האמנה הפלשתינאית.

לדברי פרופ' סמי סמוחה, אם נגדיר גזענות „תפיסה שנתפסת קבוצה אתנית מסוימת כנחותה בשל מוצאה", אין ספק שיש היום בישראל גילויים מדאיגים של גזענות נגד ערבים. ממצאי שלושת המחקרים מאשרים זאת. בכהניזם יש יסוד גזעני מובהק, והדימויים השליליים של הערבי – בספרות העברית, בתקשורת ובציבור היהודי – מושרשים ונפוצים. אך בכל זאת טוען פרופ' סמוחה, ישראל אינה מדינה פאשיסטית, גזענית או לאומנית: היא אמנם נתונה בלחצים ובמבחנים קשים מאוד בכל הנוגע ליחסי יהודים וערבים, אך היא עדיין מדינה דימוקראטית: נכון שהגזענות בארץ מנוצלת לראשונה כמצע לתנועה פוליטית פאשיסטית („כך"), אך לזכות מדינת ישראל יש לרשום את הוצאת "כך" אל מחוץ לחוק.

פרופ' סמוחה מבחין עקרונית בין שתי תופעות – מחאה וחתרנות. לדבריו, נשמתה של כל דמוקראטיה היא הזכות של כל מיעוט למחאה פוליטית, הזכות להתנגד לקונצנזוס הלאומי והזכות להתארגן ולנסות להשפיע על דעות מנוגדות. חתרנות, לעומת זאת, מתבטאת בפעולות ריגול, ובפעילות מחתרתית.

ערביי ישראל, לדבריו, נוקטים קו של מחאה פוליטית, אולם הממסד והציבור היהודי מתקשים להבחין בין מחאה וחתרנות: לא בגלל גזענות, אלא משום שהם רואים באזרח המוחה חתרן פוטנציאלי. בקטגוריה זו הם כוללים גם יהודי אזרח ישראל שתומך בהקמת מדינה פלשתינאית. לפי המחקר, 57 אחוז מהנשאלים היהודים סבורים, שיש לשלול זכות הצבעה לכנסת מיהודים ציונים שתומכים בהקמת מדינה בהנהגת אש"ף (לגבי לא־יהודים, תומכים בזה 70 אחוז מהנשאלים), ו־67 אחוז הביעו דעה שיש למנוע זכות הצבעה לכנסת מאנשים שנאמנותם מוטלת בספק.

הנציגים הערבים בכינוס טענו, שתנועת „כך" היא ראש־החנית של מחנה התומך, למעשה, בגזענות. לדבריהם, תנועה זו מקבלת חיזוקים מ„התחייה", מהפונדמנטאליזם היהודי – לרבות נציגיו הרשמיים, כמו הרבנות הראשית ושר הפנים – ומכמה חברי־כנסת מהליכוד. התנגדותם של חוגים רחבים בארץ למפגשים בין נוער יהודי וערבי אומרת דרשני. ח"כ דראושה אמר, שערביי ישראל עוברים תהליך של פוליטיזציה. „הציבור היהודי אינו מוסגל לעכל עובדה זו", אמר. ח"כ דראושה הדגיש, שערביי ישראל נעשים מתונים ומפוכחים יותר, ועל היהודים ללכת לקראתם ולעצור את הדינאמיקה של שנאה בין שני העמים.

אולם בהסתמך על תוצאות המחקרים, נראה כי רוב הציבור היהודי בארץ אינו נותן אמון בהתמתנות של ערביי ישראל. הוא חושש שאחרי הקמת מדינה פלשתינאית לצד ישראל, תהיה הקצנה אצל ערביי ישראל בכיוון של תנועות אירידנטיות, ובכיוון של הפיכת ישראל למדינה דו־לאומית או ניתוק חלק ממנה, למשל הגליל, לטובת המדינה הפלשתינאית. „ערביי ישראל היו תמיד פראגמטיים מאוד, וגמישים די הצורך, לשנות את עמדותיהם בהתאם למציאות חדשה", אמר לי חוקר יהודי של בעיות ערביות. „היום הם מתונים, וכציבור, הם לא נתנו יד לאלימות פוליטית ולטרור, גם לא בעיתות משבר בישראל, כמו במלחמת יום־הכיפורים".

מנציחים שואה

מאת נתן רועי

הם מספרים על השואה, מדברים על אנטישמיות ודואגים לעתיד. אנשי „ארגון דור למורשת השואה והגבורה" נפגשים עם בני נוער. הנצחה כהתרעה.

כמה מאות צעירים מכל רחבי הארץ החליטו להנציח מאורעות השואה. הם עושים באמצעים דלים ביותר, להעברת מידע על השואה לבני־נוער בבתי־ספר, ומארגנים פעולות תרבות הקשורות לשואת יהודי אירופה ואגן הים־התיכון. כל חודש הם מתאספים באולם תל־אביב ומדברים על יחסה של גרמניה דהיום להנצחת השואה, על הרדיפה אחרי הנאצים בעולם וסוגיות אחרות המטרידות את בני המשפחות של קורבנות השואה. זה סיפורו של „ארגון דור למורשת השואה והגבורה".

גדעון גרייף (34), עורך ספרים „יד ושם" ועורך תוכניות בגלי־צה"ל וב„קול ישראל": „הגרמנים חייבים היום להיות זהירים בכל הדברים שקשורים לעם היהודי. אסור להם להתיר להצגות כמו זו של פסבינדר לעלות על במה בגרמניה. התגובה של יהודי גרמניה היתה הדרך הנכונה להגיב על העלאת המחזה של פסבינדר. אני מקווה שהתגובה הזאת לא תפגע בהם. מכל־מקום, ברור שהיהדות בגרמניה, שהיתה בשנים שלאחר השואה בעמדת התגוננות, תוקפת עכשיו תופעות כמו העלאת מחזות אנטישמיים. כצעירים ילידי הארץ, זה אולי תפקידנו להגיב על תופעות כאלה."

עודד רקובר (35), משפטן, מתייחס לתגובות של הקהילות היהודיות ברחבי אירופה לגילויי אנטישמיות, לטענתו, אצל היהודים היושבים באירופה יש התעוררות, נוכח גילויי האנטישמיות שגברו באחרונה. גד ברזילי (27) משפטן ודוקטורנט למדעי המדינה, חושב כי גרמניה, יותר ממדינות אירופיות אחרות, עושה לחקיקת חוקים המגבילים גילויי אנטישמיות. ובכל זאת, הניאונאציזם פורחת בה יותר מבמדינות אחרות באירופה. אירועים אנטישמיים על רקע ההגבלות בגרמניה הם חמורים ביותר. „אנחנו כישראלים", טוען ברזילי, „חייבים להזדעק לנוכח הדברים האלה. העלאת הצגות אנטישמיות ותופעת הניאונאציזם המתעורר הם סימפטום לתהליך המתפתח מתחת לפני השטח".

ארבעה יעדים

גד ברזילי טוען עוד, כי כל ישראלי צעיר מצווה על ארבעה יעדים. „הראשון, לימוד השואה מבחינת עובדות: השני, הבנת השואה כתופעה היסטורית: השלישי, העלאת שאלות הקשורות לשואה, למצבנו כיהודים ולהתנהגותנו היום־יומית בקשר לכך, והרביעי – הנצחת השואה."

הוא טוען, כי הצבת יעדים אלה היא חובה, נוכח נסיונות בלתי־נלאים של גופים שונים להשכיח את השואה או להכחישה. „בזמן האחרון קבעו חברי אגודת ההיסטוריונים האמריקאים, שהאירוע הטראגי הבולט ביותר במאה הזו הוא מלחמת העולם השניה. מול הקביעה הזו מתקבצים כל מיני 'מכחישים', שטוענים שהשואה לא התרחשה. כדי לבלום את התפשטות הדעות האלה יש להנציח, ללמוד ולהעביר לצעירים יותר את סיפור השואה".

האם האנטישמיות נפוצה יותר בעולם מבעבר? גדעון גרייף: „השואה הסתיימה ב־1945. אבל בארה"ב, לפני שנה וחצי, נרצח שדרן יהודי על־ידי הקו־קלוקס־קלן. השנאה ליהודים קיימת בכל מיני מקומות בעולם. אמנם אין מחנות ריכוז, אבל מאז 1945 לא נעשינו למושא אהבתו של העולם. תפקידנו, לכן, הוא להתריע על אפשרות שתהיה שואה. תופעות גזעניות הן ראשיתה של שואה, ולכן יש לעמוד על המשמר".

הצעירים קובלים על אדישות ישראלית נוכח גילויי האיבה נגד יהודים. לטענתם, גם התבטאויות אנטישמיות „ספונטניות" הן ראשיתו של ג'נוסייד, ובמיוחד כך אם נתעלם מהן.

הסגרת נאצים

שאלת הסגרתם של נאצים למדינת ישראל עולה על סדר יומו של „ארגון דור ההמשך למורשת השואה והגבורה". שמואל רפאלי (25), מורה העוסק באיסוף עדויות על רצח יהודי הבלקן, טוען כי משפט אייכמן תרם להגברת המודעות בעם היהודי לשואה, אך תרם גם להרגשת הטראומה. עודד רקובר טוען כי התעלפותו של ק. צטניק בעת מתן העדות במשפט הביאה אותו למסקנה, עוד בגיל צעיר מאוד, שהשואה אינה אירוע חולף. „בעקבות משפט אייכמן נפתחו יהודים רבים שעברו את השואה, והתחילו לספר. אולי בעקבות זאת התחדדו גם עמדות של צעירים".

גדעון גרייף סבור, כי פרט למקרה של אייכמן, המדינה לא עשתה די להבאת נאצים לדין. „הנו זלזול בכבוד הנספים בשואה. תמיד אפשר להתנצל ולומר: יש לנו בעיות בטחון וכלכלה, שאינן מאפשרות לנו להביא נאצים למשפט. אבל זו עמדה מתחמקת של העם היהודי ביחס לפשעים שבוצעו נגדו."

גד, גדעון ועודד טוענים כי הם הצעירים היחידים בארץ שזועקים לעשיית דין בנאצים. אף אחד מן הגופים המוסמכים לכך לא פועל. „לאחר שחוקק בכנסת חוק עשיית דין בנאצים ובעוזריהם, נדמה היה כי ישראל תעשה הכל כדי להעמיד לדין את הנאצים. אבל לא נעשה דבר".

ארץ חמדה

צבי אילן

לו היו לי עלי־גביע

לפעמים אפשר להתקנא בעצים, בלטאות ובאבנים שיש להם דואג, אולי פה־ושם אף יותר מאשר לבני־אדם נזקקים. מה לעשות, איש איש ותפקידיו, וזה תפקיד רשות שמורות הטבע, העושה למען החי, הצומח והנוף הדומם.

בסקר צבי־ים שערכו אנשי הרשות הקיץ התברר, שלחופי ים־התיכון נמצאו רק ארבעה עשר קינים של צבי־ים חומים וקן אחד של צב־ים ירוק. ברשות החליטו לתת להם טיפול מיוחד, כדי לשמור עליהם מהכחדה. בטיפול נכללים הדגרה מלאכותית של ביציהם וגידול מבוקר של הצבונים הבוקעים בשנתם הראשונה.

לקראת הקמת מרכז „לגידול" נחשים ולטאות „מדבר ב„חיבר" שבערבה הזמינה הרשות 20 סדינים חשמליים, כדי לחמם את הזוחלים בתקופת החורף הקרה. בדרך־כלל הם ישנים את שנתם בתקופה זו: תוספת החום תחזיק אותם בעירנות, לעיני קהל המבקרים במקום.

מפי מנכ"ל הרשות, אורי בידאץ, שמענו שאנשיה הפסיקו עבודת טרקטורים המכשירים דרך ושטח למאחז נח"ל בצפון למקום שבו נשפך נחל קדרון לים־המלח (המאחז מיועד להיות יישוב של התק"מ). העבודות, שהחלו בלי אישור, יפגעו בשמורת מצוק־העתקים של מדבר יהודה. הרשות מחתה על כך לפני שר הבטחון ולאחר בירורים ממושכים יצאו צוותים משותפים לשטח, סיכמו על פריצת דרך צרה יותר ועל עבודות עפר הפוגעות „כמה שפחות", ורק אז חודשה העבודה. הרשות ממשיכה לפעול להעתקת יישוב־הקבע אל מחוץ לשמורה.

מנפצי הצלב

פגיעה מסוג אחר, ככל־הנראה בגלל מניעים דתיים־תרבותיים, נעשתה במוזיאון העתיקות של בית־שאן. בחצר המוזיאון מוצג סורג מפואר של בימת כנסיה, שבמרכזו צלב. מישהו פרץ לחצר ושבר לרסיסים, כנראה בפטיש כבד, את קטע הצלב שבסורג. הוא לא נגע אף באבן אחת אחרת, מהרבות המונחות במקום. מכאן ההנחה, שהאיש רצה למחות את הצלב בלבד. מנהל המוזיאון, אריה אייזנברג, הגיש תלונה למשטרה. פגיעות בצלבים, במנורות ובדמויות, היו לאורך כל ההיסטוריה. גם בימינו היו פגיעות כאלה בכמה אתרים ארכיאולוגיים.

מראה, מראה

במוזיאון ישראל נפתחה החודש התערוכה מראות קדומות, שמוצגות בה עשרות מראות מתרבויות שונות. הן עוצבו במשך 3500 שנים. בין המראות כאלה שעוטרו בסיפורי אהבה, בעלילות ציד, בדגמים ארכיטקטוניים וגיאומטריים, במוטיבים דתיים ומאגיים ועוד. התערוכה משקפת את השימושים השונים שנעשו במראה, נוסף על שימושן כבבואה; ואת התכונות המאגיות שיוחסו להן: הגנה משדים, מעין־הרע ומהשפעות השטן, כוחות על־טבעיים, לעתים אף חיזוי עתידות.

בתוך הכנת התערוכה נתגלו בארכיון המוזיאון צילומים מלפני 23 שנים, המתארים את החפירות והגילויים ב„מערת האיגרות" שבמדבר יהודה, בראשות יגאל ידין ז"ל. באחד הצילומים נראית רבקה מרהב, כיום אוצרת באגף לארכיאולוגיה במוזיאון, אז סטודנטית, שצולמה ברגע ששלפה את הראי המפורסם מימי בר־כוכבא, ראי המוצג אף הוא בתערוכה.

לפידי מצוות

בית־הספר האזורי „עמק־החולה" בכפר בלום החליט „לאמץ" את בית־הכנסת הקדום, שנחשף במרות שבגליל העליון המזרחי. המשימה הוטלה על תלמידי כיתה ז', בני „שנת המצוות", והם נעזרו בחבריהם המבוגרים יותר בחטיבת הביניים. במסגרת הפעולה החינוכית הקשורה באתר דואגים הילדים לניקיון המקום, להצבת שלטים ולשיחזור הפסיפס שנתגלה ושמוצג כיום במוזיאון ישראל.

את הפעילות הרבה הזו עושים הילדים עם מוריהם ועם צוות המחנכים והמדריכים שלהם. כניסתם לשנת המצוות צויינה השבוע באתר, בטקס של אורות, לפידים וסיסמאות־אש. 170 בני המצוות העפילו למקום בשלושה צירים ואליהם הצטרפו 500 איש, הורים ואורחים, מ־32 ישובי־הם של הבנים. במסגרת המסכת נשא דברים עמנואל דמתי, איש המשלחת המדעית החופרת במקום ההיסטורי, שבוצר בידי יוסף בן־מתתיהו בעת ההכנות למרד ברומאים. מרות היא בשטח־אש ובימי חול יש לקבל אישור מהצבא לכניסה למקום.

ספרים הרבה

מדי־פעם, כשאני בא לסקור את המתחדש בספרות ידיעת־הארץ, אני במבוכה. מתפרסמים הרבה דברים יפים וחשובים והמקום המוקצה להם מועט. גם אם אני גוזר על עצמי קיצור, באה לעתים העורכת ומוסיפה וקוצצת באילנות. אף־על־פי־כן, כדי לדעת לפחות מעט מהמתחדש, הרי כמה מיבזקים: בחוברת באנגלית של מוסדות־המחקר הארכיאולוגי (IEJ) יש מאמרים על המצודה הצלבנית לה־פב שבמרחביה, על פירוש חדש של הכתובת השומרונית מתל קסילה ושונה מזה של החופרת חיה קפלן, על ידיות קנקנים חתומות מהתקופה ההלניסטית וקליע של עופרת מתל דור, על כתובת פיניקית מעכו, המלמדת על מקדש פיניקי וגילדה של אומנים, כנראה של מתכת, שהתקיימו במקום.

בגליון החדש של „בית מקרא", שמוציאה החברה היהודית העולמית לתנ"ך, כותב העורך בן־ציון לוריא על „הכיבוש בימי האבות" ומציג תיזה, שלפיה החל כיבוש הארץ לא בימי יהושע, כמקובל, אלא בימי האבות. דעה זו מנוגדת, ואולי בעצם מתקשרת, לדעה החדשנית שהעלו חוקרים, שלפיה סיפורי האבות אינם אלא סיפורי מאורעות מתקופת ההתנחלות, שקדמה לכיבוש המיוחס במקרא ליהושע.

החוברת החדשה של „טבע וארץ" מלמדת עד כמה מורגשת ידו של העורך החדש, ספי בן־יוסף, בכתב־עת זה של החברה להגנת הטבע. הדבר מתבטא היטב בכותרות: מאמר בשם „פורש נוקס מעל בקעת הירדן" עוסק במבצר סרטבה, שגם דף התצפית מוקדש לו וכן עצות למטייל. שמות מיוחדים יש לעוד מאמרים וסעיפים שבחוברת: על חלקו העליון של הירדן וגאותו, על בן אצולה רוסי שנלחם בביצה (הזבורובין מיסוד־המעלה), ומאמר של אליהו הכהן על האקליפטוס. הכהן קובע שהעץ הובא לארץ לפני 1883, התאריך שנרשם במאמר של יחיאל מדור־חיים ב„טבע וארץ" 5/ג'. למקרא מאמרו חייכתי ביני לביני, שהרי אותה מסקנה עצמה הבאתי במדור זה בזמנו ב־1.8.85, בהתייחסי לתאריכים שנקבו במאמריהם מדור־חיים ואמיר (ב„עתמול").

יותר מזה, עתה אכה על חטא. כשגיליתי בגנזך הבריטי, שגם עליו מסתמך הכהן, את התזכיר של גברת פין, אשתו של הקונסול הבריטי הראשון בארץ, מ־1864, תירגמתי בלי־משים כאילו בחוות פאע'ור שמדרום ל„בריכות שלמה" גדלו „אקליפטוסים". אף כי במקור היה כתוב „עצים אוסטרליים שונים". וכך פורסם הדבר ב„קתדרה" 32. אכן, שניים המשדרים על אותו גל.

עוד בית־כנסת?

ולעבר רחוק יותר – ל„חדשות ארכיאולוגיות" של אגף העתיקות, שזה עתה הופיע גליון פ"ז שלו. יש ב„חדשות" עשרות דיווחים על חפירות וסקרים, מבניאס והגולן ועד הר הנגב הדרומי; על בית־הכנסת קצרין, כנף, מארוס, מסתורים – חומה וצנובר, על אמות־המים בניאס ודור, ועל עוד הרבה תלים וחורבות. חפירה אחת, שדיווח עליה בקיצור רב, היא חפירתה של מיכל פלג בחורבת עפרה (טייבה). השרידים נתגלו אגב חפירת תעלת־טלפון משפרעם לביר אל־מכסור.

בחפירה נחשפו קירות מאסיביים המעידים שהיו במקום מבנים מונומנטאליים. באחד מהם נתגלו קטעי פרסקו צבעוני (כחול, אדום, לבן, שחור) מעוצב. בשרידי מבנה אחר נמצאו שברי רעפי חרס. שברי החרס הם מהמאות הראשונה והשניה לספירה. כן נחשפה במקום מערת־קבר, מהמאה הראשונה לספירה. ראוי להזכיר שבעפרת נמצאו בזמנו חלקים של בית־כנסת והמקום מופיע בכל המקורות בתור יישוב יהודי, עם בית־כנסת. הממצאים – מבנה מונומנטאלי, פרסקו, רעפים – מעידים שהיה זה מבנה־ציבור. האומנם בית־כנסת?

מיכל עתה בחפירה אחרת וקשה לשאול אותה. לאחר שתשוב, אדווח ביתר הרחבה על החפירה הזו.

הארגון לגננות ולנוף מזמין בשבת ט"ו בשבט (25.1) את הציבור לבלות את היום בקרית־גנזה של צמחי נוי, חלקם נדירים, בחוות הנוי שליד מדרשת רופין, מול הכניסה לכפר מונש. במקום יתנו הדרכה וייעוץ בנושאי גננות. הכניסה חפשית. אם יהיה גשם שוטף, יתבטל האירוע.

צעירי הצעירים

מאת ירון רן

נציגות הצעירים במפלגת העבודה מפגרת אחרי נציגות צעירי הימין. בחירה־מובטחת־מראש לוועדה המרכזת מרפה את ידי הדור הצעיר. הם צריכים להתמודד ולא להבחר בחסדיהם של הוותיקים.

שילובם של צעירים במערכות מפלגת העבודה, חוזר ועולה על סדר יומה של המפלגה, ככל שקרב מועד ועידת מפלגת העבודה, ולאור הבחירות שהתקיימו לאחרונה לוועדה המרכזת של ההסתדרות. זה שנים שלא עולה בידם של צעירי מפלגת העבודה ליצור מוקד כוח והשפעה במערכות המפלגה, והם נזקקים לחסדיהם של ה„אבות הגדולים", שמעצם היותם הנותנים והמעניקים הם גם הקובעים במה יתנו, למי ומתי.

השאלה המרכזית שצריכים לשאול את עצמם מנהיגי הדור הצעיר במפלגת העבודה היא, האם עליהם להיות מנהיגות נשרכת או מנהיגות מובילה. האם אנו צריכים להמשיך ולהיות המקבלים, או שיש לפעול לעיצוב מוקדי כוח, שיקבעו נורמות חדשות של התייחסות לדור הצעיר.

לעובדת היותו של הדור הצעיר במפלגת העבודה מוקד של חולשה יש כמה סיבות. „גוש אמונים" מימין ו„שלום עכשיו" משמאל, מיקדו בשנים האחרונות את מירב תשומת־הלב של הנוער הישראלי. במרכז המפה הפוליטית נתהווה חלל ריק. במקום למלא אותו, העדיפו צעירי מפלגת העבודה להתמודד עם „שלום עכשיו" במשבצת השמאלית של המפה. התמודדות זו נידונה מראש לכשלון. צעירים במפלגה פוליטית ממוסדת אינם יכולים להשתמש בכלים של תנועת מחאה. גם האמון שרוחש קהל־היעד שלהם לפעולותיהם אינו רב, בגלל היותם טבועים בחותם ברור וממוסד.

במקום לחפש אתגרים ומשימות, כפי שעשו בשנות החמישים צעירי מפא"י, שמתוכם קמו מיטב מנהיגי האומה דהיום, במקום להתרכז בעשייה חלוצית, כמו ישוב חבלי ארץ הכלולים במצע תנועת העבודה, בחרו צעירי מפלגת העבודה להיות סרח־עודף באחד הקטבים בחברה הישראלית. עם הזמן הם החלו להצטייר כ„בעלי טרוניה", כעסקנים בעלי כסות אידיאולוגית שמאלית דקה.

סקרי דעת־הקהל המנתחים את ההיערכות הפוליטית בקרב הדור הצעיר לקראת שנת ה־2000 אינם מחמיאים למפלגת העבודה. הדור הצעיר שלה מופיע בהם כמי שאינו בתחרות למפלגות הימין.

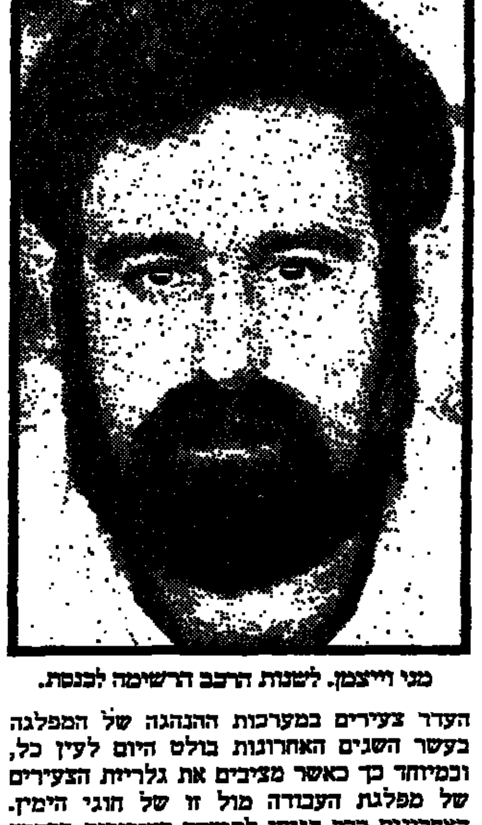
מני וייצמן. לשנות הרכב הרשימה לכנסת.

העדר צעירים במערכות ההנהגה של המפלגה בעשר השנים האחרונות בולט היום לעין כל, ובמיוחד כך כאשר מציבים את גלריית הצעירים של מפלגת העבודה מול זו של חוגי הימין. האחרונים כבר הגיעו לתודעה הציבורית הרחבה ונבחנו במבחן המעשה, ולכן יש להם מקדמה משמעותית ביחס לצעירי מפלגת העבודה.

בבחירות לוועדה המרכזת של ההסתדרות נבחרו שני צעירים, שגילם נמוך מ־35: מני ויצמן ופנחס שומר. אולם עלינו להודות על האמת: השניים לא נבחרו לוועדה המרכזת בשל כישוריהם או עוצמתם. הם נבחרו כתוצאה מפעולה טכנית הקרויה בעגה הפוליטית „שריון". המבחן האמיתי היה יכולתו של הדור הצעיר להעביר בבחירה חופשית מועמד נוסף מקרבו. החברות במפלגה הצליחו בכך: העובדה שנציגי הצעירים לא התמודדו על כל מאגר הקולות ובחירתם הובטחה מראש, שוללת מהם עתה כל אפשרות להרהיב עוז ולעמוד על שלהם. תמיד יהיה מי שיזקוף לזכותו את עובדת היותם חברים בוועדה המרכזת.

המבחן הציבורי האמיתי של צעירי מפלגת העבודה יהיה, יכולתם לכפות על המפלגה שינוי משמעותי בהרכב הרשימה לכנסת. כאן טמונה יכולתם לפרוץ גדרות ולצמצם את הפער בינם לבין צעירי הליכוד. רק מתן יצוג הולם – 20 אחוז לפחות ברשימת מועמדי מפלגת העבודה לגילאי 30 עד 45 – יחולל את השינוי. זה האתגר הניצב בפני ראשי המשמרת הצעירה ונציגי דור ההמשך במפלגת העבודה.

רק היחשפות של צעירי המפלגה אל אמצעי התקשורת, בנושאים בעלי משמעות לאומית, יש בה כדי ליצור עתודת מנהיגות, שתצטרך ואף תוכל להוביל את המדינה. גם אם אחדים מאותם צעירים יתגלו ככשלונות פוליטיים, ישארו די חברים שיוכלו לשאת את נטל האחריות על גבם.

אסור שהמהפך האמור יהיה מכני־אריתמטי בלבד. הוא חייב להיות מלווה בשינויי תפיסה אידיאולוגיים ובחזרה לכור־מחצבתם של מפא"י ההיסטורית. הקו המנחה צריך להיות ריאליזם בטחוני ואקטיביזם מדיני. על צעירי מפלגת העבודה להתנער מיד מהדימוי היוני הקיצוני שדבק בהם, מהדימוי של מי שמוכנים לוותר על חלקים מארץ ישראל – למען הוויתור. על הצעירים להציב לעצמם ולנוער אתגרים חלוציים כדוגמת מימוש „תכנית אלון" של מפלגת העבודה, על־ידי יצירת רצועת ישובים יהודים שתחבר את ירושלים ובית־שאן. בה בעת, עליהם להדגיש את האשליה שבה שוגה הימין המבקש להשתלט על עם אחר.

על צעירי מפלגת העבודה לבוא ולומר במה הם תומכים, ולא רק מה הם שוללים. זו היתה דרכם של צעירי מפא"י בשנות החמישים וזו גם הדרך היום. על צעירי מפלגת העבודה למצוא את דרך־המלך אל החוגים הצעירים והמתונים בציבוריות הדתית. עליהם לכרות ברית עם בעלי מסורת, ולא עם אלה שעושים את הדת קרדום לחפור בו.

את השינוי בדפוסי המחשבה וההצבעה אין להתחיל בידיו של ראש הממשלה שמעון פרס, ובידי נציגיה של התנועה בכנסת ובממשלה. יכולתם של צעירי מפלגת העבודה להתחיל את התפנית, ישמש לראשיתו של מהפך בחלוקת הכוחות הפוליטיים במדינת ישראל.

הכדור נמצא עתה במגרש הפנימי של צעירי מפלגת העבודה: היידעו לבעוט בכיוון הנכון?

מכבי ת"א מצפה לנצחון ביתי ראשון מול סימאק מילאנו

מאת יעקב מתאל

מעודדים מנצחונם הראשון בבית הגמר בגביע אירופה, שהושג בשבוע שעבר בבריסל נגד זאלגירים מבריהים, יתייצבו הערב כדורסלני מכבי ת"א ביד־אליהו למשחקם עם אלופת איטליה, קבוצת סימאק מילנו.

מול אלופת איטליה, שלא שומרת על יציבות, ימה כדורסלני מכבי להשיג את נצחונם הראשון בבית אחרי שבמשחק הביתי הקודם הם נוצחו על־ידי ריאל־מדריד.

הקבוצה גילתה באחרונה שיפור רב ביכולתה, דבר ונבטא במשחק ה"דרבי" האחרון, בו הופיעה ללא קורץ מאגי הצלה. מאגי הולים והשתתף באימוניה האחרונים של הקבוצה, והוא עשוי לחזור ולככב בקבוצה. שחקן זה היה עמוד התווך של הקבוצה במשחקיה הטובים.

מול קבוצה איטלקית, המיטיבה לשחק בהגנה, חייבים ברקוביץ, ג'מצ'י וחבריהם לעמול קשה כדי להגיע למצבי קליעה נוחים. אם המאמן צבי שרף ידע לארגן את הכוכים כדי לפצח את ההגנה האיטלקית, תצעד הקבוצה לעבר נצחון נוסף בבית הגמר. ללי ג'תמון יש אתגר להטיב לשחק מול קבוצת איטלקית אחרי שהוא הופיע בעבר בליגה זו ומכיר היטב את סגנון משחקה.

קבוצת סימאק מילנו, בהדרכתו של מאמנה האמריקאי דן פטרסון, עשתה עד כה את המסלול עליה בבית הגמר, כאשר זכתה בנצחונות ביתיים והפסידה במשחקי החוץ. מאמנה אמר, כי הוא מצפה עתה שקבוצתו "תגנוב" איזה שהוא נצחון חוץ, שעשוי להקנות לה את המקום בגמר.

באשר לקבוצות היריבות אמר פטרסון, כי הרוסים הם החזקים בבית בזכותו של סאבוניס, הנחשב לשחקן הטוב באירופה. יתר הקבוצות, כולל לימוז', הן ברמה פחות או יותר שווה, וכל תוצאה בכל מאבק שהוא בין הקבוצות לא תפתיע.

פטרסון מצפה למאבק שקול וקשה הערב לעיניהם של 10,000 צופים, שימלאו את היכל.

באשר למכבי ת"א, אמר פטרסון, כי הקבוצה הוכיחה בבריסל, כי הכל אפשרי בכדורסל. אחרי הפסד בהפרש גדול במשחק הראשון התייצבה הקבוצה למשחקה השני וידעה להלחם ולנצח והוכיחה, כי בכל מאבק אין קבוצה פייבוריטית. פטרסון צפה למאבק שקול מול מכבי והוא רוצה להאמין, כי קבוצתו תנצח בהפרש של 2–3 נקודות.

בקבוצת סימאק ממשיך לכבב השחקן הבינלאומי דינו מנגין, שלא ידע לספור כמה פעמים הופיע כבר ביד־אליהו. הוא אמר, כי הוא שמח להגיע לישראל בכל פעם מחדש. הקבוצה נהנית משרותיהם של שני שחקנים אמריקאים – הנדרסון ושיין. הנדרסון בן 20, שגובהו 2.03 מ', הופיע אשתקד במכללת ג'ורג'יה. הנדרסון נבחר בעונה שעברה כשחקן המצטיין בליגה האחרונה. שיין בן 25, הוא שחקן לבן, שגובהו 2.08 מ'. הוא שיחק במכללת טנסי. גם אשתקד שיחק שיין בסימאק.

את החמישיה הראשונה ישלימו פרמייר ודאנטוני, האמריקאי שהתאזרח לפני שנתיים, שיהיה גם הכוח הבכיר של סימאק.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יהיה בין הצופים הערב בהיכל. תזמורת "השגרירים" תחזור גם היא להיכל כדי להפעיל את הקהל בעידוד הקבוצה.

בת"א מתלבטים לאיזה משחק ללכת בשבת

מאת ניסן פרידמן

ארבעה משחקים מעניינים ייערכו השבת באיזור ת"א. המוביליה, הפועל ת"א, תארח בבלומפילד את פייטוליסטית גביע הטוטו, הפועל באר־שבע. האלופה, מכבי חיפה, תתארח אצל מכבי ת"א באיצטדיון ר"ג. בשכונת־התקוה יתמודדו בני־יהודה והפועל ירושלים. באיצטדיון "גאנך" יהיה קרב תחתית חשוב בין מכבי יפו למכבי נתניה. ב־שק"א ייערך בשחק צמרת מרתק בין בית"ר ירושלים ל"עולה החדשה" הפועל כפר־סבא. בעוד שהקהל הת"א יפסח על ארבע הסעיפים ויתלבט לאיזה מגרש ללכת, הרי שלירושלמים אין בעיה. קבוצתם האהודה, בית"ר, וכפ"ס הצעירה והתוססת, מסוגלות להעניק חוויה כדורגל מהנה.

● קבוצה "מצוינה"

מאמן הפועל ת"א, דוד שווייצר, יכול להיות רגוע. כבל שהבעיות סביב קבוצתו נערמות וגדלות, הצלחות השחקנים במגרש עולה בהתאם. השבוע נוספה לשווייצר בעיה מדאיגה של פציעות. גם עם שוב הקבוצה מכרוזאוות עידגדי, פרס בעלמו הפציעות כולן. משה סיני, אלי כהן, גיל לנראה, יעקב אקהויה ואילן שוקרון עדיין לא החלימו, אך נראה כי רובם ישובצו בהרכב הפותח. שלום אבינון ויעקב כהן ימשיכו להיעדר, אם כי כהן כבר עובר טיפולי הכנה לקראת שובו להרכב. שווייצר עושה כל מאמץ לשמור על פרופיל נמוך וחוף הצלחות הקבוצה, בתקוה לשמור על מאזן נקי מהפסדים לקראת "בשחקן העונה" בשבוע הבא בדרפה.

● עם טיפת מזל

המאמן שלמה שרף התלונן השבוע על העובדה שכמעט כל מזל הקבוצה "נגנב" על־ידי המאמן הלאומי, יוסף מרימוביץ. הבנות מכבי חיפה נקטעו מעט בגלל העדרם של הנקראים לרגל זאחי ארמלי, רוני רוזנטל, אבי רן, רפי אוסמו הגדול, איתן אהרוני, משה סלקטר וציון מרילי. נוסף לכך כוטלה בספק הופעתו של הכוכב הפצוע, ברוך ממן. "במשחקים האחרונים סבלנו מחוסר מזל", אמר היו"ר צבי וייצנר, "ניצחנו בית רק 0:1 את יבנה והפועל פ"ת וזה יצר רושם של משבר. האמת שתקפנו והחמצנו המון הזדמנויות ועם טיפת מזל נעבור גם את מכבי ת"א. לגבינו כל משחק הוא קשה".

● לא נתבייש לנצח

הפועל באר־שבע מעודדת בנצחונה בחצי־גמר גביע הטוטו תגיע בשבת ל"בלומפילד" במטרה שלא להפסיד. "נקודת ליגה אחת בבמחק כזה, עשויה לספק אותנו", אומר השוער מריו זכוביצקי, "אבל אני לא חושב שנתבייש לנסות גם לנצח. הפועל ת"א קבוצה חזקה מאוד וקשה לנצח אותה, אבל גם לנו "יש הסנה בה להציע". כך זכוביצקי קלעל כתפיו בוטלת משימה כבדה – להגן על שערו כנגד הקבוצה שהבקיעה את מספר השערים הגדול ביותר בליגה השנה.

● המבצר המפוחד

"כל קבוצה מגיעה לימק"א מפיק "ביוסים". טוען "קשוי" בית"ר ירושלים, סמי מלכה, "אסור לנו לאבד עכשיו נקודות ונעשה הכל כדי לנצח את הפועל כפ"ס. אחרי שורקנו מהצמרת את בני־יהודה, עלינו לעשות כך גם לכפ"ס. זו קבוצה צעירה וטובה, אך חסרת נסיון".

מאמן בית"ר, דרור קשטן, מקווה להציב את הרכבו החזק למרות סידרת הפציעות האחרונה. שני שחקני ההגנה דוד אוזלאי וחנן אוזלאי מצויים בשלבי החלמה אחרונים.

● שובו של איוניר

משחקה של מכבי ת"א יעמוד בשבת בסימן שובו של "בלך השערים" שלה, מוטי איוניר. הסרתו הורגש בסידרת כשלונות מאז הנצחון המרשים על בית"ר ירושלים 1:3. באותו איצטדיון (ר"ג) תארח מכבי ת"א את מכבי חיפה. איוניר אינו מביע לקחת דוגמא מההפסד שלשום בגביע הטוטו ומצהיר כי בשבת תשחק קבוצתו בשאפתנות אדירה. למאמן סמקה שגור תהיה אפשרות להציב הרכב חזק התקפי. "תמיד הלך לי נגד מכבי חיפה ואני מאמין שגם הפעם לא אאכזב", טוען איוניר.

● מאמין בבחורים

למאמן נסים בכר ברור כי העובדה שהפועל כפ"ס זינקה לצמרת הטבלה בצורה מעוררת כבוד, מאלצת את הגביה למאמץ יתר כדי להוכיח שההצלחה לא היתה מקרית וכדי לשמור על המקום המכובד. "המשימה הפעם תהיה קשה מאוד", אומר בכר, "אם כי אני מאמין בבחורים. הצגנו באחרונה את הכדורגל היפה בליגה. למרות שזה לא תמיד מספיק כדי להשיג נצחון, נמשיך לשחק בסגנון שלנו גם בירושלים".

מוטי איוניר – בחזרה להרכב

● מחכים למשיח

במכבי יפו מחכים למכבי נתניה כמו למשיח. השחקנים עברו השבוע אימונים רציניים לקראת אירוח הקבוצה במשבר. "זו ההזדמנות הגדולה שלנו לנצח", אמר המגן ישראל ויניאל החוזר לכושר לאחר "פגרה כרטיס אדום" ושפעת שפקדה אותו בשבוע החולף. "נגד מכבי נתניה התעלנו תמיד ובדרך כלל אנו מנצחים. יש לנו היתרון כדיבת השוער הנבחר והנבחרת-אבי ליברמן, וכולם מגלים השבוע שאפתנות".

● קבוצה במערומיה

במכבי נתניה עדיין לא יודעים איך לאכול את התבשיל שהוכינו במו רגליהם. שלשום באיצטדיון ר"ג, נתגלתה נתניה בכל מערומיה. לאב הלצר יש בעיה – את מי משני השוערים המאכזבים, אריה חביב ויעקב בלרב להציב בשבת. גם חיים בר שוהר במקום נסים ברדה, גילה חולשה.

היעדרו של ברדה, שפצוע מגוס ויצחק גראסה ייאלץ את חבריהם למעמץ עליון כיפו. אותת יראו את הקו האדום בלמכה.

בפס"ד של ועדת המשמעת העליונה
דוד הרניק – הורשע בהפרת משמעת חמורה ופגיעה בהפועל

ההרשעות בארבעה סעיפים של פגיעה בכללי הסדר והמשמעת ● הפרת כללי הסדר ע"י פגיעה בהוראות מוסדות הפועל ● פגיעה לרעה במוסדות הפועל ● הפרת משמעת המורה ● זוכה בסעיף הנוגע לאי דחית אסיפה כללית של איגוד הטניס ● העונש המירבי בתקנון – הרחקה לצמיתות מהפועל.

מאת אהרן להב,
סופר "דבר"

ועדת המשמעת העליונה של התאגדות הפועל בהרכב: עו"ד וינשטיין (יו"ר), עו"ד ג. קראוס ועו"ד ח. בריק, הרשיעה אתמול את דוד הרניק חבר מזכירות מרכז הפועל, ויו"ר איגוד הטניס, בארבעה סעיפים של הפרת משמעת חמורה ופגיעה לרעה בהפועל ובמוסדותיו.

העונש המירבי הקבוע בתקנון הענישה של מעשים אלה היא הרחקה לצמיתות משורות התאגדות הפועל.

בפסק דין מנומק, המשתרע על שמונה עמודים קבעה ועדת המשמעת, כי דוד הרניק פגע בהפועל בכך, שהעמיד את עצמו לבחירה כיו"ר איגוד הטניס, למרות שלא נבחר לכהונה זאת בגלל תקנון הרוטאציה וביהרש, כי ועדת המינויים ומזכירות מרכז הפועל העמידו בראש הרשימה את אהרון יש.

רק בסעיף אישום אחד זוכה דוד הרניק, שכן ועדת המשמעת, בשקלה את עדויות התביעה מול עדויות הסניגוריה השתכנעה, כי לא היה ביכולתו של הרניק לדחות פעם נוספת את האסיפה הכללית של איגוד שנקבעה ל־30 בדצמבר 1984 ולאחריה עם אסיפה אחרת שעמדה להתקיים ב־23.3.85.

הרשעת דוד הרניק הם על הפרות משמעת עפ"י הסעיפים הבאים של תקנון ועדת המשמעת של הפועל ותקנון מרכז הפועל:

● פגיעה בכללי הסדר והמשמעת – עפ"י סעיף א' 1 לתקנון ועדת המשמעת של הפועל.

● הפרת כללי הסדר ע"י פגיעה בהוראות מוסדות הפועל עפ"י סעיף א' 2 לתקנון ועדת המשמעת של הפועל.

● פגיעה לרעה בהפועל ובמוסדותיו – עפ"י סימן א' סעיף י"ג 5 לתקנון מרכז הפועל.

● הפרת משמעת חמורה – עפ"י סימן א' סעיף י"ג 6 לתקנון מרכז הפועל.

לאחר שזיכתה אותו מסעיף האישום בענין אי דחיית האסיפה הכללית של איגוד הטניס בחודש דצמבר 1984, בגלל חוסר וודאות שבכוחו היה לדחות את האסיפה – אומרת בין היתר ועדת המשמעת העליונה על דוד הרניק בסעיפי האישום האחרים.

אין חלק, שהסמכות להגשת רשימת מועמדים היא לועדת הסקר והמינויים ואם זו לא בחרה בדוד הרניק כמועמד – אזי כל הטיעונים על הצלחה בתפקיד הכישורים לניהול האיגוד, גם אם אושרו על־ידי ..., לא יכולים להועיל, כי כל אלה אינם רלבנטים ולא נותנים הכשר או היתר לדוד הרניק לפעול בניגוד להחלטות והוראות של המוסדות הנבחרים של הפועל.

זכותה של ועדת הסקר להמליץ על מועמדים אבל אין זו חובתה. מי שלא נבחר רשאי לערער על כך בפני המוסדות המוסמכים אך מחובתו לכבד כל החלטה כל עוד לא שונתה באופן חוקי. דוד הרניק, קבעת ועדת המשמעת מפורשות, לא נבחר כנציג הפועל וכמועמד מטעם ההתאגדות לכהונת יו"ר איגוד הטניס.

ועדת המשמעת העליונה שאלה את עצמה שאלה, נוכח החומר הרב שהובא לפניה – האם יכול חבר הפועל להעמיד עצמו או להסכים להעמדתו לבחירה בניגוד להחלטות מוסדות הפועל ונגד מועמד של הפועל, כאשר הוא ידע שיש מועמד אחר נבחר כשמו – אהרון יש.

דעת ועדת המשמעת העליונה היא, כי חבר הפועל יכול לעמוד לבחירה רק אם יוצג ע"י מזכירות מרכז הפועל – אזי בנסיבות אלה של הצגת המועמדות של הרניק ביצע את העבירות המיוחסות לו בין שתי האסיפות של איגוד הטניס 30 בדצמבר 84 ל־23 במארס 85, בהצגת מועמדותו או הסכמתו להצגת מועמדותו ובחירתו כיו"ר איגוד הטניס וכל זאת בניגוד להחלטות מוסדות הפועל.

דוד הרניק, התנהגותו ופעליו, שלא לבחור באיש הפועל ולהתמודד נגד נציג הפועל היה מהווה עבירה ופגיעה בכללי הסדר והמשמעת.

ועדת המשמעת הביעה תמיהה על נסיונות בכתו של דוד הרניק, עו"ד ג. לוי, לשוות לדיוני ועדת המשמעת אופי של "משפט פלילי".

בדחותה את טענות הסניגוריה וגירסתה בענין, הגיעה ועדת המשמעת העליונה למסקנה חד־משמעית, כי דוד

תוך שבועיים תתכנס ועדת המשמעת לשמיעת טיעוני היועץ המשפטי של מרכז הפועל עו"ד ליפא ליאור למידת העונש ואת הסניגור – ואז תמציא את גזר דינו של דוד הרניק.

מזרחי וקרייס הורחקו משלושה משחקים בפועל

מאת אשר גולדשלגר

שלמה מזרחי, חלוץ שמשון ת"א, הורחק אמש ע"י בית הדין המשמעתי משלושה משחקי ליגה בפועל. הפעלת העונש תחל בשבת הקרובה.

מזרחי הורשע בצבירת 5 כרטיסים צהובים. כשל מצבה העדין בטבלה, הופיע לדיון יו"ר שמשון, עמי פוזל, אולם גם בקשתו להקל בעונש נדחתה.

כדורגלן לאומי אחר, זוי קרייס ממכבי ת"א, הורחק אף הוא לשלושה משחקים בפועל. קרייס הורחק במשחק קבוצתו נגד מכבי נתניה.

יצחק גראסה ממכבי נתניה, שהורחק יחד עם קרייס, נענש בהפסקת פעילות לשני משחקים.

מאמן מכבי ת"א, שמעון שנהר, שהורחק במשחק קבוצתו עם מכבי נתניה, נקנס בסכום של 75 שקל.

בני כהן, כדורגלן בית"ר ירושלים, נענש בהפסקת פעילות לשני משחקים בפועל.

קבוצת בני־יהודה חוייבה להגיש את הנספח של החוזה, שחתמה עם המאמן יצחק שניאור. אם לא תעשה כן, יוטל עליה קנס.

בית"ר ירושלים לדין משמעתי

מאת אשר גולדשלגר

קבוצת בית"ר ירושלים תועמד ביום רביעי הבא, בפני בית הדין המשמעתי של ההתאגדות לכדורגל.

אתמול הגיע למשרדי ההתאגדות לכדורגל דו"ח השופט שבו־לה בן־צחק, שניהל בשבת האחרונה את המשחק בין בית"ר ים לבני־יהודה.

בן־צחק מציין, כי לאחר הבקעת שער הנצחון של בית"ר ירושלים בדקה ה־71 נזרק למגרש רימון עשן בצבע צהוב.

בית"ר ירושלים העמדה כבר בעבר לדין בגין זריקת רימוני עשן.

גם הכדורגלן הבינלאומי של הקבוצה, שלמה שירזי, יועמד ביום רביעי הבא לדין בגין צבירת 5 כרטיסים צהובים.

סיאול לחביבי הקהל...

במקלחת צונחים נפלה עלינו הודעתו של המוסחה הגרמני, המומחה לספורט, היועץ המיוחד ליד היחידה לספורט הישגי, שהוקמה על־ידי כל מוסדות הספורט במאמץ להעמיד סגל ספורטאים מגובש למשחקים האולימפיים שיהיו ב־1988 בסיאול.

לאלה שהיו במשחקי לוס־אנג'לס 1984 עוד זכורה ההופעה הבלתי משכנעת של ספורטאי ישראל בזירה הזאת, אם לנקוט בלשון המעטה. אבל כשהודיעו הודיעו ראשי הספורט באותה הגיגי, כי ההכנות לסיאול כבר החלו וכי יערך בהדרת של מומחים תבחן את ספורטאינו למשימה הבאה.

בא המומחה למפרע, כשנה וחצי לאחר ההצהרה הנזכרת, ומגיש דו"ח ביניים, שאילו לא נכתב. שום חידוש, שום בשורה, שום תקוה, שום שינוי. הסך הכל של המסמך אומר: כי מה שהיה זה שיהיה.

בכלים שקולים אך כואבים אומר למפרע לפרנסי הספורט הישראלי, כי לענפי הכדורגל, האתלטיקה, השחיה וההתעמלות אין שום סיכוי לייצג אותנו בסיאול. לשמע זאת מגדיר המומחה הגרמני שמונה ענפים בבעלי סיכוי ל"ייצוג הולם". כלומר: לא רק שאין מה לחלום על מדליות אלא שייצוג הולם פירושו אחד המקומות אי־שם באמצע טבלת המשתתפים. מיהם הענפים? שיט, קליעה, הרמת משקולות, סיוף, ג'ודו, כדורסל, היאבקות(?), וכדורסל (שני הענפים האחרונים צריכים עדיין לעבור מוקדמות).

לדעת למפרע יש לישראל שני קלפים חזקים – אחד הוא השיש חוסאי הוא אתלטית (וליה נבות) בקרב 7, בתנאי שתתמיד עד אז בתחרויות ותוצאות טובות. אבל מה לעשות שהאולימפיאדות בימינו אינן נערכות רק על־פי משנתו של הברון דה־קוברטן, שטען כי העיקר לא הנצחון אלא ההשתתפות. הן משמשות כיום במה מדינית־פוליטית תעמולתית להתגלמות והשגת נקודות ביחסי־ציבור בינלאומיים. פירוש הדבר, כי שמונה הענפים שהומלצו על־ידי המומחה, בבעלי סיכוי לייצוג הולם, כלל אינם ממלאים את הציפיות של יחסי־הציבור. דווקא הענפים שלמפרע מפרס כחסרי סיכוי, הם שחודרים לכל בית בעולם, כי הטלוויזיה ויתר כלי התקשורת אוהבים רק אותם.

מכאן שאין לקבל את ההמלצות של למפרע כלשונן ולהוציא סכומי עתק על הכנת ספורטאים "לא השובים" מבחינה תעמולתית, כי איש לא יראה אותם מיצגים אותנו בכבוד, אלא יש לשנס מתנים ולעבוד חזק באותם ענפים, שגם אם בסיכומו של דבר לא יביאו לנו מדליות, אך מיליונים יראו את הספורטאים בבריכה במסלול ובאולמות הכדורסל. כל השקעה אחרת תבל כי תרד לטמיון ושוב "נשב שבעה" אחרי סיאול ונבטיח לעצמנו ששוב זה לא יקרה.

המשימה הזאת איננה של התאגדות לספורט בלבד. זוהי משימתו של הוועד האולימפי ושל גופים ממלכתיים. עכשיו הזמן לקרוא להועדה לספורט הישגי ולייעץ למפרט ולהצעות אותם לאן יש להפנות את המאמץ בשנתיים וחצי שנותרו. יתכן שצריך לעשות יש מאין. אבל אסור לוותר על הסיכוי, כי עמו נאבד את המטבע ההסברתי של הזוהר על הגלובוס.

אהרן להב

הרכב קלאסי לצ'כים במשחק המכריע בישראל

נבחרת הכדורסל הצ'כית, שתמודד ב־14 בפברואר ביד־אליהו עם נבחרת הישראלית על כרטיס העליה לגמר הגביע האירופי הפרולינא לאומות שבמה ברמה ההבינה ביותר.

החמישיה הקלאסית של צ'כיה, סגנית אלופת אירופה, כוללת את קרופילק, סקולה, ראזיק, בראבנק ואאודליק. הגבוה בשחקניה הוא יירי אוקאק (2.16 מ'), בעל 59 משחקים בינלאומיים וכוכבה של קבוצה הזקלה אולומאוץ.

בראש המשלחת יעמוד יוסף ציסקה. המאמן הוא פאבל פאטרה והמנהל פאבל קראמר.

לרשימת 15 חברי המשלחת, שיוגה התאחדות הכדורסל הצ'כית ששה שמות נוספים של כדורסלנים, המיועדים לשמש מחליפים של הרגע האחרון.

הכולם בנבחרת הצ'כית הוא סטניסלב קרופילאק, המופיע העונה בקבוצה הבלגית פלארוס. קרופילאק (2.08 מ') רשם כבר 315 משחקים בנבחרת. ותיקים אחרים הם: קאמיל בראבנק (337 הופעות), ירוסלאב סקולה (254), וולסטימיל הבליק (275) ופטר רייזיאק (217). הצעירים בהרכב הצ'כי הם: ירוסלאב קובה (20 הופעות) וליאוש קרצ'י (35 הופעות).

המאמן הישראלי צבי שרף יקבע את המוזמנים לסגל בתום המחזור האחרון של משחקי הליגה הלאומית.

הפועל ת"א ניצחה בשלאן 80:85

קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א המתיקה אמש כאשר ניצחה את שלאן מצרפת בתוצאה 80:85.

היה זה משחק הגומלין במסגרת בית רבע־הגמר בגביע קוראץ'.

קבוצת הפועל ת"א שיחקה ללא ויליאמס ויעקובי.

ליברפול ממתינה ליריבה מלונדון ב"גביע החלב"

קבוצת הכדורגל ליברפול העפילה לחצי גמר "גביע החלב", לאחר שהביסה ברבע־הגמר את איפסוויץ' 0:3, משעריהם של הבינלאומיים, האנגלי פול וולש, האירי רוני וילאן, והוולשי איאן ראש.

ליברפול תשחק פעמיים בחצי הגמר עם המנצחת בין הקבוצות הלונדוניות, צ'לסי וקווינספארק ריינג'רס.

ברצלונה ניצחה, בגביע המחזיקות

בבשחקי רבע־גמר גביע אירופה למחזיקות גביע בכדורסל, ניצחה ברצלונה בבית א' את יוגופלאסטיקה ספליט 98:103 וסקאבוליני פזארו הביסה את לאגריב זיגר וינה 91:115.

בראש צועדות ברצלונה וסקאבוליני עם תשע נקודות מחמישה משחקים.

בבית ב' השינו נצחונות רצופים, באראלונה בספרד על סטאר פרנסה 90:113 וצסק"א מוסקווה על וואהאי משוויץ 75:85.

בראש צועדת באראלונה עם תשע נקודות, לפני צסק"א (8).

מקנרו יוצא לחופשה

הטניסאי האמריקאי ג'ון מקנרו בן ה־26, המדורג שני בעולם, ביקש ממועצת הטניס הבינלאומית וקיבל שיחרור של פחות מ־60 יום מהופעה בארבעה טורנירים – פילדלפיה, מילאנו, בריסל ושיקאגו.

מקנרו טען, שהוא עייף ורוצה לנוח ולחזור לכושר ולמשחק, שאבד לו. מדי פעם יופיע בתחרויות ראווה.

במשחק הזמנה, שהיה באריזונה, ניצח מקנרו את השוודי מאטס וילאנדר 4:6, 6:2, 4:6.

מקנרו עומד לשאת ב־17 בפברואר את חברתו טאטום אוניל.

הפועל ראשל"צ כפתה תיקו על הפועל רחובות 16:16

מאת יצחק פרי

במחזור ה־16 בליגה הלאומית בכדוריד שנערך אמש, הוכיחה הפועל ראשל"צ כי הרשגיה העונה אינם מקריים כלל ועיקר, כאשר כפתה תיקו על מחזיקת הגביע הפועל רחובות, כדי להתבסס במקום ה־4.

האלופה מכבי ראשל"צ המשיכה בשרשרת הצלחותיה וניצחה בקלות את מכבי פ"ת 11:27. הפועל ר"ג שניצחה את הפועל נופרים בתוצאה 14:16 הגדילה את הפער כדי 2 נקודות מהפועל רחובות המדורגת במקום ה־3. מכבי נתניה ניצחה את מכבי קרית־מוצקין 27:33 שנתרה גם בתום המחזור ללא ניצחון אחד לרפואה.

שאר התוצאות: הפועל פ"ת – מכבי הארזים 14:27, מכבי רחובות – אליצור הרצליה 18:22.

הליגה בכדוריד יוצאת לפגרת אליפות העולם שתתקיים בפורטוגל, ותחדש פעילותה בעוד כחודש.

● ראשל"צ החמיצה נצחון

42 שניות לסיום הורה לוח התוצאות על 16:16. באיר אבידן, התיק בשחקני הפועל ראשל"צ, זרק ברשלנות לחוץ את כדור העונשין מ־7 מטרים ובכך השתיקה הדרמטה במשחק עם הפועל רחובות.

המתעה למי שנכח במגרש ברור מעל לכל ספק, כי שחקניה הצעירים של הפועל ראשל"צ הוכיחו אמש הזדמנות מצויינת לניצחון על הקבוצה הוועכת ברחובות. הם היו אלה שהוליכו בכל דקות המשחק כשלוח התוצאות הורה בדקה ה־12 על יתרון של שלושה שערים לזכותם.

בני גוז, אבישי פרי, חיים רוזן והחברים מרחובות התעלו וצימצמו את הפער ואף הצליחו להשוות בדקה ה־18 ל־6:6. אולם דודו רוזן דייה, לידי ודי זכאיד אבידן השיבו מלחמה שערה והצליחו תודות לעבודתו המצויינת של שוערם אבנר דרורי לשמור על יתרון של שער במחצית – 10:11.

המחצית השניה היתה שקולה בכל שלביה ורק פעם אחת הצליחה רחובות לרכוש יתרון כאשר שלמה אלמחליגוס קבע בדקה ה־38 12:13 רק דקות לאחר מכן הגדיל אותו שחקן את היתרון 12:14, אבל גלזר ואבידה, בשני שערים מהירים, השוו 14:14.

לקראת הסיום עלה המתח לאחר שראשל"צ עלתה ליתרון 14:15 (52) אבישי פרי השווה, איזי רפאלי החזיר היתרון לראשונים – 15:16 (55) הדקה לאחר מכן השווה אבישי פרי – 16:16.

הליגה בכדוריד
(לאחר המחזור ה־16)

1.	מכבי ראשל"צ	291־403	29
2.	הפועל ר"ג	291־375	27
3.	הפועל רחובות	257־344	25
4.	הפועל ראשל"צ	335־379	25
5.	מכבי נתניה	385־404	20
6.	הפועל פ"ת	503־331	18
7.	מכבי רחובות	326־314	18
8.	אלי הרצליה	337־320	10
9.	ארזים ר"ג	354־476	9
10.	נוף ים	347־287	7
11.	מכבי פ"ת	362־296	6
12.	קרית־מוצקין	437־301	0

שר האוצר
ומזכיר ההסתדרות
מינו ועדה ציבורית משותפת
בראשות פרופ' צבי זוסמן
לבחינת מערכת השכר בשרות הציבורי
כל אדם המבקש להביע דעתו בפני הועדה בנושאים הקשורים למבני מערכת השכר והמו"ים בשרות הציבורי, ינסח אותה בכתב ויעבירה תוך חודש ימים אל מרכז הועדה על פי הכתובת: **שמואל שיפמן**
האוניברסיטה העברית — גבעת רם ירושלים
טלפונים: 02-584713, 02-635433
הועדה תחליט אם לזמן את הפונים להופיע בפניה על פי המסמכים שיוגשו.

הכנסת
מרכז ההסברה * המכון לקומוניקציה האוניברסיטה העברית
האיגוד הארצי של עתונאי ישראל * רשות השידור
תקשורת המונים במדינה דמוקרטית
יום עיון בנושא: חינוך ותקשורת בדמוקרטיה
מתקיים היום, י"ג בשבט תשמ"ו (23.1.86), במשכן הכנסת, בירושלים.
תכנית יום העיון:
09.50 — 11.15 — דברי פתיחה:
מר **יעקב שץ**, מנהל מרכז ההסברה.
דברים: מר **יצחק נבון**, סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות.
מר **עידו דיסנצ'יק**, עורך "מעריב".
ד"ר **ישעיהו ניר**, ראש המכון לקומוניקציה, האוניברסיטה העברית.
מר **אורי פורת**, מנכ"ל רשות השידור.
11.15 — 13.15 — מושב א':
תקשורת המונים בחיי ילדים ובני נוער
יו"ר ומנחה: ד"ר **חנה אדוני**, האוניברסיטה העברית, המכון לקומוניקציה.
משתתפים: גב' **גודי לוץ**, הטלויזיה הישראלית.
ד"ר **אליעזר מרקוס**, מנהל ביה"ס לעובדי הוראה בכירים, משרד החינוך והתרבות.
מר **דוד פאיאנס**, עורך עיתון הילדים "כולנו".
ח"כ **נחמן רז**, יו"ר ועדת החינוך של הכנסת.
14.00 — 16.00 — מושב ב':
כוחן של מילים בתקשורת המונים
יו"ר ומנחה: פרופ' **רפאל ניר**, האוניברסיטה העברית, המכון לקומוניקציה.
משתתפים: ד"ר **שושנה בלום-קולקה**, האוניברסיטה העברית, המכון לקומוניקציה.
ח"כ **זבולון המר**
ח"כ **גאולה כהן**
ד"ר **יצחק ניר**, "קול ישראל"
מר **יצחק שור**, "על המשמר".
16.00 — 16.30
דימויה של ישראל ותפקיד הכנסת ביצירת הדימוי
ד"ר **יהודית אליצור**, האוניברסיטה העברית, המכון לקומוניקציה.
למוזמנים בלבד

קרא מחר ב"מעריב של שבת" ובמוסף הצבעוני "סופשבוע"
מעריב וסופשבוע
מסעות פרס
מאת עפרה ישועה-ליית
מקרה חוה יערי
מאת אלי דנון
יש ברק במטכ"ל
מאת יוסף ולטר
הקונסול הספרדי הרים ידיים
מאת יוסף צוריאל
המלחמות של בבא ברוך ובבא אלעזר
מאת ברוך נאה
חסידי אומות העולם — מעט מדי, מאוחר מדי
מאת אריק בנדר
פיראטים בלי כבלים
מאת דוד זוהר
דויח
מאת אמנון אברמוביץ'
שערוריות בוועידת פא"ין
מאת רן דגוני
פריצי, פריק ליברלי
מאת עמנואל רוזן
דוד הרון, גאון הולך יחף
מאת אברהם פלג
האגדה על ההר והבית
מאת יהונתן גפן
תנו כבוד לראש הנפץ
מאת יאיר לפיד
השטח הפרטי של מכרם חורי
מאת נורית ברצקי
סימני נפט — מדור סאטירה
טיול ט"ו בשבט לארץ הכלניות, הנרקיסים והרקפות
מאת נילי פרידלנדר
וכן המדורים הקבועים של מאיר עוזיאל, יהודית חנוך, מאו"ל, תמר אבידר, יגאל לב, איילת השחר וגבריאל שטרסמן.
לגליון מצורפים המוסף לספרות ולאמנות, המוסף לבידור "שבוע טוב", כולל "מעריב לילדים" והמוסף לצרכנות "שווקים"
תסתכל מה קורה מחר ב"מעריב"

כוכבים בלילה

בעריכת זאב פרי

צולם ביום חול

לקראת שידור

"הו, אלוהים", בבמאי קארל־ריינר, מחר בערב בטלוויזיה

מאת אמיר רותם

קארל ריינר לא הירבה לביים סרטי קולנוע. זאת חרף העובדה שהוא נמצא בעסקי ההומור האמריקאי שנים רבות. הוא זכה לראות את עמיתיו מל ברוקס ווּדי אלן יוצאים מהגאג הטלוויזיוני אל המסך הגדול, לפני שהוא עצמו ניסה כוחו כבמאי קולנוע. קודם לכן שיחק בכמה קומדיות לא חשובות. ההישג הקולנועי הבולט ביותר שלו הוא קולאז' מצחיק מאוד המשלב קטעים מסרטי בלש הוליוודיים משנות הארבעים עם צילומים מיוחדים לצורך הסרט בכיכובו של סטיב מר־טין. מדובר בתרגיל עריכה מרהיב ומצחיק כאחד אותו קברו בארץ תחת השם "בלש כבקשתך". תרומה נוספת של ריינר הוא בנו רוב, הזכור יותר לרובנו כ"ראש כרוב", כוית העלבונות של ארצ'י באנקר. גם ריינר הבן היה לבמאי קולנוע לעת מצוא.

ג'ורג' ברנס

סרט הקולנוע שתקרין הטלוויזיה מחר הוא סרט שביים ריינר האב ב־1977. "הו, אלוהים" בכיכובו של ג'ורג' ברנס, שחגג השבוע את יום הולדתו ה־90, הוא אגדה הוליוודית על עובד סופרמרקט (ילד טוב אמרי־קה, ג'ון דנבר) הנקרא אל אל עליון כדי שיבהיר לאנו־שות כמה עניינים שהדאיגו אותו לאחרונה. סיפורים שכאלה הנפיקה הוליווד בכמה גירסאות, גם חדשות ("השמיים יכולים לחכות" עם וורן ביטי). "הו אלוהים" היה הסרט השני שברנס השתתף בו לאחר ששב אל המסך בתום 35 שנות היעדרות. הראשון נקרא "שוד שנות ה־80" ('75) וזיכה את ברנס בפרס האוסקר.

בקולנוע

מאת אמיר רותם

חן השקר

„בתר בי". במאי: אלן רודולף. ארה"ב 1984. קולנוע „גורדון המחודש", ת"א.

שמו של אלן רודולף מוזכר תמיד בצמוד למיטיבו הגדול: רוברט אלטמן. החל ב־1972, בה החל לשמש כעוזר במאי לאלטמן בסרטים „שלום לנצח", „נשוויל" ואחרים. מאוחר יותר היתה זו חברת ההפקה של אלטמן וייעוצו שסייעו לרודולף בסרטיו הראשונים כבמאי. סרטו השני „זכור את שמי" אף הוצג בארץ במשך שבוע תמים (בקולנוע „מקסים") מבלי שמניין אנשים יטרחו לגשת לצפות בו – והיה מה להפסיד.

סרט זה, כמו כל סרטיו של רודולף הוא מעוט תקציב. הפקתו, מזכירה הפקות ישראליות: 23 ימי צילום ותקציב של פחות ממיליון דולר.

נושא הסרט סבוך ומסתבך בכוונה. עניינו דמיון ואמת. חמש דמויות בוחשות ומסתבכות בעלילה. איב (לסלי אן וורן) היא בעלת באר הנקרא בשמה אך לא על שמה. ד"ר נגסי לאב (ז'נבייב בוז'ולד) היא יועצת רדיופונית לעניינים אינטימיים הסובלת מחיים אישיים בעייתיים מאוד. פרל (ויי דון צ'ונג) היא משוררת מפוקפקת השוהה בבאר של איב כיוון שבעלה ז'אק (פטריק בוכאו) הוא מאהבה של איב. למערכת זו נכנס מיקי (קית' קאראדין) שנמלט מבית חולים לחולי נפש בו היה מאושפז כשקרן פתולוגי. פרזוכסלית היא גם הדמות עליה אנו יודעים את הפרטים הרבים ביותר. השאלה היא האם הם נכונים? האמת היא שזה לא כל כך חשוב.

איב (לסלי אן וורן) ומיקי (קית' קאראדין)

הסרט רצוף מוסיקה. שירים שמבצע טדי פנדרגראס, סמל מין שחור (ניהל בזמנו פרשיית אהבים עם אשתו של מרוין גיי המנוח). לביצועיו של פנדרגראס כאן יש משמעות אנושית נוספת: במארס '82 היה מעורב בתאונת דרכים קשה בה נפגע בגבו עד כדי סכנה לנכות קשה. לאחר חודשים רבים של אי ודאות חזר הזמר לאיתנו.

קית' קאראדין, כיכב בכמה מסרטיו של רוברט אלטמן. תפקידו הבולט ביותר היה ב„נשוויל" שם גם ביצע שיר שכתב והיה ללהיט גדול. פטריק בכאו גילם את הבמאי ב„מצב הדברים" של וים ונדרס. ז'נבייב בוז'ולד, צרפתיה קנדית, התפרסמה בעולם בתפקיד הראשי של „אן של אלף הימים".

תרגיל לפאציינטית

„הרופא חולה אהבה". במאי: פראנק פרי. ארה"ב 1985. קולנוע „הוד", ת"א.

ד"ר פלקסטיין, רופא השניים העוגבני, נמצא מת בקליניקה שלו. מי עשה זאת ומדוע, זאת מנסה לברר ג'ודית סינגר (סוזן סרנדון), קליינטית לשעבר ועיתונאית לשעבר. זאת חרף רטינתו של הבעל השוביניסט (אדוארד הרמן) ולא מעט בגלל מפקח המשטרה השרמנטי (ראול ג'וליה).

סוזן סרנדון המככבת בקומדיה בלשית זו, הראתה כבר כמה מתכונותיה הטובות (כולל גוף מעוצב וחזה זקור) בסרטים כמו „ילדה יפה", „מופע הקולנוע של רוקי" ו„הסערה".

בין סרטיו של הבמאי אפשר למנות את „דיויד וליזה" ו„יומנה של עקרת בית מטורפת". ג'ודית איווי מגלמת את חברתה הטובה של סרנדון, השומרת על נעוריה באמצעות זכרים צעירים.

ירח מלא בתל־אביב

„עד סוף הלילה". במאי: איתן גרין. ישראל 1985. קולנוע „פריס", ת"א.

הנציג הישראלי לתחרות האוסקר השנה הוא סיפור התמוטטותה של משפחה. ד"ר גטר (יוסף מילוא) מופיע לילה אחד בבאר של בנו (אסי דיין) ומכריז שעזב את הבית כיוון שהאם (אורנה פורת) נטלה לעצמה מאהב תחתיו. גם חיי הנישואין של הבן אינם בקו הבריאות, מסתבר. חרף זאת, ממשיך הבן, גיורא, לשמור על חזות ה„סמך". „רמות ששורקת ובוכה" הגדיר זאת הבמאי. הלילות התל־אביביים לא מיטיבים עם האב שעזב את ביתו שבנהריה והוא פונה לשורשיו, לנצרות, מה שרק מגביר את הקיטוב שלו עם משפחתו.

הסרט הוא סרטו הארוך השני של גרין, לאחר „לנה" ('81) שעסק בעולים מברה"מ.

ויואלדי – גלוויי שילוב מוצלח

תקליט

מאת ישראל דליות

מעריציו של החלילן ג'יימס גלוויי ודאי ישמחו להאזין לתקליטו החדש, שיצא לאור לא מכבר, בהדפסה מקומית. (אר.סי.איי. רד סיל. 5316־1 ה.ר.ס.). זוהי הקלטה דיגיטאלית שנעשתה באירלנד בנובמבר 1983. גלוויי מנצח על התזמורת הקאמרית האירית החדשה ומנגן את תפקיד הסולו בששה קונצרטי אופ. 10 לחליל ולכלי קשת מאת ויואלדי.

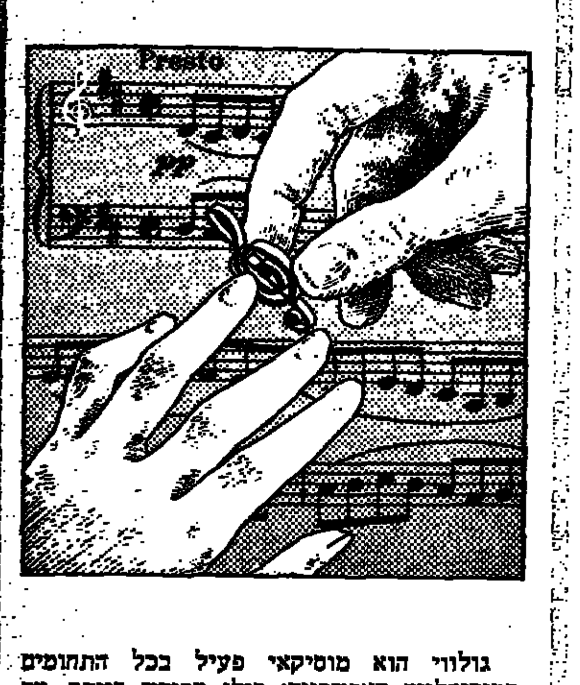

גלוויי הוא מוסיקאי פעיל בכל התחומים המוסיקליים האפשריים: סולן מבוקש ביותר, עם טכניקה מדהימה באיכותה הגדירה וצליל אופייני. חוץ מזה הוא מסביר, מנחה, כותב ומנצח, משתתף בביצוע כל סוגי המוסיקה שניתן להעלות על הדעת. יש לו מעמד פופולארי של כוכב קולנוע או זמר פופ. גורמים וגופים מסחריים מוכנים להשקיע בהפקות מוקלטות ומוסרטות בהשתתפותו. המוסיקה היפה של ויואלדי שזכתה בימינו לפופולאריות רבה („עונות השנה") איננה מעמיקה או מסובכת. זורמת בצורה קולחת ורעננה. אין צורך בדרך כלל במאמץ מיוחד כדי להאזין לה. הנגינה והניצוח של גלוויי הולמים יפה את אופיים של הקונצרטים האלה.

זלצבורג: אופרה כל השנה

לא ברור לכמה ישראלים יספיק הכסף כדי לנסוע בקיץ לחו"ל: למספר קטן הרבה יותר הוא יספיק, כדי להידחק באוגוסט לפסטיבל זלצבורג, היוקרתי בין כל הפסטיבלים באירופה ובעולם.

מכל מקום, לתשומת־לב המאושרים המעטים: „המסמר" בפסטיבל יהיה האופרה „נישואי פיגארו" של מוצארט. מי שלא ישיג כרטיסים ל„נישואי פיגארו" יצטרך להסתפק ב„חליל הקסם" של מוצארט, ב„כרמן" של ביזה וב„קאפריצ'יו" של ריכארד שטראוס.

כל האופרות מלוות על־ידי התזמורת הפילהרמונית של וינה. לאורחים בזלצבורג תהיה הזדמנות לשמוע גם את התזמורת המתחרה מברלין וגם את תזמורת ה„גוואנדהאוס" מלייפציג, הטובה בתזמורות מזרח־גרמניה.

מי שרוצה להודרו ולעקוף את העלאת מס הנסיעות, יוכל להאזין לאופרות נבחרות בפסטיבל הפסחא של זלצבורג (22 – 13 במארס). אולם כבר בסוף חודש זה, מ – 24 בינואר עד 2 בפברואר, מתקיים בעיר הולדתו של וולפגנג אמדיאוס פסטיבל זוטא של יצירותיו הסימפוניות והכנסייתיות־ווקאליות בהשתתפות תזמורות ומקהלות מפורסמות. על הפילהרמונית הוינאית ינצח בהזדמנות זאת ג'יימס לוין, סיבה אחרת להודרו לזלצבורג, שכן אצלנו ספק אם נזכה לשמוע אותו בגלל תירוץ זה או אחר.

שלמה שפיר

„קסטל" נגד הבאלט הישראלי

בבית המשפט המחוזי נדונה השבוע תביעתו של בעל משרד הכרטיסים "קסטל" (באמצעות עו"ד מרים שפירא) נגד הבאלט הישראלי.

בעלי "קסטל" ביקש להטיל צו־על־תנאי שיאסור על הפצת כרטיסים ל"מפצח האגוזים", הפקת היוקרה המצליחה של הבאלט הישראלי, בטענו לבלעדיות משרדו בהפצת כרטיסים למופע הבאלט הישראלי.

במשך שנים מכר "קסטל" כרטיסים למופעי הבאלט הישראלי. לדברי בעליו, אף היה לו הסכם בעל־פה עם הלל מרקמן, מנהל הבאלט הישראלי.

מרקמן: "מעולם לא היה הסכם, לא בכתב ולא בעל־פה". הבאלט הישראלי שמר לעצמו את הזכות להפיץ את מופעיו גם באמצעות "סוכנים" אחרים (במקרה "מפצח האגוזים", באמצעות "הבימה").

כיוון שמדובר בהפקה מצליחה ומבוקשת במיוחד, שגם הכנסה נאה בצידה, מתמרמרים ב"קסטל" על הפסד הכנסה. השופט קבע דיון נוסף בפרשה ב־28 בחודש.

מירי פז

כוחם של החלשים

ספר השבוע

מאת יורם פרי

„אומות במבחן", מאת יוחנן כהן, הוצאת „מערכות"

האם יש משהו המקשר בין צ'כוסלובקיה בימי משבר מינכן, פינלנד במלחמת החורף, פולין של 1939 וישראל של ימינו? לדעת יוחנן כהן התשובה היא כן. כן מאוד. ולא רק משום שהוא, עובד בכיר במשרד החוץ, שהה בצ'כוסלובקיה בשליחות המוסד לעליה ב', היה מנהל מחלקת מזרח־אירופה במשרד־החוץ בירושלים, ושירת כשגריר ישראל בפינלנד.

התשובה היא ששלוש מדינות אלה הן מדינות קטנות ששכנו בצילן של שכנות גדולות וחזקות ונאלצו למצוא את הדרך להתמודד עם בעיות קיומיות של ממש. ההסבר לגבי המקרה הישראלי מיותר.

בספר „אומות במבחן", מתאר כהן את סיפורן של שלוש מדינות אלה בתקופת מלחמת העולם השניה, כשהמציאות הישראלית העכשווית שוכנת אי שם ברקע.

כשהלך הצל המאיים של גרמניה הנאצית וכיסה את צ'כוסלובקיה הקטנה, סבר נשיאה בנש, כי הדיפלומטיה תציל את ארצו. בנש לא רצה להשתמש בכוח הצבאי שהוא עצמו בנה, והעדיף להגן על ארצו בעזרת מערכת של ערובות, בריתות, ערבויות בינלאומיות, ואמונה בסולידריות בין המדינות הדמוקרטיות. אך עם הוויתור על האופציה הצבאית העצמאית נקברה ריבונותה של צ'כוסלובקיה.

סיפורה של פינלנד היה הפוך. סיכוייה של מדינה קטנה זו לעמוד מול מכונת המלחמה הרוסית לא היו טובים מאלה של צ'כוסלובקיה, שעמדה מול המכונה הגרמנית. אבל פינלנד העדיפה לצאת למלחמה. זו היתה מלחמה עקובה מדם.

האומה הפינית, שמנתה 3.7 מיליון, שלחה צבא בן 300,000 איש. מהם נפגעו, נהרגו או נפצעו 70,000 נפש. אבל מלחמתה של פינלנד הצילה את עצמאותה. שטח ניכר שלה אמנם נקרע ממנה והועבר לברית־המועצות, אבל האומה נשארה שלמה, מאוחדת, ובנתה עצמה מחדש לאחר המלחמה. בצדק אמר יוהאן ניקופ, מבכירי הדיפלומטים הפיניים, כי מלחמת החורף והסכם השלום שבעקבותיה „הצילו את פינלנד מלהיעלם לגמרי ממפת אירופה".

ואילו פולין נשטפה בן לילה על־ידי כוחות גרמניה בשל הזיות־הגדולה שלה. מדינה שהיתה אפופה מגלומניה לאומנית, שטופחה על־ידי ממשלה פנאטית, צבא וחברה בעלי נטיות מיליטריסטיות, שלא היה להן כיסוי בעוצמה צבאית של ממש, פוליטיזציה ההורסת כל חלקה טובה בחיים הציבוריים, חולשה פנימית הנובעת מחוסר יכולת החברה לעכל קיומם של מיעוטים לאומיים גדולים, חברה רעועה ורקובה לא עמדה בפני העוצמה הגרמנית וקרסה כבנין קלפים.

הפרקים בספר המתארים את גורלן של מדינות אלה, הגם שאין בהם חידוש רב, מרתקים כסיפור. אבל חשוב הרבה יותר מכך הוא הלקח המשותף לשלושתם.

אחדים מובנים מאליהם. „כדי להתגבר על הפער הכמותי שבינה לבין שכנתה התוקפנית, או לפחות לצמצמו, וכדי לעמוד מול התוקפן, חייבת האומה הקטנה לשאוף ליתרון איכותי", כותב כהן. „יתרון זה יתבטא ברמתה הכוללת, ביכולתה הצבאית, בכושרה הטכנולוגי, במוטיבציה ובתחושת הכלל, כי קודם לכן מוצו כל הדרכים לפתרון של שלום, וכי אין ברירה אחרת אלא דרך ההתגוננות. זכותה וחובתה של אומה קטנה להתגונן לכשתותקף. בהתגוננותה ורק בה – צדקתה, כוחה המוסרי ועתידה ההיסטורי".

או למשל „אומה קטנה זקוקה למשענת בדמותה של מעצמה ידידותית, כדי שתחזק יכולת עמידתה הכלכלית והצבאית, וכדי שיעמוד לצידה כוחה המרתיע של המעצמה מול איומי אויביה". נשמע מוכר?

אבל יש גם לקחים אחרים, מעניינים יותר. „אומה קטנה זקוקה לדיפלומטיה כדי למנוע עימות וכדי לסיימו. המשא־ומתן הוא תמציתה של דיפלומטיה, ובהעדרו עומדת האומה הקטנה או בפני הנצחתו של הסכסוך, או בפני פתרון כפוי. ניהול משא־ומתן מחייב יכולת של הבחנה והכרעה בין הבלתי נעים לבין הבלתי נסבל, יכולת של מזיגה בין עמידה על העיקר, על צורכיה החיוניים של האומה, לבין הנכונות להגיע לשביל הזהב בין התביעות המנוגדות.

וכאן באה המסקנה הבאה: אומה קטנה חייבת לבסס מדיניותה על איזון והשלמה הדדית בין עצמה צבאית ובין אמנות הדיפלומטיה. אסור לה לנהל משא־ומתן מתוך חולשה ופחד, אבל אסור לה גם לפחד מניהול משא־ומתן".

ספרו של כהן מזכיר מאוד ספר אחר שנכתב לפני שנים אחדות ומתאר מקום אחר וגיבורים אחרים. ספרו של פרופ' יהושפט הרכבי על בר־כוכבא והמרד ברומאים. קשה שלא להזכר במרד הזה כאשר קוראים את הסיכום של כהן: חוסנה של אומה קטנה מתבטא בכוחה הצבאי... אך עליה לדעת כיצד להפעיל את המרכיב הזה, ומה הם היחסים בינו לבין מרכיבים אחרים. טיפוח המרכיב הצבאי על חשבון מרכיבים אחרים והזנחתם מחליש בסופו של דבר את ריקמת החיים הלאומיים. הוא מוליד גם תופעות שליליות – ובמיוחד הלכי רוח של מגלומניה לאומנית ומיליטריסטית, ובעקבותיהם מדיניות הרפתקנית והרת־סכנות.

בפתח הספר „אומות במבחן" יש מבוא שכתב אלוף (מיל') מאיר עמית: „השיעור החשוב ביותר המוקנה לנו כאן הוא בשאלה, האם להיות קטן משמעותו להיות חלש. התשובה היא לאו דווקא. גם מדינה קטנה עשויה לצבור עוצמה, אך שדרושים לכך כמה תנאים, ובראשם: מידה של התאמה בין המאוויים הלאומיים ובין היכולת להגשימם, והכנה כי חוסן לאומי אינו מותנה בעוצמה צבאית בלבד".

„בסופו של דבר מדינה קטנה הניצבת מול מציאות של אלימות ויחסי כוח מעוותים, חייבת להביט נכוחה אל סביבותיה ולמצוא את שביל הזהב בין יאוש וחוסר ישע לבין פעלתנות־יתר ומעשים חסרי אחריות, העלולים להביא, בסופו של דבר לשואה".

קספרוב בראש מד־הכושר

שחמט

בעריכת אליהו שחף

אלוף העולם גארי קספרוב היה בראש רשימת מד־הכושר הבינלאומית ליום 1 בינואר 1986, עם 2720 נקודות. במקום השני מצוי אלוף העולם לשעבר אנטולי קרפוב עם 2700 נקודות. רב־האמן ההולנדי יאן טימן, שמר על מקומו השלישי עם 2645 נקודות. אחריו: רפאל וגניאן 2645; ארתור יוסופוב 2645; ויקטור קורצ'נוי 2635; אלכסנדר בליאבסקי 2625; רוברט היבנר 2625; אנתוני מיילס 2610; לאיוש פורטיש 2610; בוריס ספסקי 2610.

ברשימת הנשים תופסת אלופת העולם מאיה צ'יבורדנידזה את המקום הראשון עם 2456 נקודות. במקום השני־שלישי, השבדית פיה קרמלינג וההונגריה ז'וז'ה פולגר עם 2400 נקודות. אלופת העולם לשעבר, נונה גפרינדשווילי, במקום הרביעי עם 2350. אחריה: אירינה לוימינה 2340; נאנה אלכסנדריה 2310; נאנה יוסליאני 2310; ילנה אחמילובסקיה 2385; מרתה ליטינסקיה 2275; לידיה סמירנובה 2260; ז'וז'ה וזוצ'־פטרוניץ' 2260; לודמילה וייצבה 2260 נקודות.

אליפות העולם לנערות ש־נערכה ביוגוסלביה, נסתיימה בבצי־חונה של קסבן אראחאמיה מברה"מ, ששמטה רק חצי נקודה וצברה 12.5 מ־13. במקום השני, עם 8.5 נקודות, סיימה אלישה מאריץ' מיוגוסלביה. את המקום השלישי־חמישי חילקו קריסטינה בודלסקו (רומניה), סוזן קתרין ווקר (אנגליה) ואילדיקו מאדל (הונגריה) עם 8 נקודות כ"א.

ד"ר נפתלי צפלר לגבורות

מלאו 80 שנה לד"ר נפתלי צפלר. ד"ר צפלר, רופא ידוע בחיפה, היה אחד ממייסדי אגוד השחמט בשנות ה־30, ועמד בראשו במשך שנים רבות.

בקונגרס פיד"א 1956, נבחר ד"ר צפלר כנציג ישראל בועד המרכזי של פיד"א, וכיהן בתפקיד זה במשך 18 שנה. עם סיום כהונתו זו הוענק לו ע"י קונגרס פיד"א התואר „חבר כבוד של פיד"א".

במסגרת פעולותיו הברוכות למען השחמט הישראלי, שם ד"ר צפלר דגש על פיתוח השחמט בקרב הנשים. הוא תרם מכספו ומזמנו למטרה זו, ובמשך שנים נקראו אליפויות הארץ לנשים ע"ש אמו חנה צפלר ז"ל.

לד"ר נפתלי צפלר אנו מאחלים רוב בריאות ואושר „עד מאה ועשרים".

לונדון 1985

נאן — קאר

1. ה4 ד6 2. ד4 פו6 3. פג3 ז6 4. רוז3 ז5 5. רוז2 0־0 6. פוב ה5 7. דה3 ג6 8. א4 רוה6 9. 0־0 ד5 10. רוג5 מהד7 11. ה:ד5 פ:ד5 12. ד:ה5 פ:ג3 13. פ:ג3 מה:ד1 14. צאד1 רוה5 15. צוה1 ר:ג3 16. ב:ג3 כוז7 17. רוד4 צוה8 18. צוב1 ר:ז2 19. צוה1 רוד5 20. ה4 ר:ז2 21. מ:ז2 פא6 22. רוד6 צוה3 23. צוב7 צ:ג3 24. מוח3 צוה4 25. ר:ז8 צוז8+ 26. מוח8 רוה6 27. צוה8+ צוח8 28. צוה8+ צוח5 29. צוד7 גוב4 30. צ:א7 צוב3 31. צוג2 צוא5 32. צ:ב5 פוא6 33. צוב6+ פוב4 34. ר:ג5 מוח7 35. צוא3 מוד7+ 36. צוז7 צוא8 37. צוז8 צוח7 38. צוח8 צוב7 39. צוח7 הלבן נכנע.

לנינגרד 1984

סמילן — אילמן

1. ד4 פו6 2. פו3 ז6 3. ג4 רוז7 4. פג3 0־0 5. ה4 ד6 6. רוה2 ה5 7. 0־0 פג6 8. ד5 פה7 9. פה1 פד7 10. רוה3 ו5 11. ו3 ו4 12. רוו2 ז5 13. צג1 צו6 14. ב4 צוה6 15. צב5 פא6 16. בגד בגד 17. ו4 ג:ו 18. ח:ז פו6 19. פו2

19. — פגז (אם כי המוטיב עצמו אינו מקורי, הרי הקרבה פוזיציונית תמיד מרשימה). 20. ז:ז ז:ז 21. רוח4 רו6! 22. ר:ו6 פ:ו6 23. מוב2 צוח2 24. מו1 צוח3 25. מוב2 צוז3 26. פוו4 (נסיון שווא לפרוץ את ההסגר) 26. — הגו 27. מהד4 פו4+! 28. מה1 (28. ר:ו1 מהח4) 28. — פה5 29. מוב2 רוח3 30. צו1 רוז2 31. פא4 ר:ו3 32. פב6 ר:ז2 33. מ:ז2 מהו5! 34. פא8 [illegible] 35. מוב2 צוז2+ 36. מ:ו2 צ:ו2+ 37. מהו3 מהו5+ הלבן נכנע.

ברלין 1985

מיילס — הרמן

1. ד4 ד5 2. ג4 ג6 3. פג3 פו6 4. ה3 ה6 5. פו3 פבד7 6. רוד3 דוג4 7. רוג4 ב5 8. רוד3 א6 9. ה4 ג5 10. ה5 ג:ד4 11. פ:ב5 פוה5 12. פ:ה5 א:ב5 13. 0־0 מהד5 14. מהוה2 פוד7!? 15. רוג5! ו4 16. רוא4 מהא7 17. רוב3 מוח1 18. פ:ד7 מ:ד7 19. ו5 ו:ה5 20. ר:ב5+ מהח7 21. רוא4 צוא3 22. מהה4 מהד4 23. רוא4 ה:ד4 24. צאה1+ מוח8 25. ו6 צוז8 26. ר:ח7 מוח7 27. ה:ז7+ צ:ז7 28. צ:ז7 מהא4. הלבן נכנע.

פ:ה6 12. ג:ד4 פג:ד4 13. פוה4 רוה7 14. רוה3 פוב5 15. מהב2 0־0 16. צאד1 פ:ה3 17. רוה3 מוה8 18. פוד4 פוד4 19. ה:ד4 מוה6 20. פוז3 ו6 21. פוב5 רוה5 22. מהב3. השחור נכנע.

באניה־לוקה 1985

קלרייך — שורם

1. ד4 פו6 2. ג4 ז6 3. ג5 רוח7 4. פוד2 ד6 5. ה4 פבד7 6. רוד3 ג5 7. פוד3 ה6 8. ר:ו6 ר:א6 9. 0־0 0־0 10. מהוא2 בגד4 11. בגד4 רוד7 12. צוא1 פב6 13. צוב2 רוח6 14. צוג1 צוב8 15. צ:ב8 ר:ב8 16. א3 רוח6 17. רוח3 מהוב8 18. פוא4 צוב8 19. צוב2 רוג4 20. ר:ג4 רוו6 21. דה5 ה5 22. רוד3 פוד7 23. ב4 הב5 24. מוד2 צוב2 25. ר:ב2 ר:ג2 26. מוו6 27. מוהא2 רוב4 28. רוח4 מוה5 29. מוח7 א4 30. פוו6 א5 31. רוו5 ג:ה5 32. פוב3 ר:ב2 33. ר:ג2 ג:ב2 34. רוז3 רוד5 35. ו5 ה:ז5 36. פוב5 רוז5 37. פוא4 מוא8 38. רוב4 פוג5 39. ר:ג5 מוב1 40. פוד4 פוב6 41. א5 מוב5 42. פוד6 ה:ד6 43. מהוד5 מוה8 44. רוד7 רוג5 45. מוח4 46. רוח6 הלבן נכנע.

אליפות העולם לנוער

מישל — בקארי

1. ה4 ג5 2. פו3 ד6 3. ד4 ג:ד4 4. פ:ד4 פו6 5. פג3 ד6 6. רוה2 רוח7 7. 0־0 0־0 8. ו4 פג6 9. רוה3 א6 10. מהוה1 פוח7 11. מהוח1 צוה8 12. רוד3 מהוד4 13. רוה4 רוח5 14. רוה3 ה4 15. צוה4 רוה6 16. רוח5 רוה2 17. צוה5 רוח5 18. מהוב8 19. מהוד3 צוח8 20. צוא1 מהוב8 21. מהוא3 ר:ג6 22. ר:ו6 ר:ו6 23. מהוה4+ מוח8 24. מהוב6 25. מהו5. השחור נכנע.

מאוצר המיניאטורות

קי־די־וויל — קנפורס

ביל 1985

1. ה4 ג5 2. פו3 ד6 3. ה4 ד4 4. פ:ד4 פו6 5. פג3 א6 6. רוג4 ה5 7. רוד3 ה6 8. מהוה3 פוד4 9. 0־0־0 רוב7 10. מהוה3 רוג5 11. הב5 ה:ד5 12. ה:ג5 רוו5 13. רוה4 רוה5 14. רוו5 ו5 15. מהוה3+ 16. צוה3 0־0 17. מהוא4 מהוח8 18. פוה6 ו:ה6 19. מהוג4 20. פוב8 צוה3. השחור נכנע.

גד קרמפה, ישראל. צ.ב.ג. „תאם 64" 1981

6+5 הלבן [illegible]

ברידג'

השג נוסף

מאת ארנונה שפאן

בזמן האחרון (בלי עין רעה) זוכה ישראל להישגים נכבדים בשטח הברידג'. השבוע חזרה מלונדון אלופת ישראל לקבוצות (בארץ, במקרה שלא ידעתם, מתקיימת ליגה לקבוצות, וכמו בכדורגל, יש ליגה לאומית וליגה ארצית), שחבריה הם ראנד־רומיק, כץ־מלצר ונוימרק־פיינרו. הם זכו בראשות הבית, בתחרויות המוקדמות (שאר הקבוצות שהשתתפו באותו הבית היו נבחרות פורטוגל, אירלנד ואנגליה) ועלו לשלב הגמר שיתקיים בפאריס בחודש מארס.

אולם אנחנו עדיין ב„הישג הקודם" בסאן פאולו. הפעם יד מהמפגש בין ישראל לארגנטינה, ביד זו הצטיין השחקן הארגנטיני מקאנאווינו.

	♠ K 6 5 ♥ Q J 5 4 ♦ A 5 ♣ A K 5 2	
♠ Q J 10 9 7 ♥ A 10 8 ♦ 10 9 2 ♣ Q 4	צפ מז מע דר	♠ A ♥ 7 6 ♦ Q J 8 7 6 ♣ J 9 8 7 3
	♠ 8 4 3 2 ♥ K 9 3 2 ♦ K 4 3 ♣ 10 6	

מחלק: צפון
פגיעים: מזרח־מערב
ההכרזה:

צפון	מזרח	דרום	מערב
1 קלאב	----	1 דיאמונד	----
1 בלי שליט	----	2 קלאב	----
2 הארט	----	4 הארט	----

הכרוז הוא צפון, ומזרח הוביל בנסיך ספייד (רומן ליד). מערב זכה באלוף וחזר בדיאמונד. הכרוז זכה עם אלוף בידו, המשיך בנסיך הארט, שזכה בלקיחה והארט נוסף נלקח על ידי פרידריך שהמשיך בהארט. סקאנאווינו המשיך בספייד קטן מהדומם, ואיפשר למזרח לזכות בלקיחה (על ידי כך הכין לעצמו מצב של לחץ, משום שכדי ללחוץ על היריבים אתה חייב למסור ראשית אל הלקיחות). מזרח חזר במלכה קלאב, הכרוז זכה עם המלך והאלוף והמשיך בקלאב שלישי שנחתך בדומם והמצב עתה הינו כזה:

	♠ K ♥ Q ♦ 5 ♣ 2	
♠ J 10 ♥ --- ♦ 10 9 ♣ ----	צפ מז מע דר	♠ --- ♥ --- ♦ Q J ♣ J 9
	♠ 8 4 ♥ ---- ♦ K 4 ♣ ----	

סקאנאווינו חזר לידו בספייד, הכצייס (מערב) השליך קלאב, עתה המשיך הכרוז במלכה הארט, פרידריך חייב לשמור את העשירית ספייד (אחרת תוגבה ה־8 שבדומם) ולכן השליך את התשיעית דיאמונד. עתה עבר הלחץ ממזרח למערב, הכרוז השליך את ה־8 ספייד מהדומם ומערב נאלץ להשליך או דיאמונד, ואז יגביה את ה־4 שבדומם, או קלאב ואז יגביה את ה־2 שביד הכרוז. בכל מקרה החוזה בוצע.